vade ⁊ vende omnia que habes ⁊ da paupi
bus. Cui crathon dixit. Si vere deus magiſter
tuus eſt. ⁊ vult vt harum gemmarum preciū paupi
bus erogetur. fac vt reintegrentur vt ad eius fa
cias gloriam quod ego ad hominum feci famam. Tūc
beatus iohēs gemmarum fragmenta in manū
ſuā recolligens orauit ⁊ facte ſunt integre ſi
cut prius. Statimq; philoſophus ⁊ illi duo iuuenes
crediderūt. ⁊ gemmas vendētes preciū pau
peribus erogarunt. ¶ Duo inſuper iuue
nes honorati horum exemplo vēditis omnibus
et pauperibus erogatis apoſtolum ſecuti ſunt. Qua
dam aūt die videntes ſuos ſuos preciosis in
dumentis fulgētes. ⁊ in vili pallio ſe egentes
contriſtari ceperūt. Quod cum ſanctus iohānes
aduertiſſet eo quod facie triſtes eſſent. virgas ⁊ la
pides a litore maris deferri fecit. ⁊ eos in au
rum ⁊ gēmas conuertit. Qui iuſſu apoſtoli vniuer
ſos aurifices ⁊ gēmarios per ſeptem dies que
rentes. reuerſi ſunt dicētes. quod illi nunq; tā purum
aurum ⁊ tā preciosas gēmas ſe vidiſſe teſtati ſunt
Dixitq; eis. Ite ⁊ redimite vobis terras quas
vendidiſtis. quia celorum premia perdidiſtis. Eſto
te floridi vt marceſcatis. Eſtote diuites tem
poraliter vt in perpetuū mendicetis. Tūc apo
ſtolus contra diuitias diutius cepit diſputare
oſtendens quod ſex ſunt que debent nos ab im
moderato diuitiarum appetitu retrahere. Pri
mum eſt ſcriptura. Unde recitauit hiſtoriam de
diuite epulone quē dominus reprobauit. et de la
zaro paupere quē dominus elegit. Secūdū eſt na
tura. quia homo nudus ſine diuitijs naſcitur.
⁊ nudus ſine diuitijs moritur. Tercium eſt crea
tura quia ſol. luna. ſidera. pluuia. aer. omnibus
ſunt cōmunia. ⁊ cōmuniter ſua beneficia om
nibus largiuntur. ſic ⁊ inter homies omnia cō
munia eſſe deberent. Quartum eſt fortuna.
Dixit enim quod diues ſeruus efficitur nummi ⁊
diaboli. Nummi quia nō poſſidet diuitias ſed
ipſe a diuitijs poſſidetur. Diaboli quia iuxta euā
gelium amator pecunie ſeruus eſt mamone.
Quintū eſt cura. quia habent curā ⁊ ſolicitudi
nem diurnā ⁊ nocturnā in acquirendo ⁊ in cu
ſtodiendo. Nam in acquirendo habent laborem
⁊ in cuſtodiendo timorē. Sextum eſt iactu
ra. ⁊ oſtendit quod diuitie ſūt cauſa duplicis ia
cture. vnius que eſt in acquiſitione duplicis ma
li ſcilicet mali in preſenti quod eſt elatio. ⁊ mali in futu
ro quod eſt eterna damnatio. ⁊ alterius que ē in
perditione duplicis boni. ſcilicet boni in preſenti quod eſt
gratia. ⁊ boni in futuro quod eſt eterna gloria.
¶ Cū igitur ſanctus iohānes contra diuitias
taliter diſputaret. ecce iuuenis quidā mortuus
efferebatur qui triginta dies habebat quod vxorem
acceperat. Veniens igitur mater vidua et ceteri
qui eum flebant ad pedes apoſtoli prociderunt. ro
gantes quod hunc quoq; ſicut druſianam in nomie
domini ſuſcitaret. Flente igitur apoſtolo diutius et oran
te continuo reſurrexit. Precepitq; ei vt illis
duobus diſcipulis enarraret quantā incur
riſſent penā. et quātā gloriā perdidiſſent. Qui
multa de gloria paradiſi ⁊ de penis inferni que
viderat enarrauit dicens. O miſeri vidi an
gelos veſtros flentes ⁊ demones gratulātes
Dixitq; eis quod perdidiſſent eterna palatia que
ſunt gēmis coruſcantibus fabricata. clarita
tis mirabilis contentiua. copioſis epulis refer
ta delicijs plena. gaudijs glorioſa. ⁊ in perpe
tuum permāſura. De inferno aūt octo penas
dixit. que his verſibus continentur. Vermes et
tenebre flagellum frigus ⁊ ignis. Demonis
aſpectus ſcelerum confuſio luctus. Tūc ille qui
fuerat ſuſcitatus. ⁊ illi duo diſcipuli ad pedes
apoſtoli ſe proſternentes rogabant vt miſericordi
am conſequerentur. Quibus apoſtolus ait. Triginta
diebus penitentiam agite. inter quos orate vt vir
ge ⁊ lapides ad naturā priſtinam reuertantur.
Quod cum factum eſſet ait eis. Ite ⁊ vnde tuliſtis
virgas ⁊ lapides deferatis. Quod cum feciſſent
⁊ virge ⁊ lapides in ſui naturā reuerſi fuiſſent
omnium virtutum gratiam quam prius habuerant
receperūt. ¶ Cum aūt beatus iohānes
per totā aſiam predicaſſet. cultores idolorum ſedi
tionē in ipſo concitantes iohānem ad templū
dyane trahebāt cogētes eū ſacrificiū offerre
Quibus iohānes hāc diſtinctionem propoſuit. vt
aut ipſi ad inuocationē dyane eccleſiam chriſti
euerterent. ⁊ ipſe idolis ſacrificaret. aut ipſe ad
inuocationem chriſti templū dyane euerteret et
ipſi in chriſtum crederent. Huic ergo ſententie
cū maior pars populi conſenſiſſet exeuntibus cūctis
de templo. orauit apoſtolus. ⁊ funditus templum
corruit. ⁊ dyane imago penitus cōminuta eſt
Ariſtodemus aūt pontifex idolorum in populo

ſeditionē maximā ꝯcitauit. ita vt vna ps cō
tra aliam ad ꝑliū pareť. Cui aplus. Quid
tibi vis faciā vt placeris. Cui ille. Si vis vt
credam in deū tuū dabo tibi venenū bibere.
⁊ ſi nullā in te leſionē tulerit verꝰ deus dñs
tuꝰ apparebit. Cui aplus. Fac vt locutꝰ es. Et
ille. Uolo vt alios inde morientes videas vt
ſic ampliꝰ ꝑtimeſcas. Pergens igiť ariſtode
mus ad ꝓconſulem. duos viros decapitādos
petijt. ⁊ eis corā omnibꝰ venenū dedit. Qui
mox vt venenū biberūt ſpūm exalarūt. Tūc
aplus calicem accipiēs ⁊ ſigno crucis ſe mu
niēs totū venenū bibit ⁊ nullā leſionē incur-
rit. Quapropť deum oēs laudare ceperunt.
Ariſtodemꝰ aūt dixit. Adhuc mihi ineſt du
bietas. ſȝ ſi veneno mortuos ſuſcitaueris. abſ
qȝ dubio vē credam. Tūc aplus ei tunicam
ſuā tribuit. Cui ille. Cur mihi tunicā tuā de
diſti. Cui aplus. Ut ſic ꝯfuſus a tua infideli-
tate diſcedas. Cui ille. Nunqd tunica tua cre
dere me faciet. Et aplus. Uade ⁊ mitte eam
ſup corpa defunctorū dicens. Aplus chriſti
me miſit ad vos vt in chriſti noīe exurgatis
Qd cum feciſſet ilico ſurrexerūt. Tūc aplus
pontificē et ꝓconſulē credētes cū omni paren
tela ſua in chriſti noīe baptizauit Qui in ho
norem beati iohannis eccliam ꝯſtruxerunt.
G ¶ Refert beatus clemēs ſicut in quarto
libro eccliaſtice hiſtorie inueniť ꝙ quodā tpe
aplus quendā iuuenē pulcrū et ferocē ꝯuer-
tit. ⁊ eū cuidam epō ſub depoſiti noīe cōmē-
dauit. Poſt aliqd aūt tpus iuuenis dereli-
quit epm. ⁊ factꝰ eſt ꝑnceps latronū. Aplus
itaqȝ ad epm venit ⁊ ſuū depoſitū requiſiuit
Cunqȝ ille de pecunia intelligeret. ⁊ ex hoc ve
hementeř ſtuperet. dixit ei aplus. Iuuenē illū
a te repeto quē tibi tā ſtudioſe recōmēdaui.
Cui ille. Pater ſancte in aīa mortuꝰ eſt. ⁊ in
tali monte cū latronibꝰ degit. quorū ipſe prin
ceps exiſtit. Quibꝰ auditis veſtē ſuā ſcidit
⁊ caput ſuū pugnis feriēs. bonū inquit te cu
ſtodem fratris aīe dereliqui. Confeſtim igiť
equū ſibi parare iuſſit. ⁊ ad illū montē intre
pidus cucurrit. Quē cū iuuenis inſpexiſſet
pre pudore nimio ſtatim equū aſcendit ⁊ velo
cius aufugit. Aplus aūt etatis oblitꝰ. vrget
calcaribꝰ. equū ⁊ poſt tergū clamitat fugien
tis. Ut quid fili dulciſſime fugis patrē ſenē et
inermē. ne timeas fili. qr ꝑ te chriſto rōnem
reddā. ⁊ certe ꝑ te libenter moriar. ſicut xp̄us
ꝓ nobis eſt mortuꝰ. Reuertere fili reuertere
qr deus me miſit. Qui audiens cōpunctus
redijt ⁊ amariſſime fleuit. Aplus aūt ad pe-
des eiꝰ ꝓcidit. ⁊ manū eius tanqȝ ꝑ pniam
iam purgatā oſculari cepit. Ieiunante igiť ⁊
orante ꝓ eo aplo veniam impetrauit. ipmqȝ
poſtmodū in epm ordinauit. ¶ Legiť quo-
qȝ in eadē hiſtoria eccliaſtica. ⁊ habeť in glo
ſa ſup ſecundā canonicā iohānis. ꝙ cū iohā
nes apud epheſum balnea lauādi gratia in
troiſſet. ⁊ ibidē cherintum hereticū vidiſſet. ꝓ
tinus exilijt dicens. Fugiamꝰ hinc ne balnea
ſup nos corruant. in qbus lauať cherintus
vitatis inimicus H ¶ Cum auis que per
dix dr. vt ait caſſianus in libro collationū. vi-
ua beato iohāni a qdam oblata fuiſſet. ⁊ ille
eam qſi demulcendo tāgeret ⁊ cōtrectaret. q
dam adoleſcens hoc vidēs ad coeuos ſuos ri
dendo dixit. Uidete quō ille ſenex cū auicu
la ſicut puer ludit. Qd beatus iohes ꝑ ſpūm
recognoſcēs iuuenem ad ſe vocauit. Cui di-
xit adoleſcens. Tu ne es iohes q talia agis ⁊
tam ſanctus haberis. Quē iohānes quid in
manu teneret reqſiuit. Cui cum ſe arcum di
ceret tenere ait. Quid inde facis. Et iuuenis.
Aues inde ac beſtias ſagittamꝰ. Cui aplus
Qualiter. Tunc iuuenis arcū cepit tendere
⁊ tenſum in manu tenere. Sed cū nil ei apls
diceret. iuuenis arcum diſtendit. Cui iohes
Quare fili arcū diſtendiſti. Et ille. Quia ſi
diutius tenſus tenereť. ad iacienda iacula in
firmior redderet. Et aplus ad hoc. Sic ⁊ hu
mana fragilitas ad ꝯtemplationem minus
valida fieret. ſi ſemp in ſuo rigore ꝑſiſtēs fra-
gilitati ſue interdum condeſcendere recuſaret
Nam ⁊ aqla cunctis auibꝰ celſius volat ⁊ ſo
lem clarius ꝯſpicit. ⁊ tñ nature neceſſitate ad
ima deſcendit. Sic ⁊ humanꝰ animꝰ cum ſe
modicū a ꝯtemplatione retrahit crebra īno
uatione ardentiꝰ ad celeſtia tēdit. ¶ Beatꝰ
igiť iohes vt teſtať hieronimꝰ cum ipſe vſqȝ
ad ipſam ſuā vltimā ſenectutem epheſi mo
raret. ⁊ vix inť diſcipulorū manꝰ ad eccliam
deferret. nec plura vba dicere poſſet. ad quā

libet pauſam hec dicebat v̓ba. Filioli diligite
alterutrũ. Tandẽ frẽs qui cũ eo erant admi:
rantes ꝙ ſp eadem verba diceret. dixerunt ei
Magiſter q̃re ſemp loqueris hec v̓ba. Qui
r̃ndit. Quia p̄ceptũ dñi eſt. et ſi ſolũ hoc fiat
ſufficit. ¶ Refert q̃ʒ helinandꝰ ꝙ cũ iohãnes
euãgeliſta euãgeliũ ſcribere deberet. p̄us in:
dixit ieiuniũ vt oraret ſe digna ſcpturũ. Fert̃
autẽ ip̄m p̄ illo loco ſecretiſſimo. in q̊ diuina
ſcpturus ſeceſſerat oraſſe vt nullas huic inſi:
ſtens opi ibi ventoꝝ aut imbriũ iniurias pa
teret̃. Hãcq̃ʒ eidẽʒ loco vſq̃ʒ hodie reuerẽtiaʒ
elementa ſuare dicunt̃. Hec helinandꝰ J

¶ Cum igit̃ eſſet nonagintanouẽ annoꝝ. et
a paſſione dñi ſm yſidoꝝ. ãno. lxvij. apparuit
ei dñs cũ diſcipulis ſuis dicẽs. Ueni dilecte
mi ad me. qꝛ tp̄s eſt vt in menſa mea cũ tuis
fratribꝰ epuleris. Surgẽs aũt iohẽs cepit ire
Cui dñs. Dñica die ad me venies. Ueniẽte
igit̃ dñica vniuerſus pp̄lus ꝯuenit in eccl'iaʒ
que fuerat ĩ ipſiꝰ noĩe fabricata. Qui a p̄mo
pulloꝝ cantu p̄dicauit eiſdẽ. hortans eos vt
in fide eẽnt ſtabiles. ⁊ in mãdatis dei feruen
tes. Poſt h̄ foueã quadratã iuxta altare fe:
cit fieri. ⁊ terrã extra eccl'iam iactari. Deſcen
denſq̃ʒ in foueã expãſis ad deũ manibꝰ dixit
Inuitatꝰ ad ꝯuiuiũ tuũ dñe ieſu chriſte ecce
venio grãs agens. qꝛ dignatꝰ es me ad tuas
epulas inuitare. ſciens ꝙ ex toto corde meo
deſiderarẽ te. Cũq̃ʒ orõnẽ finiſſʒ tãta lux ſup
eum emicuit ꝙ nullus in eũ reſpicere potuit
Recedẽte aũt lumine. mãna fouea plena in
uenit̃. qđ ĩ loco illo vſq̃ʒ hodie generat̃. ita vt
in fũdo fouee inſtar minute arene ſcaturire
videat̃. ſicut in fontibꝰ fieri ꝯſueuit ¶ San
ctus eadmũdus rex anglie nulli petẽti in no
mine ſancti iohĩs euangeliſte aliq̃d denega:
bat. Uñ ꝯtigit ꝙ q̃dem p̄egrinus abſente ca
merario in noĩe ſãcti iohãnis euãgeliſte im:
portune a rege elemoſinam poſtularet. Cui
rex p̄cioſum anulũ cum nil aliud in p̄mptu
haberet dedit. Sʒ poſt plures dies q̃dã mi
les anglie in trãſmarinis ptibus ꝯſtitutus.
ab eodẽ p̄egrino anulũ regi referendũ in h̄
v̓ba recepit. Ille cui et p̄ cuiꝰ amore anulum
hũc dediſti tibi remandat. Uñ liq̃do patuit
ꝙ beatus iohẽs eidem in forma apparuit pe
regrini. ¶ Iſidorꝰ in libro đ ortu vita ⁊ obi
tu ſanctoꝝ patꝝ. Mutauit iohãnes in auꝝ
ſilueſtres frondiũ v̓gas. litoreaq̃ʒ ſaxa in gẽ:
mas. gemmaꝝ fragmina in p̄priã reforma:
uit naturã viduam p̄cepto pp̄li ſuſcitauit. et
rediuiuũ corpus iuuenis remeãte anima re
parauit. bibẽs letiferũ hauſtũ euaſit p̄iculuʒ
et eodem poculo p̄ſtratos in vite reparauit
ſtatum. Hec Iſidorus.

X A

De innocentibus

Innocentes dicti
ſũt triplici rõne. ſ. rõne vite. rõne
pene. rõne innocẽtie aſſecute. Rõne vite dicti
ſunt innocẽtes. ex eo ꝙ vitã innocentẽ. i. non
nocentẽ habuerũt. Nulli ei vnq̃ʒ nocuerũt.
nec deo p̄ inobedientiã. nec p̄ximo p̄ iniuſti:
ciam. nec ſibi p̄ alicuiꝰ peccati maliciã. Et iõ
dicit̃ in p̄s. Innocẽtes ⁊ recti adheſerũt mihi
Innocẽtes in vita. ⁊ recti in fide. Rõne pene
q̃niam innocent̃ ⁊ iniuſte paſſi ſunt. Uñ p̄s.
Effuderũt ſang̃nem innocentẽ ⁊c. Rõne in:
nocentie aſſecute. q̊niam in ipſo martirio aſ:
ſecuti ſunt baptiſmalem innocentiã. i. ab ori
ginali pcc̃o mũdiciã. De qua innocentia đr
in pſal'. Cuſtodi innocentiã ⁊ vide eq̃tatem. i.
cuſtodi innocentiaʒ baptiſmatis. ⁊ poſtmo
dum vide eq̃tatem bone op̄ationis. B

Innocẽtes ab herode aſcalonita in
terfecti ſunt. Tres eĩ herodes ſacra
ſcptura cõmemorat. quos famoſos
fecit eoꝝ infamis crudelitas. Primꝰ dictus
eſt herodes aſcalonita ſub quo dñs natꝰ eſt
et a q̊ pueri occiſi ſunt. Secũdus dictꝰ eſt he
rodes antipas q̃ iohẽm decollauit. Tercius
dictꝰ eſt herodes agrippa. q̊ iacobũ occidit et
petrũ incarcerauit. Uñ de hoc extant v̓ſus.
Aſcalonita necat pueros. antipa iohãnem.
Agrippa iacobũ. claudens in carcere petruʒ
Sʒ p̄mi herodis hiſtoriã breuiter videamꝰ
Antipat̃ idumeꝰ vt in hiſtoria ſcolaſtica le:
git̃. neptem regis arabũ duxit in vxorem. ex
qua filiũ habuit quẽ vocauit herodem. qui
poſtmodũ aſcalonita dictꝰ eſt. Hic a ceſare
auguſto regnũ iudee accepit. Et tũc p̄mitus
ablatũ ẽ ſceptꝝ đ iuda. Huic ſex filij nati ſũt. ſ.

Antipat. Alexāder. Ariſtobolꝰ. Archelauſ Herodes antipas. ⁊ Philippꝰ. Alexandrū at ⁊ ariſtobolū ex eadē matre iudea genitos romam miſit liberalibꝰ artibus imbuēdos. Poſt h̄ a ſtudio redierūt. Et erat alexander grāmaticꝰ. ariſtobolꝰ aūt acerrimꝰ ꝑorator Jamq̃ȝ liberi licentiꝰ de ſuſceptōne regni cū patre diſceptabāt. Ob hoc pat̄ offenſus antipatrē illis ꝑponere ſatagebat. Cūq̃ȝ illi de morte patris tractaſſent. ⁊ ob hoc a patre reiecti fuiſſent ceſarē adeūt de patris iīuria cōqueſturi. Interea magi hieroſolimā venūt ⁊ de ortu noui regis diligentiꝰ ſciſcitanť. Herodes h̄ audiēs ꝑturbať. timēs ne de veroꝝ regū genere aliq̄s natꝰ eſſet. q̄ eū tanq̄ȝ regni inuaſorē expelleret. Rogat igiť magoſ vt eo inuēto ſibi renūcient. ſimulās ſe velle adorare quē volebat occidere. Veruntñ magi per aliā viā reuerſi ſūt in regionē ſuā. Vidēs herodes ꝙ nequaq̄ȝ ad ſe venirēt. ſtelle viſione eos deceptos ad ſe redire erubuiſſe credidit et iō ab inq̄ſitione pueri animuȝ reuocauit. Cum aūt audiſſet q̄ paſtores dixerant. ⁊ que ſimeō ⁊ āna ꝓphetauerāt vehementͤ timuit ⁊ ſe a magis turpiťͤ illuſum putauit. Tūc herodes de nece pueroꝝ q̄ erāt in bethleem tractare cepit vt cū eiſ ille quē ignorabat occideret. Ad monitionē aūt angeli ioſeph cū puero ⁊ matre in egiptū ī ciuitatē hermopolim fugit. ibiq̃ȝ ſeptē ānis vſq̃ȝ ad obitū herodis ꝑmāſit. Ingrediēte igiť dn̄o egiptū ſ̄m eſaie vaticiniū vniuerſa idola corruerūt. Tradūt q̄ȝ ꝙ ſicut in exitu filioꝝ iſrael de egipto non fuit domꝰ in egipto. in qua ꝑcurāte dn̄o nō iaceret mortuū ꝑmogenituȝ. ita nec tūc fuit templū in q̄ non corruiſſet idolū. ¶ Refert Caſſiodorꝰ in hiſtoria triptita ꝙ ī hermopoli ciuitate thebaide dicať eē arbor q̄ vocať perſidis valens in ſalutē multoꝝ ſi fructꝰ aut folium aut ps corticis collo egrotātiū alligeť. Cū igiť bt̄a maria cū filio in egiptū fugeret. h̄ arbor vſq̃ȝ ad terrā inclinata ē. et xp̄m ſupplicīē adorauit. Hec caſſiodorꝰ. C ¶ Cū igiť herodes ð nece pueroꝝ diſponeret. a ceſare auguſto ꝑ epl'aȝ eſt citatꝰ. filioꝝ accuſationibꝰ reſpōſurus. Qui cum ꝑ tharſum iter faceret intellexit ꝙ magos naues tharſenſiū trāſuexiſſent. et iō omēs naues tharſis cōburi fecit ſ̄m q̄d ꝑdictū fuerat. In ſpū vehemēti ꝯtereſ naues tharſis. Cūq̃ȝ pať cum filiis coraȝ ceſare diſceptaret. diffinitum eſt vt filij patri in omnibꝰ obedirēt. ⁊ ipſe cui vellet regnum dimitteret. Rediēs igiť herodes. ⁊ ex ꝯfirmatione factꝰ audacior. mittens occidit oēs pueros q̄ erant in bethleem a bimatu ⁊ infra. ſecundū tp̄us q̄d exq̄ſierat a magis. Hoc aūt duplicē ītelligētiā ꝯtinet. Primo vt infra dicat ordinē tp̄is. ⁊ eſt ſenſus a bimatu ⁊ infra id ē ab infantibꝰ duoꝝ ānoꝝ vſq̃ȝ ad pueros vniꝰ noctis. Hidicerat ei herodes a magis ea die q̄ ſtella apparuit eiſ dn̄m natū eſſe. ⁊ qȝ iaȝ annꝰ fluxerat eo ꝙ romā ierat ⁊ redierat dn̄m anniculū ⁊ aliquoꝝ inſuꝑ dieꝝ eſſe credebat. Ideoq̃ȝ ſuꝑ etatē eiꝰ vſq̃ȝ ad bimos et infra. i. vſq̃ȝ ad vniꝰ noctis infātes deſeuit in pueros. timēs pueri morphoſeon. ne ſcȝ puer cui ſidera famulabanť ſupra etatē ſuā vel infra faciē trāſformaret. Et hec ſnīa vſitatior habeť ⁊ verior reputať. Alio mō exponiť ſ̄m Chryſoſtomū vt infra dicat ordinē numeri ⁊ eſt ſenſꝰ. A bimatu ⁊ infra. i. a pueriſ duoꝝ annoꝝ vſq̃ȝ ad pueros q̄nq̃ȝ annorū. Dicit ei ſtellā ꝑ annū añ ortū ſaluatoriſ magis apparuiſſe. Herodes aūt poſtq̄ȝ h̄ a magis didicit. romā vadēs adhuc ꝑ ānū diſtulit. Credebat aūt tūc dn̄m natū fuiſſe qñ magis ſtella apparuit. et iō dn̄m duoꝝ annoꝝ eſſe credebat. Vñ pueros bimos occidit. et deinceps vſq̃ȝ ad q̄nq̃ȝ annos. ſed nō minores bimis. Cui aſſertioni fidē facere videť ꝙ quedā oſſa innocentiū habenť adeo grādia ꝙ bimoꝝ eē nō pñt. Poť tñ dici ꝙ lōge maioris erāt tūc hoīes q̄ntitatis q̄ȝ mō. Ipſe aūt herodes ſtatim ibidem punitꝰ eſt. Nā ſic ait macrobiꝰ al's methodiꝰ. ⁊ in quadā cronica legiť. vnꝰ puulꝰ filiꝰ herodis ibidē ad nutriendū caſu fuerat datꝰ. q̄ cū aliis a carnificibꝰ eſt occiſuſ Tūc impletū ē q̄d dictuȝ eſt ꝑ ꝓphetaȝ. Vox ploratꝰ ⁊ vlulatꝰ piaꝝ ſcȝ matruȝ audita eſt in rama. i. in excelſo. D ¶ Deꝰ aūt iudex iuſtiſſimꝰ vt in eiſdē hiſtoriis legiť ſcolaſticiſ nō eſt paſſꝰ tantā herodis neq̄ciā remanere impunitā. diuino ei iudicio factū eſt vt q̄ multos orbauerat filiis. ipſe ſuis miſerabiliꝰ or-

baret. Nā alexander ⁊ ariſtobol⁹ iteꝝ patri habiti ſunt ſuſpecti. Cōfeſſus aūt vn⁹ de eoꝝ cōplicib⁹ ꝙ alexāder multa ſibi donaria promiſiſſet ſi patri venenū ꝓpinaret. Confeſſus eſt etiā ⁊ barbitonſor de ꝓmiſſis ſibi muneribus. ſi dū patris barbā raderet eū ꝯtinuo iugularet. Addiditqꝫ alexandrū dixiſſe. nō eſſe ponendā ſpem i ſene q̄ ſibi capillos tingeret vt iuuenis appareret. Ob h̄ pat̄ irat⁹ eos occidi fecit. antipatrē aūt futurū regē inſtituit. Sꝫ ipſi antipatri herodē antipā in regnum ſubſtituit. Inſup herodē agrippā et herodiadē vxorē philippi. qs ex ariſtobolo ſuſcepat patna dilectōne fouebat. Hac duplici de cā antipat̄ intollerabile ꝯ patrē ꝯcepit odium intātū ꝙ eū attemptauit occidere ꝑ venenū. Qđ herodes ꝑſentiens eū in carcere poſuit. Auguſt⁹ aūt ceſar audito ꝙ herodes filios occidiſſet. dixit. Mallē eſſe herodis porcus q̄ꝫ fili⁹. q2 cū ſit ꝓſelit⁹ porcis pcit. ⁊ filios occidit. ¶ Ipſe autē herodes cū iam ānos. lxx. haberet in grauiſſimā egritudinem cecidit. Nā febre valida. prurigine corꝑis. colli ꝯtinuis tormentis. pedū inflatōne. vmeſcentib⁹ teſticulis. intolerabili fetore. crebro anhelitu. ⁊ interruptis ſuſpirijs torquebat̄. A medicis vero in oleo poſit⁹ inde q̄ſi mortuus eſt ablatus

E ¶ Audiēs aūt iudeos mortē ſuā cū gaudio expectare nobiliores iuuenes ex omni iudea collectos in carcere poſuit. dixitqꝫ Salome ſorori ſue. Scio iudeos d̄ morte mea gauiſuros. Sꝫ potero habere multos lugētes ⁊ nobiles exeqas mei funeris. ſi meis volueris pere mādatis. vt cū ſpūm emiſero cūctos occidas quos in cuſtodia ſeruo. vt ſic oīs iudea me defleat licet inuita. Habebat autē in ꝯſuetudine vt poſt oēm cibū pomū ꝑ ſe gladio purgaret ⁊ comederet. Cūqꝫ gladium in manu teneret. tuſſiqꝫ violenta diſtēderet̄. circūſpiciens ne ſe aliqs impediret. ſeipm ꝑcuſſurus manū dexterā ſuſtulit. Sꝫ ꝯſobrinus eius ſuſtinēdo dexterā ei⁹ impediuit. Ploratin⁹ aūt qī rex mortu⁹ eſſet in aula regia vlulat⁹ inſonuit. Quo audito exultat ātipater. multaqꝫ ſi ſolueret̄ cuſtodibus pollicet̄. Qđ cū ꝯgnouiſſet herodes. grui⁹ filij exultationē q̄ꝫ ꝓpriā tulit mortē. Mittenſqꝫ ſatellites eū occidi fecit ⁊ archelaū p⁹ ſe regnaturuꝫ inſtituit. Sicqꝫ poſt q̄nqꝫ dies mortu⁹ eſt. i. alijs fortunatiſſim⁹. in rebus domeſticis infeliciſſim⁹. Salome aūt ſoror ei⁹ oēs abſoluit qs rex occidi mandauerat. Remigi⁹ aūt in originali ſup Matheū dic̄ ꝙ herodes gladio q̄ pomuꝫ purgabat ſe ꝑemit. et ꝙ ſalome ſoror ei⁹ omnes victos ꝑut cū fratre ordinauerat interfecit.

XI A

¶ De ſancto thoma cantuarienſi

Thomas interpretat̄ abyſſus. gemin⁹. vł ſect⁹. Abyſſus. i. ꝓfund⁹ in humiliatione qđ pꝫ in cilicio ⁊ pedū paupeꝝ lotōne. Gemin⁹ in platione. q2 geminate ꝓfuit. ſ. v̄bo ⁊ exemplo Sectus in paſſione. B

Thomas cātuariēſis archiepīs duꝫ in curia regis anglie ꝯſiſteret. ⁊ q̄dā ibidē fieri ꝯtraria religioni videret curiā ipſam deſeruit. ⁊ cantuarieñ archiepo ſe cōmiſit. a q̄ archidiacon⁹ fact⁹ ad p̄ces tñ ipſius archiepi. regis cancellariā ſuſcepit. vt prudētia q̄ erat p̄dit⁹ malignoꝝ in eccl̄iaꝫ ꝓhiberet inſult⁹. Quē adeo rex dilexit vt poſt deceſſum archiepi euꝫ in cathedralē honorē ꝑcurauerit ſublimari. Qui licet plurimum reſiſteret. tandē ad obediētie p̄ceptū humeros ſuppoſuit ad portandū. Subito aūt in viruꝫ ꝑfectū alterū ꝑmutat̄. ⁊ caro ei⁹ cilicio ⁊ ieiunijs macerat̄. nō ſolū ei cilicū ꝓ camiſia deferebat ſed ⁊ femoralia cilicina vſqꝫ ad poblicem baiulabat. Sanctitatē aūt ſuā ita ſubtiliter occultabat. vt ſaluo ſemꝑ honeſtatis rigore ſub decentia veſtium ⁊ apparatu vtenſilium ꝯcordaret moribus ſingulorū. Tredecim paupeꝝ pedes q̄tidie curuatis genibus abluebat. et refectos datis cuilibet q̄ttuor argenteis remittebat. Rex aūt ad volūtatem ſuā in detrimentū eccl̄ie ipm inflectere nitebat̄. volens vt ꝯſuetudines qs ꝯtra libertatē eccl̄ie p̄deceſſores ſui habuerāt. ab eodeꝫ ſibi firmarent̄. Qui duꝫ oīno aſſentire noluit. ꝯ ſe irā regis ⁊ p̄ncipū ꝓuocauit. Quadā aūt vice ſic ipſe cū alijs epīs a rege artat⁹. vt etiā ſibi mortis ſniaꝫ minaret̄. magnoꝝ viroꝝ de

ceptus ꝯſilijs. v͛botenꝰ aſſenſuꝫ p̄buit voto
regis. Veꝝ ex hoc videns aīaꝝ ꝑiculum im
minere. ſeipm̄ poſtmodū in pnīa ḡuiꝰ cruci
auit. ⁊ ab altaris officio ſe ſuſpendit q̄uſqꝫ a
ſummo pōtifice reſtitui mereret̃. Req̇rit de
niqꝫ rex. vt q̇d v͛bo dixerat ſcp̄to ꝯfirmaret.
Cui viril̃ ꝯtra dixit. ⁊ a curia erectā ſibi baiu
lans crucē diſceſſit ꝯclamātibꝰ impijs ꝯ eū.
Capite fureꝫ ſuſpendite ꝓditorē. Et ecce duo
magni ꝓceres ⁊ fideles ad eū fuſis lacrimis
veniētes ſub iuramēto aſſerūt ꝙ in eiꝰ mor:
tem multi ꝓceres ꝯiurarūt. Uir igit̃ dei ma:
gis eccl̄ie q̄ꝫ ſibi metuēs fugā inijt. ⁊ ſenonis
a papa alexādro ſuſceptꝰ. ⁊ ī monaſterio pō
tiniacenſi cōmendatꝰ poſtmodū in franciā
vſqꝫ deuenit. Rex vͦo dū romā miſiſſet. vt le:
gati venirēt q̄ hoc negociū diffinirent. oīno
repulſam patit̃. et ob h̄ in irā ꝯtra archiepm̄
ampliꝰ ꝯcitat̃. Un̄ oīa que erant archiepi et
ſuoꝝ diripuit. ⁊ totā eiꝰ ꝓgeniē exilio ꝯdēna
uit. nequaq̄ꝫ deferēs ꝯditioni vel ſexui. ordi:
ni vel etati. Ipſe aūt ꝓ rege et ꝓ regno anglie
q̇tidie exorabat. Reuelat̃ aūt archiepo ꝙ ad
ſuā eſſet eccl̄iam rediturꝰ. ⁊ ad chriſtū cū pal
ma martirij migraturꝰ. Septimo igit̃ āno
ſui exilij redire ꝯcedit̃. ⁊ a cunctis cū honore
ſuſcipit̃. C ¶ Per aliq̇t dies an̄ eiꝰ marti
rium iuuenis q̇dā de corꝑe exiēs. ⁊ poſtmo:
duꝫ miraculoſe rediēs aiebat. ꝙ vſqꝫ ad ſup:
mū ſanctoꝝ ordinē ductꝰ fuit. ⁊ int̃ apl̄os ſe
dem q̄ndā vacuā vidit. Percūctāti at cuiꝰ
eſſet h̄ ſedes angelꝰ rn̄dit. ꝙ cuidā magno ſa
cerdoti anglicorū a dn̄o ſeruaret̃. ¶ Sacer
dos q̇daꝫ miſſam de beata v͛gine celebrabat
q̇tidie. Qui archiepo accuſatꝰ ab eo accerſit̃
⁊ tanq̄ꝫ ideota ⁊ inſciꝰ ab officio ſuſpēdit̃. Cū
aūt beatꝰ thomas ciliciū ſuū ſuere deberet ⁊
ſub lecto ipm̄ abſcōdiſſet. vt ad ꝯſuenduꝫ ho
raꝫ captaret. bt̄a maria ſacerdoti apparuit di
cēs. Uade ad archiepm̄. eiqꝫ dicas. ꝙ illa ob
cuiꝰ amorē miſſas dicebas. eiꝰ ciliciū q̇d eſt
in tali loco ꝯſuit. ⁊ ſetā rubeā de q̄ illud cōſuit
ibidem reliq̇t. Illa igit̃ ſibi mādat ꝙ int̃dictū
q̇d tibi fecerat. debeat relaxare. Q̇d ille audi:
ens ⁊ ita inueniēs ſtupuit. ⁊ int̃dictū relaxās
ſacerdotē hoc ſecretū habere p̄cepit. Defen:
dit vt ꝓus iura eccl̄ie. nec a rege flectit̃ vi vel
p̄ce. Cū ergo nullatenꝰ flecti poſſet. ecce mili:
tes regis armati veniūt. et vbi archiepus ſit
vociferādo inq̇runt. Quibꝰ ille occurrens
dixit. Ecce ego. Quid vultiſ. Et illi. Uenimꝰ
vt occidaris. ⁊ vltra viuere nō valebis. Qui
bus ille dixit. Ego ꝓ deo mori paratus ſuꝫ et ꝓ
defenſione iuſticie et eccl̄ie libertate. Si igit̃
me q̄ritis. ex ꝑte dei oīpotentis ⁊ ſub anathe
mate ꝓhibeo ne hoꝝ cuiq̄ꝫ aliquatenꝰ noce:
atis. Deo aūt ⁊ bt̄e marie ⁊ ſanctis oībus et
beato dionyſio cāꝫ eccl̄ie ⁊ meipm̄ cōmēdo.
Quibꝰ dictis veneranduꝫ caput gladijs im
pioꝝ impetit̃. ſacra capitis corona p̄cidit̃ ce:
rebrū ꝑ eccl̄ie pauimētū diſꝑgit̃. ⁊ ſic martir
dn̄o conſecrat̃. anno dn̄i. M. clxxiij. ¶ D
Dū igit̃ clerici req̇em eternā incipent. ⁊ ꝓ eo
miſſam agerēt defunctorū ſubito vt aiūt an
geloꝝ choꝝ aſtātes voceſ cantantiū int̃rum
punt. martiris miſſaꝫ incipiūt. letabit̃ iuſtuſ
ꝯcinūt. ⁊ ceteri clerici ꝓſequūt̃. Hec eſt reue:
ra mutatio dextere excelſi. dū cantꝰ meroris
vertit̃ in canticū laudiſ. cū illū cui defunctoꝝ
ſuffragia incohauerāt martirū poſtmoduꝫ
hymnis laudant. Reuera eximia cōprobat̃
ſanctitate p̄ditꝰ. ⁊ martir dn̄i glo̾ioſus. quem
tāto honore angeli ꝓuenerūt. ⁊ ſanctoꝝ mar
tirū cathalogo aſcripſerūt. ¶ Paſſus eſt aūt
ſanctꝰ iſte ꝓ eccl̄ia. in eccl̄ia. in loco ſancto. ⁊
in tp̄e ſacro int̃ manꝰ ſacerdotū ⁊ religioſoꝝ
vt patiētis pietas. ⁊ ꝑſequentiuꝫ crudelitas
oñdat̃ ¶ Multa inſup̲ ⁊ alia miracula per
ſanctū ſuū dn̄s opari dignatꝰ eſt. Meritis
eī eiꝰ cecis viſus. ſurdis auditꝰ. claudis greſ:
ſus. vita mortuis reſtituta ſunt. Porro aq̄
qua pāni cōſperſi eiꝰ ſang̾ne lauabant̃ mul
tis extitit ī medelā. ¶ Quedā dn̄a de anglia
varios oculos habere ob laſciuiā ⁊ maioreꝫ
pulcritudinē affectabat. ſup̲ h̄ vouens votū
nudiſ pedibꝰ ſepulcrū beati thome viſitauit
Que cū in orōne ꝓſtrata iaceret. ſurgēſ inue
nit ſe penitꝰ excecatā. ſtatimqꝫ penitēs cepit
rogare beatū thomā vt iaꝫ nō varios ſed ſal
tem ſuos ſibi redderet oculoſ. q̇d tandē cum
magna difficultate vix valuit obtinere ¶ E
Quidam aūt illuſor aquā ſimpliceꝫ ꝓ aqua
ſancti thome dn̄o ſuo in pixide obtulit cōui:
uanti. Cui dn̄s ait. Si nil mihi vnq̄ꝫ furatuſ

fuiſti ſanctꝰ thomas aquā ſuā huc te deferre ꝑmittat. ſi aūt reus furti es aqua ipſa ꝓtinꝰ euaneſcat. Huic igiť dicto ille ꝯſenſit. ſciens ꝙ pixidē aq̄ nuꝑ impleuiſſet. Mira res. pixidem ꝯtinuo aꝑuerunt ⁊ vacuā inuenerunt Sicq₃ ſeruiēs in mendacio deꝓhendiť. ⁊ furti reus euidētius cōprobať. ¶ Auis quedā docta loq̄. cū niſus eā₃ inſeq̄reť ſic didicerat cepit clamare. Sācte thoma adiuua me. Et ſtatim niſus mortuꝰ cecidit. et illa euaſit. Quidā quē ſanctꝰ thomas valde dilexerat cum grauiť infirmareť. iuit ad eius tumbā₃ ⁊ ꝓ ſanitate ſua rogauit. ⁊ ad libitū impetrauit. S₃ cū ſanatꝰ rediret. cepit cogitare ꝙ illa ſanitas aīe ſue forſitan nō expediret. Vñ iterum rediēs ad ſepulcrū orauit. vt ſi nō eſſet vtile aīe ſue cōtinuo infirmitas ipſa rediret. Statimq₃ infirmitas rediit ſicut ꝓus ¶ In eius aūt interfectores intantū vltio diuina deſeuit. vt alij digitos dentibꝰ ſuis fruſtatim diſcerpētes. alij ſanie defluētes. alij paliſi diſſoluti. alij amētes effecti miſerabiliť interirēt

XII A

¶ De ſancto ſilueſtro

SIlueſter dr̄ a ſile qđ eſt lux ⁊ t̄ra quaſi lux terre. i. eccleſie. que inſtar bone t̄re hab₃ pinguedinem bone opationis. nigredinē humiliationis. ⁊ dulcedinē deuotōnis. Per iſta enī tria agnoſciť bona terra. vt ait palladiꝰ. Vel ſilueſter dr̄ a ſilua ⁊ theos. q2 hoīes ſilueſtres id ē incultos ⁊ duros ad fidem chriſti traxit. Vel ſicut dr̄ in gloſario. Silueſter dr̄ viridis agreſtis. vmbroſus. nemoroſus. Viridis celeſtia ꝯtemplando. Agreſtis ſeipm̄ excolendo. Vmbroſus ab omni ꝯcupiſcētia refrigeratus. Nemoroſus inť arbores celi plantatus. Eiꝰ legendā cōpilauit euſebius ceſarienſis. quā beatꝰ gelaſius in ꝯcilio ſeptuaginta ep̄oꝝ a catholicis legēdā₃ cōmemorat. ſicut in decreto habeť B

SIlueſter a matre re et noīe iuſta genitꝰ. ⁊ a cirino p̄ſbitero eruditꝰ hoſpitalitate₃ ſūmope exercebat. Thimotheꝰ aūt q̄dā₃ chriſtianiſſimꝰ ab eo in hoſpitiū ſuſcipiť. q̄ tñ ob ꝑſecutionē ab alijs vitabať. Hic thimotheꝰ ꝑ vnū annū ⁊ tres mēſes p̄dicauit. ⁊ poſtea coronā aſſecutꝰ ē martirij. dum p̄dicaret cōſtantiſſime fidē chriſti. Putās aūt tarq̄niꝰ p̄fectꝰ thimotheū multis abūdaſſe diuitijs. eas a ſilueſtro expetiit inferens ei minas mortis. S₃ cum v̄e thimotheū hmōi diuitias non habuiſſe cōperit. ſilueſtrū idolis imolare p̄cepit. alioq̄n in craſtinū diuerſa reciperet genera tormentoꝝ. Cui ſilueſter. Stulte hac nocte morieris. Et ſempiťna tormēta recipies. ⁊ velis nolis verū deum eſſe quē colimꝰ recognoſces. Silueſter igiť carceri tradiť. ⁊ tarq̄nius ad prandium inuitať. Dū ergo comederet. os piſcis in eiꝰ gutture ſic v̄ſať. vt nulla rōne reijcere potuerit vel glutire. Sicq₃ media nocte defunctꝰ ad tumulū cum luctu duciť ⁊ ſilueſter cum gaudio a carcere liberať. Qui nō ſolū a chriſtianis ſed etiā a paganis miro diligebať affectu. Erat ei aſpectu angelicus. ſermone nitidus. integer corꝑe. ſanctꝰ oꝑe. ꝯſilio magnꝰ fide catholicus. ſpe patientiſſimus. charitate diffuſus. Mortuo igiť melchiade ep̄o vrbis rome. ſilueſter ab omni plebe plurimū renitens in ſummū pontificē eſt electꝰ. Hic oīm orphanoꝝ. viduarū ⁊ pauꝑū noīa in matricula ſcp̄ta habebat. ⁊ omnibꝰ neceſſaria ꝓuidebat. Hic quartū ⁊ ſextū diem ⁊ ſabbatū ieiunijs inſtituit obſeruandū. q̄ntū₃ v̄o quaſi dn̄icum celebrandū₃. Grecis v̄o chriſtianis dicentibꝰ ſabbatū diē potius q̄₃ q̄ntū celebrādū₃. rn̄dit hoc fieri nō debere. q2 hoc eſt traditionis ap̄lice. et q2 dn̄ice debeť cōpaſſio ſepulture. Cui illi. Vnū eſt ſabbatū ſepulture in q̄ ſemel in anno ieiunium eſt exhibendū₃ Quibꝰ ſilueſter. Sicut oīs dies dn̄icꝰ reſurrectōis gloria. ſic omne ſabbatū decorať dn̄ica ſepultura. Igiť de ſabbato acq̄eſcunt. ſed de q̄nta feria vehementť ꝯtendūt. aſſerentes nō debere chriſtianoꝝ ſolennitatibꝰ ſociari. Silueſter aūt eiꝰ dignitatē p̄cipue in tribus oſtendit. Quoniā hac die dn̄s ad celos aſcēdit Et corꝑis ⁊ ſanguinis ſacramentū inſtituit. Et ſacrū chriſma eccl̄ia ꝯficit. Omnes igiť rōnibus eiꝰ acq̄eſcūt. C ¶ Perſequēte aūt cōſtātino xp̄ianos ſilueſter de vrbe exijt. ac in q̄dam mōte cū ſuis clericis māſit. Ipſe autē

ꝯſtātinꝰ merito ꝑſecutōis tyrānice ī incura
bilem cecidit plagā lepre. Tandē ad ꝯſilium
pontificū idolorū adducta ſūt tria milia pue
roꝝ vt eos occidi faceret. ⁊ ſe in eorū ſangne
recenti ⁊ calido balnearet. Egrediēte aūt eo
ad locū vbi balneū ꝑari debebat. matres pu
eroꝝ eidē occurrūt. que ſolutis crinibꝰ miſe
rabilit̄ vlulabāt. Et lacrimās ꝯſtātinꝰ iuſſit
ſtare currū. ⁊ erigens ſe dixit. Audite me co
mites ⁊ cōmilitones et oēs ꝑplī q̄ aſtatis. Di
gnitas romani imꝑij d̄ fonte naſcit̄ pietatis
que hāc etiā legē dedit vt capitali ſnīa ſubde
ret̄ q̄cunq3 in bello aliquē occidiſſet infantē
Quāta ergo erit crudelitas vt h̄ noſtris fa-
ciamꝰ filijs. qđ fieri ꝓhibuimꝰ alienis. Quid
iuuat barbaros ſuꝑaſſe ſi a crudelitate vica
mur. Nā viciſſe extraneas natōes rōne viri
um eſt bellantiū ꝓꝓ'oꝝ. vincere autē vicia et
peccata vīrꝰ eſt moꝝ. In illis ergo ꝓlijs forti-
ores nos exiſtimꝰ illis. In his vō nobiſmet
ipſis fortiores ſumꝰ. Qui ei fuerit in iſto cer
tamīe ſuꝑatꝰ. victoriā obtinet victꝰ. Victor
ei poſt triūphū vincit̄. ſi pietas ab impietate
ſuꝑat̄. Vincat ergo nos pietas ī iſto ꝯgreſſu
Bn̄ enim oīm aduerſantiū poterimꝰ eſſe vi
ctores. ſi ſola pietate vincamur. Dīm eniz ſe
eſſe dñz cōprobat. q̄ ſeruū ſe mōſtrauerit pie
tatis. Meliꝰ eſt ergo me mori ſalua vita ino
centiū q̄3 ꝑ eoꝝ interitū vitā recuꝑare crude
lem. Quā tn̄ recuꝑare incertū eſt. cuz tn̄ cer
tum ſit ꝙ ſic recuꝑata crudelis eſt. Iuſſit igit̄
vt matribꝰ ſuis pueri redderent̄. ⁊ dona plu
rima ⁊ infinita vehicula ꝓberent̄. Sicq3 ma
tres q̄ flēdo venerāt. ad loca ſua cuz gaudio
redierūt. Ipſe aūt imꝑator ad palatiū ſuum
reuerſus eſt B ¶ Sequente vō nocte pe
trus ⁊ paulus aꝑparuerūt ei dicētes. Quoni
am exhorruiſti effuſionē ſanguis innocētis
miſit nos dñs ieſus xp̄us dare tibi recuꝑan
de ꝯſilium ſanitatis. Silueſtrum igit̄ epm̄ q̄
apud montē ſiraptim latitat accerſire. H tibi
piſcinā oſtendꝫ. in qua imerſus tercio ab oī
curaberis lepre morbo. Tu vō chriſto hanc
viciſſitudinē reddas vt idoloꝝ templa diru
as. Chriſti reſtaures ecclias. et eiꝰ deinceps
cultor fias. Euigilans igit̄ ꝯſtantinꝰ. ſtatim
milites miſit ad ſilueſtruz. Videns aūt ſilue
ſter milites ſtatim ad palmā martirij credi
dit ſe vocari. Deo aūt ſe recōmendans et ſo
cios ſecū adhortās. Conſtātino intrepidus
ꝓſentat̄. Cui ꝯſtantinus aſſurgēs ait. Bene
te veniſſe gratulamur. Qui a ſilueſtro reſa
lutatus narrauit ei ꝑ ordinē ſui ſomnij viſio
nem. Percunctanti vō conſtātino q̄ eſſent
illi duo dij qui ſibi aꝑparuerūt. Silueſter re-
ſpondit illos eſſe chriſti apoſtolos ⁊ non de-
ōs. Tūc ad preces imperatoris ſilueſter apo
ſtolorum imagīes iuſſit ſibi afferri. Quas
vt imperator aſpexit. tales eſſe qui ſibi aꝑpa-
ruerūt declamauit. Silueſter igitur euz ca-
thecuminū fec. ⁊ vniꝰ ebdomad' ieiuniū ſibi
indixit. et carceres aperire monuit. Cūq3 in
aquā deſcendiſſet baptiſmatis. mirabilis ibi
emicuit ſplendor lucis. Sicq3 inde mundꝰ
exiuit. et chriſtū ſe vidiſſe aſſeruit. Prima āt
die ſui baptiſmatis hāc legē dedit vt chriſtus
ab vrbe romana tanq̄3 verꝰ deus coleretur.
Secūda vt ſi q̄s chriſtuz blaſphemaret capi
te puniret̄. Tertia vt q̄cunq3 chriſtiano feciſ
ſet iniuriā honoꝝ ſuoꝝ ꝑte dimidia priuaret̄
Quarta vt ſicut imꝑator rome. ſic romanꝰ
pōtifex caput ab vniuerſis epiſcopis habeat̄
Quinta vt quicunq3 in ecclias cōfugerit ab
omnibꝰ ſeruetur iniurijs immunis. Sexta
vt nullus niſi de licentia ſui antiſtitis eccleſi
am edificet intra muros alicuius ciuitatis.
Septima vt ad edificationē eccleſiaruz deci
me poſſeſſionū regaliuz tribuātur. Octaua
imperator ad eccleſiā ſancti petri venit. et de
ſuis culpis ſe lamētabiliter accuſauit. Poſt-
modū arrepto bidente ad fundamentuz ba
ſilice eccleſie conſtruendū terrā primus ape
ruit. et duodecim cophinos in ſuis ſcapulis
foras eiecit E ¶ Hec vbi helena mater cō
ſtantini auguſti in bethania conſiſtēs audi
uit per litteras laudat filiuz ꝙ abrenūciaſſet
ſimulacris idolorū. ſed dure increpat ꝙ reli
cto deo iudeorū crucifixū hoīem deū colat.
Reſcribit aūt auguſtꝰ vt iudeoꝝ magiſtros
ſecum adducat. ⁊ ipſe chriſtianorū doctores
proferret. vt ſic ex diſputatione mutua aꝑpa
reat fides vera. Adduxit igit̄ ſctā helena cen
tum quadraginta vnū doctiſſimos iudeorū
Inter quos duodecim erant qui ſapiā et elo

quentia ꝑ ceteris rutilabāt. Cū igit̄ ſilueſter
cū clericis ſuis ⁊ ꝑdicti iudei ad diſputandū
corā imperatore inſimul ꝯuenissent. de cōmu
ni ꝯſenſu duos iudices gētiles ſapiētiſſimos
et ꝓbatos nōie craton ⁊ zenophilū ſtatue
rūt. ad quos ꝑtineret ſnīa dicendoꝝ. Qui li
cet gētiles erāt. tñ iuſtiſſimi ⁊ fideles. Taliq;
int̄ eos ſententia eſt firmatū vt vno ſtante et
loquēte aliꝰ nō loquat̄. Incipiens igit̄ pri
mus de illis duodecim nōie abiathar ait.
Cū iſti tres deos dicāt patrē et filiū ⁊ ſpūm
ſanctū. manifeſtū eſt eos ꝯtra legē agere que
dicit. Videte q2 ego ſum ſolus deꝰ. et nō eſt
aliꝰ deus ꝑter me. Deniq; ſi dicūt xp̄m deū
eſſe q2 multa fecit ſigna. In noſtra etiā lege
multi fuere q̄ miracula plurima fecerunt. et
tñ nunq̄ ex hoc deitatis nomen ſibi vſurpa
re auſi ſūt ſicut iſte ieſus quē iſti adorāt. Ad
quē ſilueſter. Nos vnū deum colimꝰ. ſed nō
in tāta ſolitudine eū dicimus vt gaudiū filij
nō haberet. Ex veſtris aūt libris vobis trini
tatē pſonaꝝ demonſtrare valemꝰ. Nam pa
trem dicimꝰ de quo ꝓpheta ait. Ipſe inuoca
uit me pater meus es tu ⁊c̄. Filium de q̊ idē
Filius meus es tu. ego hodie genui te. Spi
ritum ſanctū. de q̊ idem. Spū oris eius om
nis v̄tus eoꝝ. In hoc etiā qđ dixit. faciamus
hominē ad imaginē ⁊ ſimilitudinē noſtram
euidēter ⁊ pſonaꝝ pluralitatē. ⁊ diuinitatis
vnitatē demōſtrat. Licet aūt ſint tres pſone
vnus tñ deus eſt. Qđ exemplo viſibili aliq̄
tenus demōſtrare valemus. Et accipiēs pur
puram impatoris tres ſibi plicas fecit dicēs
Ecce videtis tres plicas. Et explicās eas ait.
Ecce q2 tres plice ſunt vnꝰ pānꝰ. ita tres per
ſone ſunt vnus deus. De hoc aūt qđ dicitur
ꝙ ex miraculis deus credi non debet. cum
alij plures ſancti miracula fecerūt. nec tamē
ſe deos dixerūt ſicut xp̄us deum ꝑ hoc ſe aſſe
rere voluit. Certe deus ſupbiētes ꝯtra ſe nū
q̄ paſſus eſt ſine pena acerrima ꝑterire. ſicut
patet in dathan ⁊ abyron alijſq; q̄ pluribus
Quō ergo mentiri potuit ⁊ ſe deū dicere qđ
nō erat. cum eū ſe deū dicentē nulla pena ſe
cuta fuerit. ſed v̄tutum efficacia comitabat̄.
Tūc iudices dixerunt. Conſtat abiathar a
ſilueſtro ſupatum.. Nam et rō hoc docet. q2
ſi deus nō eſſet ⁊ ſe deum dixiſſet. conferre vi
tam mortuis nō valeret. Tūc illo amoto
ſecūdus qui ⁊ ionas dicebat̄ ad ꝯflictum ac
cedens ait. Abraam a deo circūciſionē acci
piens iuſtificatꝰ fuit. ⁊ etiā omnes filij abrae
ꝑ circūciſionem iuſtificabant̄. Igit̄ qui non
fuerit circūciſus nō erit iuſtificatꝰ. Ad quē
ſilueſter. Conſtat abraā añ circūciſionē deo
placuiſſe ⁊ amicū dei appellatum eſſe. igit̄ nō
circūciſio ip̄m ſanctificauit. ſed fides ⁊ iuſti
cia ipſum deo placere fecit. Non igitur acce
pit circumciſionem in ſanctificationem ſed
in diſtinctionem. Iſto ſupato tercius q̊ ⁊
godolias accedens ait. Quomodo chriſtus
veſter poteſt eſſe deus. cum aſſeratis eū eſſe
natum. temptatū. traditum. nudatum. felle
potatum. ligatū. crucifixum. ſepultum. cum
hec omnia in deo eſſe nō poſſint. Ad hoc ſil
ueſter. De veſtris libris hec omnia ꝓbamus
de chriſto fuiſſe ꝑdicta. Nam de eius natiui
tate dixit eſaias. Ecce virgo concipiet ⁊c̄. De
eius temptatione zacharias. Vidi ieſum ſa
cerdotem magnū ſtantem coram angelo ⁊
ſathan ſtabat a dextris eius ⁊c̄. De eiꝰ tradi
tione. p̄s. Qui edebat panes meos magnifi
cauit ſup me ſupplantationē ⁊c̄. De eiꝰ nuda
tione idem. Diuiſerūt ſibi veſtimēta mea ⁊c̄
De eius potatione fellea idem. Dederūt in
eſcam meam fel ⁊c̄. De eiꝰ ligatione heſdras
Vinxiſtis me nō ſicut prēm q̊ liberaui vos
de terra egypti clamātes ante tribunal iudi
cis humiliaſtis me. ſuſpēdentes in ligno tra
didiſtis me. De eius ſepultura Hieremias
In ſepultura eius reuiuiſcent mortui. Cum
ergo godolias quid reſponderet non habe
ret. data ſententia remotꝰ eſt. Quar
tus qui ⁊ annas accedēs ait. Ea que đ alijs
dicta ſūt. ſilueſter iſte de ſuo chriſto predicta
fuiſſe firmat. Vnde ſupereſt vt probet hec đ
ſuo chriſto dicta fuiſſe. Ad quem ſilueſter.
Habis ergo alium quē virgo concepit. qui
felle eſt cibatus. ſpinis coronatus. crucifixꝰ.
mortuus. ⁊ ſepultus. qui reſurrexit a mortu
is. et ad celos aſcendit. Tunc conſtantinus
ait. Si alium non dederit ſciat ſe eſſe ſuperā
tum. Qui cum hoc facere non poſſet amo
uetur. Quintus qui ⁊ doech producitur

qui ait. Si ex ſemine dauid xp̄us iſte natus
eſſet ⁊ ſanctificatꝰ. vt dicitis. ergo baptizari
nō debuit vt iterum ſanctificaret̄. Ad quez
ſilueſter. Sicut circūciſio ī xp̄i circūciſione
finez accepit. ita noſter baptiſmus in chriſti
baptiſmate initiuz ſanctificationis habuit.
Nō ergo baptizatꝰ eſt vt ſanctificaret̄. ſed vt
ſanctificaret. Qui cū taceret ait ꝯſtantinus.
Non taceret doctor ſi haberet ꝯtraria que ꝑ
ferret. ¶ Tūc ſextus q̄ ⁊ chuſi ait. Vellemꝰ
vt ſilueſter ille cauſas huiꝰ virginalis ꝑtus
nobis exponeret. Ad quē ſilueſter. Terra d̄
qua adam formatꝰ eſt incorrupta erat ⁊ vir
go. q2 nec dū ſe ad bibendū humanū ſanguinē
ap̄uerat. nec maledictōz ſpinaꝝ acceꝑat. nec
hominis mortui ſepulturā habebat. nec ſer-
penti data fuerat ad edēdū. Oportuit ergo
ex maria v̓gine nouū adam fieri. vt ſicut ſer-
pens natuz ex v̓gine vicerat. ſic a nato ex v̓gi
ne vinceret̄. Et q̄ ade victor extitit in ꝑadiſo.
ipſe temptator factꝰ eſt dn̄i in deſerto. vt qui
adam vicerat mādu cantē vinceret̄ a dn̄o ie-
iunante. Hoc ſuꝑato ſeptimus qui ⁊ benia
min ait. Quō chriſtus veſter filiꝰ dei pōt eſſe
qui a diabolo tēptari potuit. vt mō fame pa
nem ex lapidibꝰ facere vrgeret̄. mō in templi
celſitudinē leuaret̄. modo ad adorādū ipm̄
diabolum induceret̄. Ad qđ ſilueſter. Si di
abolus ideo vicit. q2 ab adam mādu cāte eſt
auditꝰ. conſtāt iō eum fuiſſe ſuꝑatum. quia
eſt a chriſto ieiunāte ꝯtemptus. Nos autez
eū nō in quātū deus ſ3 in q̄ntum homo tem
ptatū eſſe fatemur. Ideo aūt triplicit̄ eſt tem-
ptatꝰ. vt a nobis oēs temptatōnes exclude-
ret. ⁊ formā vincendi daret. Sepe nanq3 in
hoīe victoriaz abſtinentie ſequit̄ temptatio
hūane glorie. ⁊ temptatōem humane glorie
appetitꝰ dominij ⁊ excellētie comitat̄. Ipſe igi
tur a chriſto in his vincit̄ vt vincendi nobis
forma donet̄. Iſto ſuꝑato octauus qui et
aroel ait. Conſtat q2 deus ſumme ꝑfectꝰ eſt
et nulliꝰ indiget. qđ ergo ei opus fuit vt na-
ſceret̄ in chriſto. Quō iterum xp̄m verbum
appellas. S3 et hoc conſtat. q2 deꝰ anteq̄3 ha
beret filiū pater dici nō potuit. ergo ſi pater
chriſti poſtea dictꝰ eſt mutabilis factus eſt.
Ad hoc ſilueſter. Filius ante tp̄a ex patre eſt
genitus. vt faceret que non erant. ⁊ in tp̄e eſt
natus. vt reficeret que ꝑierant. Que ⁊ ſi ſolo
v̓bo reficere poterat. tn̄ ꝑ paſſionem niſi hō
fieret redimere nō valebat. q2 in ſua deitate
ad patiendū aptus nō erat. Nec hoc erat im
ꝑfectionis ſed ꝑfectiōis ſi in ſua nō erat dei-
tate paſſibilis. Porro filiū v̓bum dei dici ex
eo ꝑ3. q2 ꝓpheta ait. Eructauit cor meū ver
bum bonuz. Deus q̊3 ſemꝑ pater fuit. quia
ſemꝑ eius filius extitit. Filius enim eius eſt
verbum eius. ſapientia eius. v̓tus eiꝰ. In pa
tre aūt ſemꝑ fuit verbuz iuxta illud. Eructa-
uit cor meum v̓bum. Semꝑ ſapientia iuxta
illud. Ego ex ore altiſſimi prodij primogeni
ta ante omnem creaturam. Semper v̓tus.
iuxta illud. Ante omnes colles ego parturij
nec dum fontes aquarum eruperant ⁊c. Cū
ergo pater nunq̄3 fuerit ſine verbo. ſapiētia
⁊ v̓tute. quomodo putas hoc nomen ſibi ex
tempe aduenisse. ¶ Hoc ergo amoto. nonꝰ
qui et iubal dixit. Conſtat quia deus coniu-
gia nō damnat. nec eis maledixit. quare er-
go de coniugio natum denegatis hunc eſſe
quē colitis. niſi vt obfuſcare coniugia ſtude
atis. Rurſus quō temptat̄ qui potēs eſt. pa
titur qui virtus eſt. moritur qui vita eſt. De
niq3 ad hoc cogeris. vt duos filios eſſe dicas
vnum quē pater genuit. alterum quē virgo
generauit. Rurſus quomodo fieri poteſt vt
patiatur homo qui aſſumptus eſt ſine leſio
ne eius a quo aſſumptꝰ eſt. Ad hoc ſilueſter
Nos chriſtum nō ideo natuz de virgine di-
cimus vt coniugia cōdemnemꝰ. ſed cauſas
virginei partus rationabiliter acceptamus
nec hac aſſertione obfuſcantur. ſed ornātur
cōiugia. quoniam hec virgo que chriſtum
peperit. de cōiugio nata eſt. Temptatur au-
tem chriſtus vt omnes temptatōnes diabo
li vinceret. patit̄ vt vniuerſas paſſiones ſubij
ceret. moritur vt mortis imperium ſubiuga
ret. Hac quoq3 filius vnus in chriſto eſt qui
ſicut eſt vere dei filiꝰ inuiſibilis. ita viſibilis
eſt chriſtus. Eſt ergo inuiſibile hoc quod eſt
deus. ⁊ eſt viſibile hoc quod eſt homo. Pa-
ti v̓o poſſe hominē aſſumptuz ſine paſſione
eius qui aſſumpſit exemplo doceri poteſt.
Nā p̄ntis purpure regis vtamur exemplo.

Lana ei̅ fuit. ⁊ huic lane ſanguis accedẽs co
lorem purpureu̅ ꝓbuit. Cu̅ ergo teneret̃ digi
tis et torqueret̃ in filo. q̃d torquebat̃. hoc q̃d
regie dignitatis color eſt. an hoc q̃d lana ex
titerat anteq̃ȝ purpura fieret. Lane ergo aſſi
milat̃ hõ. colori purpure deus. q̃ ſimul in paſ
ſione fuit du̅ pateret̃ in cruce. ſed paſſioni in
nullo ſubiacuit. ¶ Decimꝰ q̃ et thara dixit.
Nõ mihi placet iſtud exemplu̅ȝ. q̃ȝ ſimul co
lor torquet̃ cum lana. Cui cu̅ omnes ꝯtradi
cerẽt. ſilueſter dixit. Accipe ergo aliud exem
plum. Arbor hñs in ſe ſolis ſplendorẽ. cu̅ in
ciditur q̃dem ſuſcipit ſplendor au̅t ab in
ciſione imunis exiſtit. Sic hoie patiente di
uinitas nulli paſſioni ſubiacuit. G ¶ Vn
decimꝰ q̃ et ſileon ait. Si d̃ chriſto tuo ꝓphe
te iſta vaticinati ſunt. tante irriſionis. paſſio
nis. ⁊ mortis cauſas ſcire vellemus. Et ſilue
ſter. Eſuriuit xp̄us vt nos reficeret. Sitiuit
vt ariditati noſtre vitalia pocula miſtraret.
Temptatꝰ eſt vt nos a temptatõibꝰ libera
ret. Tentꝰ eſt vt nos a demonu̅ captura redi
meret. Irriſus eſt vt nos ab irriſione demo
num erueret. Ligatꝰ eſt vt nos a nodo male
dictionis abſolueret. Humiliatꝰ eſt vt nos
exaltaret. Expoliatus eſt vt nuditatẽ ꝓme ꝑ
uaricationis indulgẽtie indumento tegeret
Spineã coronã accepit vt flores ꝑadiſi per
ditos redonaret. In ligno ſuſpenſus ẽ. vt cõ
cupiſcentiã in ligno genitã damnaret. Felle
et aceto potatꝰ eſt vt hominẽ ad t̃rã fluenteȝ
lac ⁊ mel introduceret. ⁊ fontes nobis melli
fluos aperiret. Mortalitateȝ ſuſcepit vt ſuã
nobis immortalitatẽ donaret. Sepultꝰ eſt
vt ſanctorꝫ ſepulturas benediceret. Surrexit
vt mortuis vitã redderet. Aſcendit in celum
vt celi ianuã aꝑiret. Sedet a dextris dei vt ꝑ
ces credentiu̅ exaudiat. Hec ſilueſtro ꝓſequẽ
te. vniuerſitaȝ impator q̃ȝ iudices ⁊ iudei in
laudeȝ ſilueſtri ꝓruperu̅t vnanimit̃. ¶ Tu̅c
indignatus duodecimꝰ qui ⁊ zambri indig
tõne magna dixit. Miror vos ſapiẽtiſſimos
iudices v̓borꝫ ambagibꝰ credere ⁊ dei om
nipotentiã eſtimare humana rõne cõcludi.
Sed iam ceſſent v̓ba et veniamus ad facta.
Stultiſſimi nanq̃ȝ ſunt q̃ crucifixum colu̅t.
cum ego nomen dei oĩpotentis ſciam. cuius

v̓tutem nec ſufferunt ſaxa nec audire valet q̃
libet creatura. Et vt me veru̅ dicere cõprobe
tis. thaurꝰ ad me ferociſſimus adducat̃. ⁊ du̅
in eiꝰ aure nomen iſtd̃ inſonuerit. thaurus
illico morietur. Ad quẽ ſilueſter. Et tu quõ hoc
nomẽ nõ audieſ didiciſti. Zambri dixit. Nõ
eſt tuum hoc noſcere myſteriu̅. q̃ iudeorum
inimicus es. Adducit̃ au̅t thaurus ferociſſi
mus vix a centu̅ hominibus fortiſſimis tra
ctus. At vbi zambri in aure eius v̓bum ꝓtu
lit. cõtinuo thaurus mugiens oculoſq̃ȝ eijci
ens expirauit. Omnes igit̃ iudei vehemẽter
acclamãt et ſilueſtro inſultant. Quibꝰ ſilue
ſter Nõ dei nomen ꝓtulit. ſed nomẽ peſſimi
demonis noiauit. Deus ei̅ meus ieſus xp̄s
nõ ſolum viuẽtes mortificat. ſed etiam mor
tuos viuificat. Nã occidere poſſe ⁊ viuifica
re nõ poſſe eſt leonu̅. ſerpentum ⁊ feraru̅. Si
ergo vult vt credam ꝙ nomen demonis nõ
fuerit. dicat iterum ⁊ viuificet quod occidit.
Nã de deo ſcͥptum eſt. Ego occidam et ego
viuere faciam. Qd̃ ſi non poterit nomen de
monis abſq̃ȝ dubio noiauit. qui viuentẽ oc
cidere põt. mortuum viuificare non poteſt.
Cunq̃ȝ zambri ad ſuſcitandu̅ thaurum a iu
dicibꝰ vrgeret̃ dixit. Suſcitet euȝ ſilueſter in
noie ieſu galilei. ⁊ oẽs in eu̅ credemꝰ. Naȝ et
ſi pennis poſſet volare. iſtud t̃n nõ valeret ꝑ
ficere. Oẽs igit̃ iudei ſi thaurꝫ ſuſcitauerit ſe
credituros ꝓmittu̅t. Tunc ſilueſter orõne fa
cta ad aurem thauri ſe applicans dixit. O no
mẽ maledictõis ⁊ mortis. egredere iuſſu dñi
noſtri ieſu xp̄i. In cuiꝰ noie tibi dico. Thau
re ſurge. ⁊ ad armentum tuu̅ manſuetus re
cede. Statim igit̃ thaurꝰ ſurrexit. ⁊ cu̅ omni
mãſuetudine abijt. Tu̅c regina iudei iudices
⁊ ceteri omnes cõuerſi ſunt ad fidẽ. ¶ P
Poſt aliquot v̓o dies idoloru̅ põtifices ad
impatorem venerunt dicẽtes. Sacratiſſime
impator ille draco q̃ eſt in fouea poſtq̃ȝ fidẽ
xp̄i recepiſtis plꝰ q̃ȝ. ccc. hoies quotidie interfe
cit flatu ſuo. Conſulente ſuꝑ hoc ꝯſtantino
ſilueſtrum rñdit. Ego ꝑ chriſti v̓tutem eum
ab omni leſione ceſſare faciaȝ. Promittunt
põtifices ſe ſi h̃ faceret credituros. Orãte aũt
ſilueſtro ſanctꝰ petrꝰ apparuit ei dicens. Se
curꝰ ad dracone̅ deſcende tu ⁊ duo pꝛ̃ſbyteri

qui ſunt tecum. Cũqȝ ad eũ veneris eum taliter alloquaris. Dñs noſter ieſus xpus de vgine natꝰ. crucifixus. ꝛ ſepultꝰ. q̃ reſurrexit et ſedet ad dexterã patris. h venturꝰ eſt iudicare viuos ꝛ mortuos. Tu ergo ſathana eũ in hac fouea donec venerit expecta. Os autẽ eiꝰ ligabis filo ꝛ anulo crucis hñte ſignũ deſup ſigillabis. Poſtea ad me ſani et incolumes venietis. ꝛ panẽ quẽ vobis pauero comedetis. Deſcẽdit itaqȝ ſilueſter cũ duobꝰ pſbiteris in foueã p gdꝰ. cl. duas ſecũ ferens laternas. Tũc draconi pdicta vba dixit. ꝛ os ipſiꝰ ſtridentis ꝛ ſibilantis vt iuſſus fuerat alligauit. Et aſcẽdẽs inuenit duos magos q eos ſecuti fuerãt vt viderẽt ſi vſqȝ ad draconẽ dſcẽderẽt ex draconis fetore pene mortuos. ꝛ eoſ ſecũ adduxit incolumes atqȝ ſanoſ. Qui ſtatĩ cũ multitudine infinita cõuerſi ſunt. Sicqȝ romanoꝝ ꝑplus a duplici morte eſt liberatꝰ ſcȝ a cultura demõis ꝛ veneno draconiſ. Tandem beatꝰ ſilueſter morti appropinquãs clerum de tribꝰ ãmonuit. ſ. vt inẽ ſe charitatem haberẽt. eccłias ſuas diligentiꝰ gubernarẽt. ꝛ gregẽ a lupoꝝ morſibꝰ cuſtodirẽt. Poſt h i dño felicit obdormiuit circa ãnũ dñi. cccxx.

XIII A

De circumciſione domini

Circũciſionis dominice diem q̃tuor celebrez faciũt et ſolennẽ. Primũ eſt octaua natiuitatis dñi. Scdm impoſitio noui ꝛ ſalutiferi nois. Terciũ effuſio ſanguiſ. Quartum ſignaculũ circũciſionis. Primũ ergo eſt octaua natiuitatis dñi. Si eñ alioꝝ ſanctoꝝ octaue ſolẽnes ſt. quãto magis octaua dies ſancti ſanctoꝝ ſolẽnis erit. Sȝ nõ videt ꝙ natiuitas dñi debeat habere octauã. q2 eiꝰ natiuitas tendebat ad mortẽ. obitꝰ aũt ſanctorũ ideo octauas hñt. q2 ipſi tũc naſcunt ea natiuitate q̃ eſt ad vitã eternam vt poſtea reſurgãt in corpibꝰ glorioſis. Eadẽ rõne videt ꝙ ñ debeat habere octauã natiuitas bte virginis. nec beati iohis bapti. ſilr nec reſurrectio dñi. q2 iam facta erat ipſa reſurrectio in re. Sed notandũ ꝙ ſicut dicit ppoſitiuꝰ. ſunt octaue ſupletionis vt ẽ octaua natiuitatis dñi. in q̃ ſuplemꝰ qd minꝰ in feſto factũ fuerat. ſ. officiũ de pturiẽte. Vñ et in miſſa olĩ ꝯſueuerat cãtari ad honorẽ beate vginiſ. Vultũ tuũ ꝛc. Itẽ ſunt octaue veneratõis. vt paſce. penthecoſtes. beate vginis. btĩ iohis bap. Itẽ deuotionis vt cuiuſlibȝ ſancti pñt fieri octaue. Figuratõis vt ſunt octaue inſtitute de ſanctis q̃ ſignificãt octauã reſurrectõis B Secundũ eſt impoſitio noui ꝛ ſalutiferi nomĩs Hodie ei impoſitũ eſt ei nomẽ nouũ qd os dñi noiauit. Nomen pter qd ñ ẽ aliud ſub celo in q̃ opteat nos ſaluos fieri. Nomen qd ſm berñ. eſt mel in ore. melos in aure. ꝛ iubilus in corde. Nomen q̃d ſicut dicit idẽ berñ. inſtar olei lucet pdicatũ. paſcit recogitatum lenit ꝛ vngit inuocatũ. Habuit aũt triplex nomẽ. ſicẽ ex euãgelio manifeſtat. ſ. filiꝰ dei. xps. ꝛ ieſus. Vocat aũt filius dei inquãtũ eſt de deo deus. xpus inqñtũ eſt hõ a pſona diuina q̃ntum ad humanã naturaȝ aſſumptus. Jeſus inqñtum eſt deus hũanitati vnitus. De hoc triplici noĩe dicit Berñ. Vos qui in puluere eſtiſ expgiſcimini ꝛ laudate. Ecce dominꝰ venit cũ ſalute. venit cũ vngento. venit cũ gloria. Neqȝ ei ſine ſalute ieſus. neqȝ ſine vnctione xpus. neqȝ ſine gloria venit filiꝰ dei Siqdẽ ipſe ſaluſ. ipſe vnctio. ipſe glĩa. Quãtum aũt ad h triplex nomen añ paſſionem pfecte notꝰ nõ erat. Nã quantũ ad pmũ ab aliquibꝰ cognoſcebat ꝯiecturalit. ſicut a demonibꝰ q dicebãt ipm eſſe filiũ dei. Quãtũ ad ſecundũ pticulariter. ab aliqbus eñi paucis cognoſcebat eſſe chriſtus. Quantũ ad tercium vocaliter q2 quo ad hanc vocem ieſus. ſed nõ quo ad rõnem nois qd eſt ſaluare. Poſt reſurrectionẽ aũt h triplex nomen clarificatũ eſt. Primũ nomẽ q̃ ad certitudinem. Scdm q̃ ad diffuſionẽ. Terciũ quo ad nois rõnẽ. Primũ igit nomẽ eſt filiꝰ dei Et ꝙ h nomen ſibi recte ꝯueniat. ſic dicit Hilarius in libro de trinitate. Vere dei filiũ vnigenitum dñm noſtꝝ ieſum xpm eſſe multis modis cognitũ eſt. dum de eo teſtat pater. dum de ſe ipſe pfitetur. dũ apoſtoli pdicant. dum religioſi credunt. dum demones confitentur. dũ iudei negant. dũ gentiles in paſſione cognoſcunt. Idem. Dñm deũ noſtrum

ieſum xp̄m his modis cognoſcimꝰ noīe. na-
tiuitate. natura. ptāte. pfeſſione. ¶Secūdū
nomen eſt xp̄us. qđ interp̄tat̄ vnctus. Ipſe
ei fuit vnctꝰ oleo leticie p̄ pticipibꝰ ſuiſ. Per
hoc aūt ꝙ dr̄ vnctꝰ inſinuat̄ ꝙ ipſe fuit pphe
ta. pugil. ſacerdos. ⁊ rex. Iſte ei quatuor pſo
ne olim ꝯſueuerāt inungi. Fuit eniꝫ ppheta
in doctrine eruditiōe. pugil in diaboli debel
latione. ſacerdos in patris recōciliatōne. rex
in p̄mioꝝ retributione. Ab hoc ſecūdo noīe
denoīamur. qa a xp̄o dicimur xp̄iani. De q̊
noīe ſic dicit Augꝰ. Chriſtianꝰ iuſticie. boni
tatis. integritatis. patientie. caſtitatis. pudi-
cicie. humanitatis. innocētie. pietatis nomē
eſt. Et tu iſtud quō tibi defendis ⁊ vendicas
cui de taꝫ plurimis rebꝰ nec pauca ſubſiſtūt.
Chriſtianus ille eſt q̇ nō noīe tantū ſed etiaꝫ
ope extat. Hec augꝰ C ¶Terciū nomen
eſt ieſus. Hoc autē nomē ieſus ſm̄ Bern̄. dr̄
cibus. fonſ. medicina ⁊ lux. Hic aūt cibꝰ mul
tiplicem hꝫ effectū. Eſt ei cibꝰ confortatiuus
impiguatiuꝰ. roboratiuꝰ. et vegetatiuꝰ. De
his ſic dicit Bern̄. Eſt cibꝰ hoc nomen ieſus
An nō totiens ꝯfortaris q̊tiens recordaris
Quid eque mētem cogitātis impiguat. qđ
ita exercitatos repat ſenſus. v̇tutes roborat.
vegetat bonos mores. atqꝫ caſtas fouet affe
ctiones. ¶Secūdo dr̄ fons. Vn̄ dicit idem
Bern̄. Ieſus eſt fons vite ſignatꝰ q̇ in quatu
or riuos ſe diffundit in plateas. Vn̄. Qui fa-
ctꝰ eſt nobis ſapia. iuſticia. ſanctificatio. ⁊ re
demptio. Sapientia in p̄dicatōe. iuſticia in
peccatoꝝ abſolutione. ſanctificatō in ꝯuerſa
tione. vel in ꝯuerſione. redemptio in paſſiōe
Hec Bern̄. Alibi q̊ꝫ ſic dicit. Tres riui fluxe
runt a ieſu. v̇bum doloris in q̄ eſt ꝯfeſſio. ſan
guis aſpſionis. in q̄ eſt afflictio. aqua emun
datiōis in q̄ eſt cōpūctio ¶Tercio eſt medi
cina. Vn̄ ſic ait. Eſt et hoc nomen ieſuſ medi
cina. Nihil enim ita ire impetū cohibet. ſup
bie tumorē ſedat. ſanat liuoris vulnꝰ. reſtrin
git luxurie fluxuꝫ. extinguit libidinis flāmaꝫ
ſitim tpat auaricie. ac totiꝰ dedecoris fugat
pruriginē. ¶Quarto eſt lux. Vn̄ ait. Unde
putas in toto orbe tanta ⁊ tā ſubita fidei lux
niſi de p̄dicato ieſu Hoc ē nomen qđ paulus
portabat corā gentibꝰ et regibuſ tanq̄ꝫ lucer
nam ſup candelabrū. ¶Hoc iteꝝ nomen ie
ſus ē multe ſuauitatis. Vn̄ bern̄. Si ſcribas
nō ſapit mihi niſi legero ibi ieſum. Si diſpu
tes ac ꝯferas nō ſapit mihi niſi ſonuerit ibi
ieſus. Item richardus de ſancto victore. Je-
ſus eſt nomē dulce. nomē delectabile. nomē
ꝯfortans peccatorem ⁊ beate ſpei. Ergo ieſu
eſto mihi ieſus. ¶Scđo eſt multe v̇tuoſita
tis. Vn̄ petrus rauen̄. Vocabis nomen eiꝰ
ieſum. Hoc eſt nomen qđ dedit cecis viſum
ſurdis auditū. claudis greſſum. ſermonem
mutis. vitā mortuis. totāqꝫ diaboli ptātem
de obſeſſis corpibꝰ v̇tuſ huiꝰ noīs effugauit
¶Tercio eſt multe excellētie ⁊ ſublimitatis
Vn̄ bern̄. Nomē ſaluatoris mei. fratris mei
carnis mee. ſanguinis mei. nomen a ſeculis
abſconditum. ſed in fine ſeculoꝝ reuelatum
nomen mirabile. nomen ineffabile. nomen
ineſtimabile. imo eo mirabilius q̊ ineſtima
bilius. eo magis gratuꝫ q̊ gratuitū. ¶Hoc
autem nomen ieſus impoſituꝫ eſt ei ab eter
no. ab angelo. ⁊ a patre putatiuo ſcꝫ a ioſeph
Jeſus enim ſaluator interp̄tat̄. Dicitur aūt
ſaluator tripliciter. Vel a potentia ſaluandi.
vel ab habitu. vel ab actu. Scđm quod dici-
tur a potentia ſaluandi ꝯuenit ei hoc nomē
ab eterno. Scđm qđ dicit̄ ab habitu ſaluan
di ſic fuit impoſitum ab angelo ⁊ ꝯuenit ei a
p̄ncipio ꝯceptioniſ. Scđm quod dr̄ ab actu
ſaluandi dicit̄ impoſitum a ioſeph rōne fu-
ture paſſionis. Vn̄ gloſa ſup illud. Vocabiſ
nomen eius ieſum. dicit Nomen impones
quod ab angelo vel ab eterno impoſituꝫ eſt.
Et tāgit hic gloſa hanc p̄dictā triplicem de-
nominationem. Cum enim dicitur nomen
impones tangitur denominatio a Joſeph
cum dicit̄ quod ab angelo vel ab eterno im-
poſitum eſt tangūtur alie due. Recte igitur
in die capitis anni. conſtituta a roma capite
mundi. ⁊ inſignita capitali litera alphabeti.
chriſtus caput eccleſie circumcidit̄. nomen
ei imponitur. ⁊ eius natiuitatis octauꝰ dies
colitur. B ¶Tercium eſt effuſio ſangui
nis chriſti. Hodie enim ſanguinem ſuuꝫ p̄mo
ꝓ nobis fundere cepit. q̇ ipſum poſtmoduꝫ
pluries effundere voluit. Quinqꝫ enim vici
bus ſanguinem ſuuꝫ ꝓ nobis effudit. Primo

in circūciſione. ꝛ hꝫ effuſio fuit noſtre redem-
ptionis initium. Secūdo in oratione. et hec
oſtendit noſtre redemptiōis deſideriū. Ter-
cio in flagellatione. ꝛ hec fuit noſtre redēpti-
onis meritum. qꝛ liuore eius ſanati ſumus.
Quarto ī crucifixione. ꝛ hec fuit noſtre redē
ptōnis p̄ciū. tūc enī que nō rapuit exoluit.
Quinto in lateris ap̄tione. ꝛ hec fuit noſtre
redemptionis ſacramentū. inde ei exiuit ſan
guis ꝛ aqua. qd̄ figurauit nos ꝑ aquam ba-
ptiſmi debere mūdari. qui qd̄em baptiſmus
habitur⁹ erat efficaciam a ſanḡne chriſti.
¶ Quartū ꝛ vltimum eſt ſignaculū circūci
ſionis qd̄ quidē chriſt⁹ hodie accipe dignat⁹
eſt. Voluit aūt dn̄s circūcidi ꝓpter multas
rōnes. Primo rōne ſui. vt verā carnē huma
nam ſe aſſumpſiſſe oſtenderet. Sciebat eniꝫ
aliquos futuros. q̄ dicerēt ip̄m non corpus
veꝝ ſꝫ fantaſticū aſſūpſiſſe. Et iō vt eoꝝ erro
rem ꝯfutaret voluit circūcidi. ꝛ ſanḡnem ibi
emittere. Corpus eni fantaſticū ſanḡnem nō
emittit. ¶ Secūdo rōne noſtri. vt nos ſpūa
liter debere circumcidi monſtraret. Duplex
eſt enim circūciſio ꝺm Bern̄. que debet fieri
a nobis. ſ. exterior in carne. ꝛ interior in mēte
Circumciſio exterior cōſiſtit in trib⁹ ſcꝫ in ha
bitu ne ſit notabilis. in actōne ne ſit rep̄henſi
bilis. ꝛ in ſermone ne ſit ꝯtemptibilis. Inte-
rior aūt ſilr̄ conſiſtit in tribus. ſ. in cogitatōe
vt ſit ſancta. in affectione vt ſit pura. in inten
tione vt ſit recta. Hec bern̄. Iterum rōne no
ſtri. vt nos ſaluaret. Queadmoduꝫ enim fit
cauteriū in vno membro vt totū corp⁹ ſanet̄
ſic xp̄s voluit portare cauteriū circūciſionis
vt ſic totum corp⁹ myſticuꝫ ſaluaret. Col. ij.
Circūciſi enim eſtis circumciſione nō manu
facta in expoliatione corpis carnis ſed circū
ciſione chriſti. gloſa. a vicijs tanq̄ꝫ petra acu
tiſſima. Petra enim erat chriſt⁹. j. Coꝛ. x. Et
exodi. iiij. Tulit ilico ſephora acutiſſimaꝫ pe
tram. ꝛ circūcidit carnem p̄pucij filij ſui. Cir-
cumciſione ꝛc. Dupliciter exponit̄ ꝺm gloſā
Primo mō ſic. Circūciſi inq̄ꝫ eſtis circūciſi-
one nō manufacta. i. humano ope. ſed diuio
id ē circumciſione ſpūali. que qd̄em circum
ciſio fit in expoliatione corpis carnis. hoc eſt
depoſitione carnalis hominis. i. vicioꝝ et de
ſideriorum carnaliuꝫ. ꝺm qd̄ caro accipitur.
j. Coꝝ. viij. Caro ꝛ ſanguis regnum celoruꝫ
nō poſ. ꝛc. Eſtis inq̄ꝫ circumciſi circūciſione
nō manufacta ſed circumciſione ſpūali. Se
cūdo modo ſic. Circumciſi inq̄ꝫ eſtis in xp̄o
ꝛ hoc circumciſione nō manufacta. i. circūci
ſione legali. que qd̄em manufacta ſiue lega
lis fit in expoliatione corpis carnis. i. corpis
qd̄ eſt caro. ſ. cutis carnis que in circūciſione
legali aufert̄. Non eſtis inq̄ꝫ circūciſi iſta cir
cūciſione. ſed circūciſione xp̄i. i. ſpūali in qua
omīa vicia amputata ſūt. Vn̄ roma. ij. Nō
enim q̄ in manifeſto iudeus eſt. neq̄ꝫ que in
manifeſto ī carne eſt circūciſio. ſed q̄ ī abſcō
dito iude⁹ eſt ꝛ circūciſio cordis in ſpū nō lit
tera cui⁹ laus nō ex hominib⁹ ſed ex deo eſt
Circūciſi eſtis circūciſione nō manufacta in
expoliatōe corpis carnis ſed circūciſione xp̄i
¶ Tercio rōne iudeoꝝ vt inexcuſabiles eēnt
Si eniꝫ circūciſus nō fuiſſet. potuiſſent ſe ui
dei excuſare ꝛ dicere. Ideo te nō recipimus.
qꝛ diſſimilis es patrib⁹. ¶ Quarto rōne de
monū. ne ſcꝫ incarnationis myſteriū cogno
ſcerent. Cum enim circumciſio fieret contra
originale peccatum. credidit diabolus ꝛ hūc
q̄ circumcidebat̄. ſilr̄ peccatorem eſſe qui cir
cūciſionis remedio indigeret. Propter eam
dem cauſam voluit vt mater ſua virgo ppe-
tua eſſet deſponſata ¶ Quinto rōne pfecte
iuſticie adimplende. Sicut enim baptizari
voluit vt pfectam iuſticiā. i. pfectam humili
tatem. que eſt ſubdere ſe minori impleret ſic
etiam voluit circumcidi vt eandem humili-
tatem nobis oſtenderet. dum autor ꝛ domi
nus legis voluit ſe ſubdere legi ¶ Sexto ra
tione legis moſayce approbāde q̄ erat bona
ꝛ ſancta et complenda. quia nō venerat legē
ſoluere ſed adimplere. Roma. xv. Dico eniꝫ
ieſum xp̄m miniſtrum fuiſſe circūciſionis ꝓ
pter veritatem dei ꝛc. ¶ Quare aūt circum
ciſio octaua die fiebat. multiplex pōt ratō aſ
ſignari. ¶ Prima ſumitur penes intellectū
hiſtoricum ſiue litteralem. Nam ſicut dicit
rabi moyſes maximus philoſophus ꝛ theo
logus. licet iudeus. puer in ſeptem dieb⁹ tan
te adhuc teneritudinis eſt. quante eſt adhuc
in vtero matris exiſtens. In octaua autem

die fortificat et ſolidat. et ideo vt dicit noluit dominus puulos ante octauũ diẽ circũcidi ne ob nimiã teneritudinẽ nimium lederent Ultra octauũ vero diez ipſam circũciſionez noluit plongari ppt tres cauſas quas pbus idem aſſignat. Prima vt piculuz euitet. ne ſcz ſi nimiũ differret ſine circũciſione eos mori ptingeret. Secunda vt dolori puulorum puideat. cum enim in circũciſione maximus dolor ſit. voluit eos dñs circũcidi dum puã adhuc imaginationẽ haberent. vt minorez ibi dolorem ſentirent. Tercio vt pentum triſticie conſulet. Nam cũ ex circũciſione plerique puuli morerent. ſi circũciſi fuiſſent iã magni ⁊ ex hoc mortui. maior dolor fuiſſet parẽtibus q̃z ſi morerent octo tantuz dies hñtes

¶ Secunda rõ ſumit penes intellectũ anagogicum ſiue celeſtem. Ideo enĩ octaua die fiebat. vt daret intelligi q̃ ĩ octaua reſurrectionis ab omni pena ⁊ miſeria circũcidemur Et ſm hoc octo dies erunt octo etates. Prima ab adã vſqz ad noe. Scda a noe vſqz ad abraam. Tercia ab abraam vſqz ad moyſen Quarta a moyſe vſqz ad dauid. Quita a dauid vſqz ad chriſtũ. Sexta a chriſto vſqz ad finem mũdi. Septima morientiuz. Octaua reſurgentiũ. Uel p octo dies intelligunt octo que in eterna vita poſſidebim9 que enumerat Aug9 dicens. Quid aliud eſt ego ero illoz deus. niſi ero eis vñ ſatient. Ero qcũqz bone ſte deſiderant. ſ. vita. ſalus. victus. copia. gloria honor. pax. ⁊ omẽ bonũ. Uel aliter. Per ſeptem dies intelligit homo pſtans ex corpe et aĩa. Quatuor ei dies ſunt quatuor elemẽta ex qbus corpus pſiſtit. ⁊ tres dies ſũt tres potentie que ſunt in aĩa. ſ. cõcupiſcibilis. iraſcibilis. ⁊ rõnalis. Homo igit qui nũc habet ſeptẽ dies. qñ vnitati eterne incõmutabilitatis piunget. tũc octo dies habebit. ⁊ in illo octauo die ab omni pena ⁊ etiã culpa circũcidet.

¶ Tercia rõ ſumit penes intellectũ tropologicum ſiue moralem. Et ſm hoc octo dies diuerſimode pñt accipi. Prim9 põt eſſe peccati cognitio. ps. Quoniã iniqtatem meã ego cognoſco ⁊c. Secũdus ppoſitũ deſerẽdi malum ⁊ faciendi bonũ. qđ notat in filio pdigo q̃ dixit. Surgã ⁊ ibo ad patrẽ meũ ⁊c. Terci9 pudor de pctõ. Uñ aplus. Quẽ ei fructum habuiſtis tũc in illis in qbus nunc erubeſcitis. Quart9 timor d̃ futo iudicio. Job. Quaſi tumẽtes ſup me fluctus timui deũ ⁊c. Hieronim9. Siue comedaz ſiue bibã ſiue aliud aliqđ faciã. ſp videt mihi illa vox in auribus meis ſonare. Surgite mortui ⁊ venite ad iudicium. Quint9 ptritio. Uñ hiere. Luctum vnigeniti fac tibi ⁊c. Sext9 cõfeſſio. ps. Dixi pfitebor aduerſum me iniuſticiaz ⁊c. Septimus ſpes venie. Nã ⁊ ſi iudas peccatũ ſuuz pfeſſus fuerit. tñ nõ in ſpe venie. ⁊ iđo nõ eſt miſericordiã pſecutus. Octau9 ſatiſfactio. ⁊ in hac die homo ſpũaliter circũcidit nõ ſolũ a culpa. ſed etiã ab omni pena. Uel duo primi dies ſũt dolor de ppetratione pctĩ. et deſiderium emendãdi. Alij duo cõfiteri mala q̃ fecimus. ⁊ bona q̃ omiſimus. Alij quatuor ſunt oratio lacrimaz effuſio. corpis afflictio elemoſinarũ largitio. Uel octo dies pñt eſſe octo quoz diligens pſideratio omnẽ voluntatẽ peccandi a nobis circũcidit. ita q̃ q̃ vnũ diligẽter pſiderauerit vnã magnã dietaz faciet. Quoz ſeptem enumerat Berñ. dicens Septem ſunt de eſſentia hoĩs. que ſi homo cõſideraret in eternum nõ peccaret. ſ. materia vilis. opatio turpis. exitus flebilis. ſtatus inſtabilis. mors triſtabilis. diſſolutio miſerabilis. ⁊ damnatio deteſtabilis. Et octauuz poteſt eſſe pſideratio glorie ineffabil.

¶ Quarta ratio ſumit penes intellectũ allegoricum ſiue ſpũalem. ⁊ ſm hoc quinqz dies erunt qnqz libri moyſi. in qbus cõtinet lex. duo erũt pphete ⁊ pſalmi. octau9 dies erit doctrina euãgelica. Sed in ſeptẽ pmis diebus nõ fiebat pfecta circumciſio. In octauo aũt pfecta circũciſio fit ab omni culpa ⁊ ab omni pena. nunc in ſpe ſed tandẽ in re.

¶ Quare autem data fuerit circũciſio ſex ſũt cauſe. que notant in his vſibus. Cauterium. ſignũ. merituz. medicina. figura. Exemplũ fuit olim circũciſio dura. De carne aũt circũciſionis dñi dicit q̃ angelus eaz karolo magno attulit. ⁊ ipſe eã aquiſgrani in eccĩa ſancte marie honorifice collocauit. Karolus võ illam poſtea fertur caroſiuz tranſtuliſſe. Nunc aũt dr eſſe rome in eccĩa que dr ſancta ſanctoz. Uñ ⁊ ibidem

ſcptum legit̄. Circumciſa caro chriſti. ſanda-
lia clara. Ac vmbilici viget h̄ preciſio cara.
Vñ et ea die fit ſtatio ad ſancta ſanctoꝝ. Sꝫ
ſi hoc veꝝ eſt. valde vtiqꝫ mirabile eſt. Cum
eñ caro ipſa ſit de v̓itate hũane nature credi
mꝰ ꝙ reſurgēte chriſto rediijt ad locũ ſuũ glo
rificatũ. Aliqui dixerũt ꝙ hoc verũ ſit. iuxta
opionem illoꝝ qui dicunt illud ſolũ eſſe ꝺ̓ ve
ritate humane nature. qꝺ ab ad'ā traductuꝫ
eſt. ⁊ illud ſolũ reſurgere ¶ Notandũ ꝙ oliꝫ
a paganis ⁊ gentilibꝰ in his kalendis multe
ſuperſtitiones obſeruabant̄. q̄s ſancti etiaꝫ
a chriſtianis vix extirpare potuerũt. Quas
augꝰ. in q̊dam ſermone cõmemorat. Credē
tes enim vt dicit ianũ ducē quendā deũ eſſe
eum in his kalendis plurimũ venerabātur
⁊ ei duas facies figurabāt. vnā poſt ſe ⁊ aliā
ante ſe. q꞉ erat finis anni p̄teriti. ⁊ p̊ncipium
ſequentis. Rurſus in his kalendis formas
monſtruoſas aſſumebāt. alij veſtiētes ſe pel
libus pecudũ. alij aſſumētes capita beſtiaꝝ.
ex q̊ indicabāt. nõ tā habitũ ſe beluinũ habe
re q̄ꝫ ſenſuꝫ. Alij tunicis muliebribꝰ veſtiebā
tur nõ erubeſcētes inſerere tunicis muliebri
bus militares lacertos. Alij ita auguria ob
ſeruabāt vt focuꝫ de domo ſua vel aliud q̊d
cunqꝫ bñficiũ cuilibet petenti nõ tribuerent
Diabolicas etiā ſtrenas. ⁊ ab alijs accipiũt.
⁊ alijs tradunt. Alij in nocte menſas laute p̄
parāt. ⁊ ſic tota nocte manere ſinũt credētes
ꝙ p totũ ānũ ꝯuiuia i tali ſibi abũdātia pſe-
uerēt. Et ſubdit augꝰ. Qui de paganoꝝ con
ſuetudine aliq̄d obſeruare voluerit. timēdũ
ē ne nomē chriſtianũ ei ꝓdeſſe ñ poſſit. Qui
etiā ſtultis hominibꝰ ludentibꝰ aliquā hũa
nitatē impēderit. peccati eoꝝ pticipem ſe eſſe
nõ dubitet. Vobis aũt frēs non ſufficiat ꝙ h̄
malum nõ facitis. ſed vbicunqꝫ fieri videri
tis arguite. corripite. ⁊ caſtigate. Hec Augꝰ.

XIIII A

¶ De epiphania domini

Epiphania domi
ni q̊druplici decorat̄ miraculo. ⁊ iõ
q̊druplici vocabulo nũcupat̄. Ho-
die eñ magi chriſtũ adorāt. Johēs chriſtũ ba
ptizat. aquā in vinum chriſtꝰ mutat. et q̄nqꝫ
milia hoim̄ de q̄nqꝫ panibꝰ ſatiat. Cum enī
ieſus eſſet tredecim dieꝝ. magi ad eum ſtella
duce venerũt. Et idõ ꝺ̓r epiphania ab epi q̊d
eſt ſup̄ et phanos q̊d eſt apparitio. q꞉ tunc de
ſup ſtella apparuit. ſiue ipē xp̄s p ſtellaꝫ que
deſup viſa eſt magis verꝰ deus demõſtratꝰ
eſt. Eadē die reuolutis vigintinouē ānis. cũ
iam annũ triceſimũ attigiſſet. q꞉ habebat vi-
gintinouē annos ⁊ tredecim dies. erat eñ in-
cipiens q̄ſi annoꝝ. xxx. vt dicit lucas. vel ſm̄
Bedā habebat triginta ānos plenos. qꝺ̓ et
romanā eccliaꝫ tenere aſſerit. tũc in q̄ꝫ in ior-
dane baptizatꝰ eſt. Et ob hoc vocat̄ theophā
nia. a theos qꝺ̓ eſt deus. ⁊ phanos q̊d ē appa
ritio. q꞉ tũc deꝰ trinitas apparuit. pat̄ in voce
filiꝰ in carne. ſpũſſanctus in columbe ſpecie.
Ipſo iteꝝ die reuoluto vno āno. cũ eēt trigin-
ta vel trigintaunꝰ annoꝝ ⁊ tredecim dieruꝫ
aquā in vinuꝫ mutauit. Et ob hoc vocat̄ bet
phania. a beth qꝺ̓ eſt domus. q꞉ in miraculo
facto in domo verus deꝰ apparuit. Ipſo iteꝝ
die reuoluto anno. cũ eſſet annoꝝ trigintau
nius vel triginta duoꝝ ⁊ tredecim dieꝝ q̄nqꝫ
milia hoim̄ de q̄nqꝫ panibꝰ ſatiauit. ſicut di
cit Beda. ⁊ ſicut ꝺ̓r in illo hymno. q̊ in mltis
eccl'ijs cantat̄. ⁊ ſic incipit. Illuminans altiſſi
mus ꝛc. Et ob hoc vocat̄ phagiphania a pha
ge qꝺ̓ eſt bucca ſiue māducare. De hoc aũt
quarto miraculo vtrũ hac die ꝯtigerit dubi
tat̄. tum q꞉ in originali bede nõ ſic exp̄ſſe legi-
tur. tum q꞉ Joh̄. vi. vbi ꝺ̓ hoc miraculo agit̄
ꝺ̓r. Erat autē ꝓrimũ paſca ꝛc. Iſta ergo q̊dru
plex apparitio iſta die facta eſt. Prima facta
eſt p ſtellam in p̄ſepio. Secunda p voceꝫ pa
tris in iordanis fluuio. Tercia p mutationē
aque in vinũ in cõuiuio. Quarta p multipli
cationē panuꝫ in deſerto Prima aũt appari
tio p̄cipue hodie celebrat̄. ⁊ iõ eius hiſtoriaꝫ
pſequamur B ¶ Nato eñ dño tres magi
hieroſolimā venerunt quoꝝ noīa in hebreo
ſunt appellꝰ. ameriuſ. damaſcꝰ. grece galga
lath. magalath. ſarachin. latīe caſpar. baltha
ſar. melchior. Cuiuſmodi autē magi fuerint
hi. triplex extat ſnīa. ſm qꝺ̓ magus tripliciter
ꝺ̓r. Magus eñ dicit̄ illuſor. maleficus. ⁊ ſapi
ens. Dicunt ergo q̊daꝫ hos reges ab effectu
dictos fuiſſe magos. i. illuſores. ex eo ſcꝫ ꝙ he

D

rodem illuſerūt. quia ad eū nō redierūt Vñ
et dicit̄ de herode. Videſ ꝙ illuſuſ eſſet a ma
gis ⁊c. Magus iterū dicit̄ malefic⁹. Vñ ma
lefici pharaonis dicunt̄ magi. Et inde dicit
Chryſoſtom⁹ hos magos vocatos. Dic̄ eni
iſtos fuiſſe maleficos. ſed poſtea conuerſos
Quib⁹ dñs voluit natiuitatē ſuā reuelare. ⁊
eos ad ſe reducere. vt ꝑ hoc peccatoribus ve
nie ſpem ꝓberet Iterū magus idē eſt ꝙd ſapi
ens. Nā ꝑſice magus. hebraice ſcriba. grece
ph̄us. latine ſapiēs dr̄. Dicunt̄ ergo magi. id
eſt. ſapiētes. Vñ ⁊ magi quaſi ī ſapiētia ma:
gni. Venerūt ergo hi tres ſapientes et reges
cū magno comitatu hieroſolymā. ¶ Sed q̄
ritur quare magi hieruſalē venerūt cum ibi
dñs nat⁹ nō ſit. Sup hoc aſſignat Remigi:
us quattuor rōes. Prima quoniā magi tē:
pus natiuitatis chriſti agnouerūt. ſed locuꝫ
ignorauerunt. Quia aūt hieruſalē erat ciui
tas regalis. et ibi erat ſummū ſacerdotiuꝫ. ſu
ſpicati ſunt. ꝙ tā egregi⁹ puer nō niſi ī regia
ciuitate naſci deberet. Secūda vt citi⁹ nati:
uitatis locū diſcere potuiſſent cū ibi ſapiētes
legiſ ⁊ ſcribe reſiderēt. Tertia vt iudei inexcu
ſabiles manerēt. potuiſſent enī dicere. Nos
quidē natiuitatis locū cognouim⁹. tp̄s aūt
ignorauim⁹ ⁊ ideo nō credim⁹ Magi ergo
oſtenderūt iudeis tp̄s. et iudei magis locuꝫ.
Quarta vt ſic ſtudio magoꝝ condemnaret̄
pigricia iudeoꝝ. Nā illi vni ꝓphete credide:
runt. iſti plurib⁹ credere noluerūt. Illi q̄rūt
regem alienū. iſti nō querūt ꝓpriū. Illi vene
runt de longinquo. iſti manſerunt in vicino
Iſti reges fuerūt ſucceſſores balaā ⁊ ad viſi
onem ſtelle venerūt. ꝓpter illā ꝓphetiam pa
tris ſui. Orie̅t ſtella ex iacob et exurget hō de
iſrael ⁊c. ¶ Aliā cauſam vnde iſti moti
ſunt ad veniendū ponit Chryſoſtom⁹ in ori
ginali ſup mattheū. aſſerēs quoſdā dicere ꝙ
quidā ſecretorū inſpectores elegerūt de ſeip:
ſis duodecim. et ſi q̄s moriebat̄. fili⁹ eius aut
aliquis ꝓpinquoꝝ in ei⁹ loco ſubſtituebat̄.
Hi ergo ꝑ ſingulos annos poſt mēſem aſcē
debant ſup montē victorialē. et trib⁹ diebuſ
ibidē morātes ſe lauabāt. et orabāt deum vt
eis illam ſtellā quā balaā ꝓdixerat oſtēderet
Quadā igit̄ vice ſcꝫ in die natalis dn̄i dū ſic
ibidem manerēt. ſtella quedaꝫ ad eos ſuper
montē venit. que habebat formā pulcerrimi
pueri. ſup cui⁹ capite crux ſplendebat. q̄ ma
gos allocuta eſt dicens. Ite velocius in trā
iuda. ⁊ ibidem regem quē queritis natuꝫ in
uenietis. Tunc illi cōtinuo venire ceperunt.
Sed quō in tam ꝑuo tp̄e ſcꝫ in tredecim die:
bus ꝑtāta terraꝝ ſpacia venire potuerūt ſcꝫ
ab oriente vſqꝫ in hir̄lm. q̄ in meditullio mū
di dicit̄ eſſe ſita. Dicēdū eſt ſm remigiū. quo
niam talis puer ad quē ꝓperabāt eos in taꝫ
breui ſpacio ꝑducere potuit. Vł poterit dici
ſm hieronimū ꝙ ſup dromedarios venerūt
qui ſunt aīalia velociſſima. q̄ tantū currunt
vna die q̄ntum equus in trib⁹. Unde dr̄ dro
medari⁹ a dromos qđ eſt curſus et ares q̊d
eſt v̄tuſ. Cum ergo hieroſolimā veniſſent in
terrogauerūt dicētes. Ubi eſt q̄ natus ē rex
iudeoꝝ. Nō intrōgauerunt an nat⁹ ſit. quia
hoc credebāt. ſed querūt vbi natus ſit. Et q̄ſi
aliq̄s interrogaſſet eos. vñ ſcitis hunc regeꝫ
natum eſſe. rñderunt. Vidim⁹ ſtellam eius
in oriente. ⁊ venimuſ adorare eum. Hoc eſt.
Nos exiſtētes in oriente. vidim⁹ ſtellā eius
id eſt ei⁹ natiuitatis oſtenſiuā. vidim⁹ inq̄ꝫ
ſup iudeā poſitā. Vel nos exñtes in noſtra
regione. vidim⁹ ſtellam eius in oriente. i. in
orientali ꝑte. His v̄bis ſicut dicit remigius
in originali veꝝ hominē. ⁊ veruꝫ regem ⁊ ve
rum deum ꝯfeſſi ſunt. Verum hoīem cū dix
erunt. Ubi eſt qui natuſ eſt. Verū regem cū
aiunt. Rex iudeoꝝ. Verum deū cum ſubiū:
gunt. Venimus adorare eum. Preceptuꝫ
enim fuit vt nullus niſi ſolus de⁹ adoraret̄.
¶ Sed herodes hoc audiens turbat⁹ eſt. et
oīs hieroſolima cum illo. Triplici de cauſa
rex turbatus eſt. Primo ne iudei regem na
tum tanq̄ꝫ ſuum reciperent. ⁊ ſe tanq̄ꝫ alieni
genam expellerēt. Vñ chryſoſtomuſ. Sicut
ramū arboris in excelſo poſitū leuis etiā au
ra mouet. ſic ⁊ ſublimes hoīes in culmine di
gnitatuꝫ exiſtētes leuis etiam fama ꝯturbat
Secundo ne a romanis culpari poſſet ſi ali
quis ibi rex vocaret̄ quē auguſtus non con:
ſtituiſſet. Sic enim ordinauerāt romani vt
nullus de⁹ vł rex ſine ſui licentia et imꝑio di
ceret̄. Tercio q̊niaꝫ ſicut dicit Gregori⁹. Celi

regi nato rex terre turbatꝰ eſt. q2 nimirū alti
tudo terrena ꝯfundit. dum celſitudo celeſtis
apitur. Omnis etiā hieroſolima cum illo
turbata eſt triplici d̄ cauſa. Primo q2 impij
gaudere nequeūt d̄ aduentu iuſti. Secūdo
vt regi turbato adularent̄ ꝑ hoc ꝙ ſe ſilr̄ tur-
batos oſtenderēt. Tercio q2 ſicut ſeſe ventis
ꝯcutientibꝰ vnda concutit̄. ſic ꝛ regibꝰ ad in
uicem certantibus ꝑplus cōturbat̄. ꝛ ideo ex
hoc timuerunt ne ſcz p̄nti ꝛ venturo rege ad
inuicem certantibꝰ ipſi ꝑturbatōnibꝰ inuol
uerent̄. Hec rō eſt chriſoſtomi B Tūc
herodes omnes ſacerdotes et ſcribas cōuo
cans. ſciſcitabat̄ ab eis vbi chriſtus naſceret̄.
Cum aūt ab eis didiciſſz ꝙ in bethleem iude
vocatis ad ſe clam magis diligent̄ ab eis di-
dicit tempꝰ ſtelle. vt videlicz ſciret q̄d faceret
ſi ad ſe magi nō redirent. Dixitq3 eis vt inuē
to puero ei renūciarent. ſimulās ſe velle ado
rare quē volebat occidere. Et nota ꝙ cum
magi hieroſolimā ingreſſi fuiſſent. ſtelle du-
catum amiſerūt. ꝛ hoc ꝓpter tres rōes. Pri
ma vt de loco natiuitatis chriſti querere co
gerent̄. vt ſic de ipſiꝰ ortu certificarent̄. tam ꝑ
ſtelle apparitionem. q̄3 ꝑ ꝓphetie aſſertionez.
ſicut ꝛ factū eſt. Secunda q̄niam auxilium
querētes humanū iuſte ꝓdere meruerūt di-
uinum. Tercia quoniā ſigna infidelibus da-
ta ſunt ſm̄ ap̄lum. ſed ꝓphetia fidelibꝰ. ꝛ ideo
ſignū datum iſtis dū adhuc eſſent infideles.
nō debuit apparere dū eſſent int̄ iudeos fide
les. Hec triplex rō tangit̄ in gloſa. Cū aūt
hieruſalez egreſſi fuiſſent. ſtella antecedebat
eos vſq3 dum veniens ſtaret ſupra vbi puer
erat. De hac ſtella cuiuſmodi fuerit tres ſūt
opiones. quas ponit Remigiꝰ in originali.
Quidam dicunt fuiſſe ſpūmſanctū vt ille q̄
poſtmodū deſcendit ſuꝑ dn̄m baptizatuz in
ſpecie columbe. apparuerit etiā magis in ſpe
cie ſtelle. Alij vt chryſoſtomꝰ dicūt ꝙ fuerit
angelus. vt ipſe q̄ apparuit paſtoribus. appa
ruerit etiā ꝛ magis. Sed ipſis paſtoribꝰ iu-
deis tanq̄3 rōne vtentibꝰ apparuit in forma
rōnali. gentilibus vero tanq̄3 irrationalibꝰ
in ſpecie irrationali. Alij q̄d verius creditur
ꝙ fuerit ſtella de nouo creata. que ꝑacto ſuo
miniſterio redijt in p̄iacentem materiā Iſta

autem ſtella. ſm̄ q̄d dicit Fulgentius. differe
bat ab alijs in tribus. ſ. in ſitu. quia nō erat lo
caliter ſita in firmamēto ſed pendebat in me
ditullio aeris ꝓximo terre. In fulgore. q2 cete
ris erat ſplēdidior. q̄d inde ꝑz. quia ſplendo
rem eius nō poterat ſplendor ſolis obfuſca-
re. imo in meridie luciđiſſima apparebat. In
motu. quia p̄cedebat magos more viatoris
nō enim mouebat̄ motu circulari. ſed quaſi
motu aīali et ꝓceſſiuo Alie tres differētie
tanguntur in gloſa. Math. ij. que incipit ſic
Hec ſtella dn̄ice natiuitatis ⁊c. Prima in ori
gine. q2 alie in mundi p̄ncipio ſunt facte. hec
modo. Secunda in officio. q2 alie facte ſunt
vt ſint in ſigna ꝛ tp̄a. vt d̄r Gen̄. j. hec autez vt
magis viam p̄beret. Tercia in duratione. q2
alie ſunt ꝑpetue. hec ꝯpleto officio ſuo redijt
in materiam p̄iacentē. E Cum aūt ſtel
lam vidiſſent gauiſi ſūt gaudio magno val-
de. Notandū ꝙ q̄ntuplex eſt ſtella quaz iſti
magi viderunt. ſ. ſtella materialis. ſtella ſpūa
lis. ſtella intellectualis. ſtella rōnalis. ꝛ ſtella
ſuꝑſubſtantialis. Prima ſcz materialem vi
derūt in oriente. Secunda ſcz ſpūalem que
eſt fides viderūt in corde. Niſi eniz hec ſtella
ſcz fides in eorū corde radiaſſet. nequaq̄3 ad
viſionem p̄me ſtelle veniſſent. Habuerūt ei̅
fidem de eius humanitate cum dixerūt. Ubi
eſt q̄ natus eſt. Et de eius regali dignitate. cū
dixerunt. Rex iudeoꝝ. Et de eius deitate. cuz
dixerunt. Uenimus adorare eum. Terciam
ſcz intellectualem que eſt angelus viderunt
in ſomno q̄n ꝑ angeluz ſunt moniti ne redi-
rent ad herodem. Licet ſm̄ quandā gloſam
non angelus ſed ipſe dn̄s eos admonuerit.
Quartam ſcz rōnalem que fuit beata virgo
viderūt in diuerſorio. Quintā ſcz ſuꝑſubſtā
tialem que fuit xp̄us viderunt in p̄ſepio. Et
de hac duplici dicit̄. Intrantes domum inue
nerūt pueruz cū maria matre eius. Quelibz
aūt iſtarum ſtella dicit̄ ſtella. De prima p̄s.
Lunam ꝛ ſtellas que tu fundaſti. De ſecūda
Ecc̄i. xliij. Species celi. i. celeſtis hoīs. gloria
ſtellaꝝ. i. v̄tutum. De tercia baruch. iij. Stel
le aūt dederunt lumen in cuſtodijs ſuis. vo
cate ſunt ⁊c. De q̄rta. Aue maris ſtella. De
q̄nta Apoc̄. vltimo. Ego ſum radix ꝛ genus

dauid. ſtella ſplendida ⁊ matutina ꝓpt̄ viſione p̄me et ſecũde ſtelle magi gauiſi ſunt ꝓpter viſionem tercie ſtelle gauiſi ſũt gaudio ꝓpter viſionẽ quarte gauiſi ſũt gaudio magno. ꝓpter viſionem q̄nte ſtelle gauiſi ſt̄ gaudio magno valde. Vel ſicut dicit gloſa. Ille gaudet gaudio q̄ de deo gaudet q̄ eſt veruꝫ gaudium. ⁊ addit magno. qꝛ eo nihil eſt maius. ⁊ valde. qꝛ de magno pōt alius plꝰ aliuſ minus gaudere. Vel ꝑ hoꝝ v̄boꝝ exaggerationẽ voluit oſtendere euãgeliſta ꝙ hoïes plus gaudẽt de rebꝰ ꝑditis et iterum inuentis q̄ꝫ de ſemꝑ poſſeſſis. F ¶ Cũqꝫ domũculam intraſſent. ⁊ pueꝝ cum matre inueniſſent. flexis genibuſ ei ſinguli hec munera obtulerũt. ſ. aurũ. thus. ⁊ mirraꝫ. Hic exclamat Augꝰ dicẽs. O ſtupẽda infantia cui ⁊ aſtra ſubdunt̄. Cuiꝰ eſt ille magnitudinis ⁊ ſupne glorie. ad cuius pãnos ⁊ angeli excubãt. et ſidera obſecũdant ⁊ reges trepidãt. ⁊ ſectatores ſapiẽe geniculant. O beatũ tuguriũ. O ſedes dei ſecũda poſt celum. vbi nõ lucerna lucet ſed ſtella. O celeſte palatiuꝫ in q̄ habitat nõ rex gẽmatus. ſed deꝰ incorꝑatus. cui erãt pro mollibꝰ thoris dura p̄ſepia. pro laquearibꝰ aureis fuliginea culminis tecta. ſed ſideris obſequio decorata. Stupeo cũ video pãnos ⁊ intueor celos. eſtuo cũ aſpicio in p̄ſepio mendicũ ⁊ ſup aſtra preclarum. Item Berñ. Quid facitis o magi. quid facitis. Lactentẽ puerũ adoratis in tugurio vili in vilibus pãnis. Ergo ne deus eſt iſte. Quid facitis ꝙ auruꝫ offertis. Ergo rex eſt iſte. Et vbi aula regia. vbi tronus. vbi curie regalis frequentia. Nunq̄d aula eſt ſtabulũ. thronꝰ p̄ſepiũ. curie frequẽtia ioſeph ⁊ maria. Iſti inſipiẽtes facti ſunt vt fierẽt ſapiẽtes. De hoc etiã ſic dicit Hilariꝰ in libro ſcdo de trinitate Parit virgo. ſed ꝑtus a deo eſt. Infans vagit. laudantes angeli audiunt̄. Pãni ſordẽt deus adorat̄. Itaqꝫ poteſtatis dignitas nõ amittit̄ dum carnis humilitas p̄dicat̄. Ecce q̄ũo in chriſto puero nõ tantũ fuerũt humilia ⁊ infirma. ſed etiam diuinitatis ſublimia et excelſa. De hoc iteruꝫ dicit Hiero. ſup epiſtolam ad hebreos. Reſpicis cunas chriſti. vide ꝑiter et celum. Vagientẽ in p̄ſepi intueris infanteꝫ. ſed angelos ſimul auſculta laudantes. Herodes ꝑſequit̄. ſed adorãt magi. Ignorant phariſei. ſed ſtella demõſtrat. Baptizat̄ a ſeruo. ſed vox dei deſup tonantis audit̄. Aquis immergit̄. ſed colũba deſcendit. imo ſpũſſanctus in colũba. G ¶ Quare aũt magi hmõi munera obtulerũt m̃tiplex eſt rõ. Prima quoniã traditio antiquoꝛuꝫ fuit. vt dicit Remigiuſ. vt nullus ad deũ vel ad regem vacuꝰ introiret. perſe aũt et chaldei talia munera ꝯſueuerant offerre. Iſti at vt dꝛ in hiſtoꝛia ſcolaſtica venerunt a finibꝰ ꝑſarum ⁊ chaldeorum vbi eſt fluuius ſaba. a quo ⁊ ſabea dicitur regio. Secunda que ẽ bernardi. q̄niã beate v̄gini auꝝ obtulerũt ꝓpter inopie ſubleuationẽ. thus ꝓpter ſtabili fetorẽ. mirram ꝓpter membroꝛũ pueri ꝯſolidationẽ ⁊ maloꝝ vermiuꝫ expulſionẽ. Tercia quoniã aurum ad tributũ. thus ad ſacrificium. mirra ad ſepulturã ꝑtinet mortuoꝝ. Per hec tria ergo i chriſto intimat̄ regia poteſtas. diuina maieſtas. ⁊ humana mortalitas. Quarta quoniã aurũ ſignificat dilectõnem. thus orõnem. mirra carnis mortificationem. Et hec tria chriſto debemus offerre Quinta q̄niam ꝑ hec tria ſignificantur tria que erant in chriſto. ſ. diuinitas p̄cioſiſſima. anima deuotiſſima. ⁊ caro integra ⁊ incorrupta. Hec tria ſignificabant̄ per illa tria que erant in archa. Nam virga que floruit. caro chriſti que reſurrexit Pſal. Et refloruit caro mea ⁊c. Tabule vbi erant ſcripta p̄cepta. anima in qua ſunt omnes theſauri ſcientie ⁊ ſapientie dei abſconditi. Manna deitas que habet omnẽ ſaporem ⁊ omnem ſuauitatem Per aurum ergo qḋ eſt p̄cioſius omnibus metallꝭ intelligit̄ diuinitas p̄cioſiſſima Per thꝰ anima deuotiſſima. qꝛ thus ſignificat deuotionem et orõnem. Pſal. Dirigat̄ oratio mea ⁊c. Per mirram que conſeruat a corruptione caro incorrupta. ¶ Admoniti auteꝫ magi in ſomniſ ne redirent ad herodem. per aliam viam reuerſi ſunt in regionem ſuam. Ecce quomõ magi ꝓfecerunt. Nã ſtella duce venerunt. ꝑ homines imo ꝑ ꝓphetiaꝫ edocti fuerunt. angelo duce redierũt ⁊ in chriſto ꝯquieuerunt. Hoꝝ corpa mediolani in eccleſia

que nūc eſt fratrū ordinis noſtri ſcʒ fratrū p̄
dicatoꝝ q̄eſcebant. ſed nūc colonie req̄eſcūt.
Nā eoꝝ corpa p̄mo ꝑ helenam ꝯſtantini
matrē rapta in ꝯſtātinopolim tranſlata po
ſtea ꝑ ſanctū euſtorgiuʒ ep̄m mediolanum
tranſlata. Sed ꝑ heinricū imꝑatorē poſtq̄ʒ
mediolanū poſſedit. in coloniā ſuꝑ renum
fluuiū ſunt delata vbi in magna reuerentia
et ꝓpli deuotione choruſcant.

XV A

De ſancto paulo heremita

Paulus prim̄ꝰ he
remita. vt teſtat̃ hiero. q̄ eiꝰ vitaʒ
ꝯſcpſit feruēte decij pſecutiōe he
remū vaſtiſſimā adijt. ibiq̄ʒ in q̄dam ſpelun
ca. lx. ānis hominibꝰ incognitꝰ ꝑmāſit. Iſte
decius d̄r fuiſſe galienꝰ q̄ fuit binomiꝰ q̄ ce
pit anno dn̄i. cclvj. Videns ei ſanctꝰ paulus
chriſtianis tot tormentoꝝ genera irrogari.
in heremū aufugit. Eo ſiq̄dem tp̄e duo iuue
nes chriſtiani comp̄hēdunt̃. quoꝝ vnꝰ toto
corpe melle ꝑungit̃. ⁊ ſub ardore ſolis aculeis
muſcaꝝ et ſcabronū ⁊ veſpaꝝ lacerādꝰ expo
nit̃. Alter v̓o molliſſimo lecto imponit̃. et in
loco ameniſſimo collocat̃. vbi aeris erat tē
peries. riuoꝝ ſonitus. cantꝰ auiū. ⁊ floꝝ olfa
ctus. funibꝰ tn̄ floreis coloribus obtectis. ſic
iuuenis cingit̃. vt manibꝰ vel pedibꝰ ſe iuua
re nō poſſet. Adeſt q̄daʒ iuuēcula corpe pul
cerrima ⁊ impudica. ac impudice tractat iu
uenē dei amore repletū. Cum aūt ille in car
ne motus cōtrarios rōni ſenſiſſet nō hn̄s ar
ma q̄bus ab hoſte ſe eruat linguā ꝓpriā den
tibus ſuis incidit. ⁊ in faciē impudice expuit
⁊ ſic temptationē doloꝛ fugauit. ⁊ trophe̕uʒ
laude dignū ꝓmeruit. Hoꝝ et aliorū penis
ſanctꝰ paulus ꝑterritus heremū petijt. B
Eo tp̄e cū anthoniꝰ p̄muʒ ſe int̃ monachos
heremiculā cogitaret. in ſomnis aliū ſe mul
to meliorē heremū incolere edocet̃. Qui dū
eum ꝑ ſiluas inq̄reret. obuiū habuit ypocen
taurū. hoīem equo mixtū. q̄ ei viam dextraʒ
demonſtrauit. Poſtmodū obuiuʒ habuit
animal ferēs fructꝰ palmaꝝ ſuꝑ imagine ho
minis inſignitū. deorſum v̓o capre formam
hn̄s. Qui dū ipſum ꝑ deum ꝯiuraret vt ſibi
diceret q̄s eſſet. rn̄dit ſe eſſe ſatiruʒ deū ſilua
rum ſm̄ errorē gentiliuʒ. Poſtremo obuia
uit ei lupus q̄ eū ad cellam ſancti pauli ꝑdu
xit. Paulus aūt anthoniū p̄ſentiens. hoſtiū
ſera clauſit. Anthonius v̓o rogat vt ſibi ape
riat. aſſerēs ſe nunq̄ʒ inde receſſurum. ſed ibi
potiꝰ moriturū. Victus paulus ei aꝑuit. ſta
timq̄ʒ ambo in amplexꝰ ruunt. Cunq̄ʒ hora
prandij adeſſet. coruꝰ duplicatā panis ꝑtem
attulit. Cunq̄ʒ de h anthoniꝰ miraret̃. rn̄dit
paulus ꝙ deus ſibi omni die talit̃ miniſtra
bat. ⁊ p̄bendā ꝓpter hoſpitem duplicauerat
Pia lis orit̃ q̄s magis dignus eſſet panem
diuidere. Defert paulus hoſpiti ⁊ anthoniꝰ
ſeniori. Tādem vterq̄ʒ manū apponunt. ⁊ in
equas ꝑtes panem diuidūt. Cum aūt antho
nius rediēs. iam celle ſue appropinq̄ret. vidit
angelos pauli animā deferētes. Qui veloci
ter rediens inuenit corpꝰ pauli flexis genibꝰ
in modū orātis erectū. ita vt ip̄m viuere eſti
maret. Sed cū ipſum mortuū didiciſſet ait.
O ſancta aīma q̄d gerebas in vita. in morte
monſtraſti. Cuʒ aūt nō haberet vn̄ ſepultu
ram faceret. ecce duo leones aduenerūt. ⁊ fo
ueā parauerunt ſepultoq̄ʒ eo ad ſiluaʒ redie
runt. Anthoniꝰ aūt tunicā pauli ex palmis
ꝯtextam aſſumpſit. q̄ poſtmodū in ſolēnita
tibꝰ vtebat̃. Obijt at circa ānū dn̄i. cclxxxvij.

XVI A

De ſancto remigio

Remigius dicitur
a remi q̄d eſt paſcēs. ⁊ geos q̄d eſt
terra. q̄ſi paſcens t̄renos doctrina
Vel remigiꝰ d̄r a remi q̄d eſt paſtor. ⁊ gyon
q̄d eſt luctatio. q̄ſi paſtor et luctator. Pauit
ei gregē ſuū v̓bo p̄dicatōis. exemplo ꝯuerſa
tōnis. ſuffragio orōnis. Eſt etiā triplex genꝰ
armoꝝ. ſ. defenſionis vt ſcutū. pugnationis
vt gladiꝰ. munitiōis vt lorica ſiue galea. Lu
ctatꝰ eſt igit̃ ꝯtra diabolū ſcuto fidei. gladio
v̓bo dei. ⁊ galea ſpei. Eiꝰ vitā igmarꝰ remen
ſis archiep̄us ſcripſit. B
Remigiꝰ doctor egregiꝰ ⁊ ꝯfeſſor do
mini glioſus a q̄dam heremita na
ſci talit̃ eſt p̄uiſus. Cum eni ꝛ vanda
loꝝ pſecutio totā franciā deuaſtaſſet. q̄dam

recluſus vir ſanctꝰ q̄ lumē oculoꝝ amiſerat ꝓ pace eccl'ie gallicane crebris orōnibꝰ dn̄m exorabat. Et ecce angelus dn̄i in viſu ei aſtitit. eiqꝫ dixit. Scito ꝙ mulier illa noīe cilina filium noīe remigiū generabit. q̄ gentē ſuaꝫ a maloꝝ incurſibꝰ liberabit. Cumqꝫ euigilaſſet ſtatim ad domū ciline venit ⁊ qđ viderat enarrauit. Cūqꝫ illa n̄ crederet. eo ꝙ anus iā eēt. ille rn̄dit. Scias ꝙ cū puerū ablactaueris oculos meos de lacte tuo punges ⁊ cōtinuo mihi viſuꝫ reſtituet. Cūqꝫ ꝑ ordinē hec oīa ꝯtigiſſent remigius mundū fugit ⁊ recluſorium intrauit. Creſcēte aūt eiꝰ fama. cum eſſet viginti duoꝝ ānoꝝ. ab omni ꝑplo archiepus remenſis eſt electꝰ. Tāte aūt māſuetudinis fuit ꝙ etiā ad menſaꝫ eiꝰ paſſeres veniebāt ⁊ đ manu eiꝰ reliq̄as ciboꝝ comedebāt. Quodā tpe cuꝫ in domo cuiuſdaꝫ matrone hoſpitatꝰ fuiſſet. ⁊ illa modicū vini haberet remigiꝰ cellariū introiuit. ⁊ ſuꝑ doliū crucē fecit. Cūqꝫ ibidē oraſſꝫ mox deſuꝑ vinū egredit. ita ꝙ ꝑ mediuꝫ cellariū fundebat̄. ¶ Cū aūt clodoneꝰ rex francie tunc tpis gentilis eſſet. nec ab vxore ſua chriſtianiſſima ꝯuerti poſſet. videns ꝙ infinitꝰ exercitꝰ alemanorū ſuꝑ ſe veniſſet. dn̄o deo quē vxor ſua colebat votū vouit. ꝙ ſi đ alemanis ſibi victoriā concederet mox fidē chriſti reciꝑet. Qđ cum fuiſſꝫ ad libitū ꝯſecutꝰ. beatū remigiū adijt ⁊ ſe baptizari popoſcit. Cūqꝫ ad fontē baptiſmatis aduenissent. nec ibidē ſacruꝫ criſma haberent. ecce colūba quedā ampullā cuꝫ criſmate in roſtro detulit. de q̄ regē pontifex liniuit. Hec aūt ampulla in remenſi eccl'ia ꝯſeruat̄ et inde vſqꝫ hodie reges francie inungūtur.

¶ Poſt longū tpus cū genebaldus vir ꝓuidus neptē beati remigij in vxorē haberet. et ſe religionis cauſa mutuo abſoluiſſent. p̄dictum genebaldū beatꝰ remigius laudunēſem epm ordinauit. At genebaldus cū vxorem ſuam cā inſtruendi ad ſe ſepius venire ꝑmitteret. ex frequēti colloquio animꝰ eius in ꝯcupiſcentiā inflāmat̄. ⁊ vſqꝫ in peccatuꝫ ſecum ꝑlabit̄. Que ꝯcipiens ⁊ filiū pariens hoc epo intimauit. Et ille ꝯfuſus ad eam remādauit dicēs. Quoniā puer de latrocinio acq̄ſitꝰ eſt. volo vt latro vocet̄. Ne aūt ſuſpitio aliqua oriret̄. vxorē ſuā ſicut ꝑus ad ſe venire ꝑmiſit. Veruntn̄ poſt ꝑmi peccati fletū ſecum ruit iterū in peccatū. Que cū filiā peperiſſet et hoc epo retuliſſet. ille rn̄dit. Illam filiam vulpeculā noīate. Tandē ad ſe reuerſus beatū remigiū adijt. ⁊ ad pedes ſuos ꝓcidēs ſtolā de collo ſuo deponere voluit. Qđ cum ſanctꝰ remigiꝰ ꝓhibuiſſet. ⁊ ab eo quid accideret audiuiſſet. blande eū ꝯſolans ipm in q̄dam cellula ꝑua ꝑ ſeptem ānos recluſit et ipſe interim eiꝰ eccl'iaꝫ gubernauit. Septimo igit̄ anno cuꝫ in cena dn̄i in orōne ꝑſiſteret. angelus dn̄i eidem aſtitit. ⁊ peccatū ſuuꝫ ſibi dimiſſum ꝓhibuit. ac vt foras exire debeat impauit. Cui cū rn̄diſſet nō poſſum. q̄niā dn̄s meus remigius hoſtiū hoc clauſit et ſigillo ſuo muniuit. Angelꝰ ait. Ecce vt ſcias tibi celum aptum eſſe. hoc etiaꝫ hoſtiū ſaluo ſigillo nunc aperit̄. Statimqꝫ vt dixerat eſt aptum. Tūc genebaldus iactās ſe in mediū hoſtij in modū crucis ait. Etiam ſi dn̄s meꝰ ieſus chriſtus ad me veniret huc. hinc n̄ egrediar niſi dn̄s meꝰ remigius huc veniat q̄ me recluſit. Tūc ſanctꝰ remigiꝰ ad ammonitōꝫ angeli laudunū venit. ⁊ ipm in locum ſuum reſtituit. Qui vſqꝫ ad obitum ſuū in ſanctis opibus ꝑſeuerauit. ⁊ latro filius eꝰ in epatu eidem ſucceſſit. q̄ etiā ſanctus fuit. Tandem ſanctꝰ remigius multis clarus v̓tutibꝰ in pace q̄euit. circa annū dn̄i q̄ngenteſimū. Eodē die celebrat̄ natal' ſcti hilarij pictauoꝝ vrbis epiſcopi.

XVII A

¶ De ſancto hilario

Hilarius dictus eſt quaſi hilaris. q2 in ſeruitute dei valde hilaris fuit. Vel đr hilariꝰ quaſi alarius. ab altus ⁊ ares v̓tus. q2 fuit altus in ſciā ⁊ v̓tuoſus ī vita. Vel hilariꝰ đr ab hyle qđ eſt quaſi ꝑmordialis materia q̄ obſcura fuit et ipſe in dictis ſuis magnā hꝫ obſcuritatem et ꝓfunditatem. B

Hilarius pictauoꝝ vrbis epꝰ. regionis aq̄tanie oriūdꝰ q̄ſi lucifer refulgens int̄ aſtra ꝓceſſit. Hic vxorem ꝑmitꝰ hn̄s et filiā in laicali habitu monaſti-

cam vitam ducebat. Tandē in vita et ſciā ꝑ
ficiens in epm̄ eſt electuſ. Cū igit̄ btūs hila
rius nō ſolū ciuitatē ſuā ſed totā franciā ab
hereticis defēſaret ad ſuggeſtionē duoꝝ epi
ſcopoꝝ q̄ ab hereſi fuerāt deꝑuati ab impa
tore q̄ hereticoꝝ fautor erat. cū bto euſebio
vercelleñ. epo eſt in exiliū relegatuſ. Deniq;
cū vbiq; arriana hereſis pullularet. ⁊ ab im
patore licentia data eſſet vt oēs epi ↄuenirēt
et de v̓itate fidei diſputarēt. cū ſanctꝰ hilariꝰ
aduenīſſet ad petitionē dictoꝝ epoꝝ q̄ eiꝰ elo
quētiā ferre nō poterant pictauiā redire cō
pellit̄. ¶ Cū aūt ad inſulā gallinariā q̄ tota
erat plena ſerpentibꝰ ꝓpinq̄ſſet ⁊ in ipſā de
ſcendiſſet. oēs ſerpētes ex ſui viſione fugerūt
⁊ in medio inſule palū fixit. nec ampliꝰ liber
tas data eſt illis occupare qđ vetuit tāq̄ ps
inſule nō ſit terra ſed pelagus. ¶ Cū ergo pi
ctauis eſſet q̄ndā infantē ſine baptiſmo de
functū ſuis orōnibꝰ ad vitā reſtituit. Nam
tādiu iacuit in puluere donec ꝑiter ſurgerēt
ſenex de orōne ⁊ infans de morte. ¶ Cū aūt
filia eiꝰ apia maritū vellet accipe hilariꝰ pat̄
eiꝰ ei ꝑdicauit. ⁊ in ſacre v̓ginitatis ꝓpoſito
ↄfirmauit. Quā dū ille firmā ↄſiderās et ne
aliq̄n flecteret̄ formidās. dn̄m inſtātiꝰ exora
uit vt eā ad ſe recipet. nec vltra viuere ꝑmit
teret. Qđ ⁊ factū eſt. Nā pꝰ paucos dies ad
dn̄m migrauit. quā ipſe ꝓpriis manibꝰ ſepe
liuit Qđ mat̄ beate apie ↄſiderās epm̄ roga
uit. vt ſibi q̄d ⁊ filie impetraret. Qđ ⁊ fecit. et
ipſam orōe ſua ad regnū ꝑmiſit. ¶ Eo
tpe leo papa hereticoꝝ ꝑfidia deꝑuatꝰ. oīm
epoꝝ ↄcilium ↄuocauit. Quibꝰ conuocatis
hilariꝰ nō vocatꝰ aduenit. Qđ audiēs papa
ꝑcepit ne aliq̄s ſibi aſſurgeret. nec aliquē lo
cum daret. Cū ergo ingreſſus fuiſſet dixit ad
eū papa. Tu es hilariꝰ gallus. Et ille. Non
ſum gallus. ſed de gallia. i. nō ſum in gallia
natꝰ. ſed de gallia epus. Cui papa. Et ſi tu es
hilarius de gallia ⁊ ego ſū leo romane ſediſ
aplicus ⁊ iudex. Cui hilariꝰ Et ſi ſis leo non
tn̄ de tribu iuda. ⁊ ſi iudicās reſides. ſed non
in ſede maieſtatis. Tūc papa cū indignatōe
ſurrexit dicēs. Modicū preſtolare donec re
deam. ⁊ tibi q̄d mereris reddā. Cui hilarius
Si nō redieris q̄s mihi ꝓ te r̄nſurus erit. Et
ille. Concitus redibo. ⁊ tuā ſupbiam humili
abo. Cū ergo papa ad ſecreta ſue nature iuiſ
ſet diſſenteria perijt. et oīa inteſtina ibidem
ꝓijciens. miſerabilit̄ vitā finiuit. Interea vi
dens hilariꝰ ꝙ nullus ſibi aſſurgeret. patienē
ferens. in t̄ram ſe poſuit dicēs. Dn̄i eſt terra
Statimq; nutu dei terra quā inſederat ſur
ſum ſe extulit ⁊ vſq; ad equalitatē alioꝝ epo
rum ſe leuauit. Cum igit̄ papa miſerabiliter
nūciaret̄ defunctꝰ. aſſurgens hilariꝰ omnes
epiſcopos in fide catholica cōfirmauit. ⁊ cō
firmatos ad ꝓpria remiſit. Hoc aūt miracu
culum de morte leonis pape dubitationē hz
tum q̄r hiſtoria eccl̄iaſtica vel tripṫita nihil
de hoc loquit̄. tum q̄r aliquē papā taliſ noīs
tunc fuiſſe cronica nō teſtat̄. tum q̄r hieroni
mus dicit ꝙ ſancta romana eccl̄ia ſemꝑ im
maculata ꝑmanſit. ⁊ in futuro manebit ſine
vlla hereticoꝝ inſultatione. Poſſet tn̄ dici
ꝙ tunc erat aliq̄s papa ſic vocatꝰ. nō q̄dem
canonice electus ſed tyrānice intruſus. Vel
forte liberiꝰ papa q̄ ↄſtantino heretico faue
bat alio noīe dictus eſt leo. ¶ Tandē mlt̄is
miraculis ꝑpetratis cū beatus hilariꝰ infir
matꝰ obitū ſuum iminere cognoſceret. leon
ciū ꝑſbyterū quē maxime diligebat ad ſe vo
cauit ⁊ nocte iminente vt foras exeat admo
nuit. et ſi quid audiret vt renunciet impauit
Ille iuſſa cōplens. voces adhuc ciuitatis tu
multuantis ſe audiſſe reuertēſ expoſuit. ⁊ cū
circa eum vigilaret finē eiꝰ expectans media
nocte iterum iubet̄ exire. ⁊ q̄d audiret iacēti
referret. Qui cū ſe nihil audiſſe renunciaſſet
mox nimia claritas quā etiā ꝑdictus ꝑſbyt̄
ſufferre nō poterat ad eū intrauit. ⁊ ſic paula
tim recedente lumine ad dn̄m migrauit. Flo
ruit aūt circa annū dn̄i. cccxl. ſub ↄſtātino. Fe
ſtum huius ſancti eſt in octaua epiphanie.
¶ Cum duo mercatores maſſā cere cōmu
niter haberēt ⁊ vnus altero renuēte eam ad
altare ſācti hilarij obtuliſſet. ſtatim ꝑ mediū
diuiſa ps vna ſibi remāſit. reliqua renitenti
deuenit.

XVIII A

De ſancto machario

Macharius dicitur

a macha q̄d eſt ingeniū ⁊ ares virtuſ. Vel di
cit a macha quod eſt ꝑcuſſio ⁊ rio magiſter.
Fuit enim ingenioſus ꝯ demonis fallaciaȝ
v̓tuoſus q̄ntū ad vitā ꝑcuſſio in domatōne
corpis. magiſter in regimine p̄lationis. Vel
macharius .i. beatus. B

Macharius abbas deſcēdit ꝑ vaſtita
tem deſerti ⁊ intrauit dormire i mo
numēto vbi ſepulta erant corpa pa
ganoꝝ. ⁊ extraxit vnū corpus ſub caput ſuū
tanq̄ȝ plumaciū. Demones at volētes eum
t̄rere. vocabāt q̄ſi vnā mulierē dicētes. Sur
ge veni nobiſcū ad balneū. Et alī demon ſb
ipſo tanq̄ȝ ex mortuo illo dicebat. Peregri
nū quendā habeo ſup me. nō poſſum venire
Ille aūt nō expauit. ſed tūdebat corp⁹ illud
dicēs. Surge ⁊ vade ſi poteſ. Et audiētes de
mones fugerūt voce magna clamātes. Vi
ciſti nos dn̄e ¶ Dū aliq̄n abbas machari⁹
a palude ad cellā ſuā p̄teriret. occurrit ei dia
bolus cū falce meſſoria ⁊ volēs eū cuȝ falce
ꝑcutere nō potuit. Et dixit ei. Multā violen
ciā patior a te machari. q2 nō poſſuȝ p̄ualere
aduerſum te. Ecce enī quidq̄d tu facis ⁊ ego
facio. Ieiunas tu ⁊ ego penit⁹ non comedo.
Vigilas tu ⁊ ego oīno nō dormio. Vnū eſt
ſolūmō in q̄ me ſupas. Et dixit abbas. Q̄d
eſt illud. Cui ille. Humilitas tua. ꝑ quā nō pre
ualeo aduerſuȝ te. ¶ Dū temptatōnes ipm
nimiū moleſtarēt. ſurgēs ⁊ magnū ſaccum
arene humeris ſuis iponēs. dieb⁹ multis ſic
ꝑ deſertū ibat. Quē theoſebi⁹ inueniēſ dixit
Abba cur tantū on⁹ portaſ. Et ille. Vexo ve
xantē me ¶ Abbas machari⁹ vidit ſathanā
tranſeuntē in habitu hoīs ⁊ hn̄tē veſtimētuȝ
lineū laceratum. ⁊ ꝑ oīa foraīma depēdebāt
āpulle. et dixit ei. Quo vadiſ. Cui ille. Vado
potionare frēs. Cui macharius. Quare tot
ampullas portas. Rn̄dit. Guſtū fratribus
porto. ⁊ ſi vnū alicui n̄ placebit. offerā aliud.
vl' tertio. ⁊ ſic ꝑ ordinē vt aliq̄d placeat. Et cū
rediret dixit ei macharius. Quid feciſti. Re
ſpondit. Oēs ſanctificati ſunt ⁊ nemo mihi
acq̄euit niſi vnus q̄ vocat̄ theotiſtus. Sur
gēs aūt machari⁹ illuc iuit ⁊ frēm temptatū
inueniēs ſua eū exhortatione ꝯuertit ¶ Po⁹
hec iteꝝ eū machari⁹ inueniens dixit. Quo
vadis. Cui ille. Ad frēs vado. Reuertēti oc
currit ſenex ⁊ dixit. Quid faciunt fratres illi.
Cui diabolus. Male. Et dixit. Quare. Q2
omnes ſancti ſunt. ⁊ q̄d eſt mai⁹ malū. vnū
quē habebā amiſi. ⁊ omnib⁹ ſanctior factus
eſt. Audiēs hoc ſenex grās egit deo ¶ Quo
dā die machari⁹ caput defūcti reſperit. ⁊ duȝ
oraſſet. interrogauit illud cui⁹ caput fuerit. Et
rn̄dit ſe fuiſſe paganū. Et dixit ei machari⁹.
Vbi eſt aīa tua. Rn̄dit in inferno. Cunq̄ȝ re
q̄reret ſi multū in ꝓfundo eſſet. rn̄dit ꝙ tātū
in ꝓfūdo erat q̄ntū diſtaret terra a celo. Cui
macharius. Sūt ne aliq̄ te ꝓfundiores. Rn̄
dit. Etiā iudei. Cui iteꝝ ille. Et vltra iudeos
ſunt ne aliqui ꝓfundiores. Cui ille. Profun
diores omnib⁹ ſunt falſi chriſtiani. q̄ chriſti
ſanḡne redēpti tantū p̄ciū ꝑuipenderūt.
C ¶ Dum ꝑ q̄ndā ſolitudinē ꝓfundiſſimaȝ
ꝑgeret ad q̄dlibet miliare arundinē figebat.
vt poſtmodū redire ſciret. Sȝ dū iam nouē
dietas feciſſet. ⁊ in q̄daȝ loco q̄eſceret. diabo
lus omnes arūdines collegit. ⁊ ad caput ei⁹
poſuit. Vn̄ ad redeundū plurimum labora
uit. ¶ Frater q̄dam plurimū cogitationib⁹
ſuis moleſtabat̄ ꝙ ſcȝ in cella ſua inutilit̄ eēt
ſed ſi int̄ hoīes habitaret m̄tis ꝓdeſſe poſſet
Qui cū cogitatōnes ſuas machario retuliſ
ſet. ille ait. Fili ſic illiſ rn̄de. Hoc ſaltē facio. q2
ꝓpter chriſtum pietes iſti⁹ celle cuſtodio
Dum q̄ndam culicē ſe pungentē manu oc
cidiſſet. ⁊ multū de illo ſanḡniſ emanaſſet. re
p̄hendens ſe ꝙ ꝓpriam vindicaſſet iniuriaȝ.
nud⁹ ſex mēſib⁹ in deſerto māſit. ⁊ inde a ſca
bronibuſ totus lacerat⁹ exiuit. Poſt hec mul
tis claris v̓tutib⁹ in pace q̄euit

XIX A

¶ De ſancto felice

Felix ꝓnomine in
pincis d̄r. vl' a loco in q̄ req̄eſcit. vl'
a ſubulis q̄buſ paſſus ꝑhibet̄. Nā
pinca ſubula dicitur. Aiunt enim ꝙ cuȝ ma
giſter pueroꝝ extiterit. et eis nimium rigid⁹
fuerit. tentus a paganis cum chriſtuȝ libere
ꝯfiteret̄. tradit⁹ fuit in manibus pueroꝝ q̄s
ipſe docuerat. q̄ eum cū ſtilis ⁊ ſubulis occi
derūt. Eccl'ia t̄n tenere videtur ꝙ nō martyr

exiſtit ſed ꝯfeſſor. Hic ad quodcūqꝫ idolū duce
bat̄ vt ei ſacrificaret. in illud exufflabat. ⁊ con
tinuo corruebat. ¶ Legit̄ aūt in quadam alia
legēda ꝙ dū maximꝰ nolanꝰ epūs pſecutiōꝫ
fugiens fame ⁊ gelu afflictus ſolo corruiſſet
felix ab angelo ad eū mittit̄. ⁊ cū nihil ibi cibi
haberet de ſente ꝓxima pendentē vidit race
muꝫ de quo in os eiꝰ expſſit vinū humeriſqꝫ im
poſitū ſecū detulit. Ipſo igit̄ defūcto felix in
epm̄ eligit̄. Qui poſt dū p̄dicaret ⁊ pſecutor
euꝫ q̄reret int̄ pietes dirutos ꝑ modicū adi-
tum ſe occultauit. Statiqꝫ nutu dei ꝑ aditū
illum telas aranee texuerunt. Quas dū pſe
cutores cōſpicuūt. neminē illic eſſe putantes
abſcedūt. ¶ Inde aūt ad aliuꝫ locū ſanctus
felix ꝑgens. a quadā vidua ꝑ tres mēſes alimē
ta ſuſcepit. nunq̄ꝫ tñ eiꝰ faciē vidit. Tādē pa
ce reddita. ad eccliaꝫ ſuaꝫ rediit. ⁊ ibi in pace
requieuit. ſepultuſ iuxta vrbem in loco q̄ dr̄
pincis. ¶ Huic ⁊ alius erat frater q̄ felix ſilr̄
dicebat̄. Cūqꝫ etiā ipſe idola adorare coge-
ret̄ dixit. Inimici eſtis deoꝝ veſtrorum. qꝛ ſi
me ad illos duxeritis in eos ſicut frater meꝰ
exufflabo ⁊ corruent B ¶ Excolebat aūt
ſanctꝰ felix ortū. Quidam vō olera eiꝰ rape
cupientes. dū furtū ſe facere cogitabāt. tota
nocte ortū diligentiꝰ excolebant. Mane aūt
a ſancto felice ſalutati. peccatū ſuū ꝯfitentes
ad ꝓpria redierūt ¶ Veniētes aūt gentileſ vt
ſanctū felicē tenerēt. manus eoꝝ dolor nimi
us apprehēdit. Qui cū vlularēt dixit eis. Di
cite. Chriſtus eſt deꝰ. et dolor ꝯtinuo vos di
mittet. Quibꝰ dicentibꝰ ſanati ſūt. ¶ Pon
tifex idoloꝝ ad eum venit dicens. Dñe ecce
deus meꝰ vt te venientē vidit. ꝯtinuo fugaꝫ
arripuit. Cui dum dicerem quare fugis ait.
Virtutē huiꝰ felicis ferre nō poſſū. Si g° de
us meus ita te timet. quāto magis ego time
re te debeo. Quē cū felix ī fide inſtruxiſſꝫ. ba
ptizari ſe fecit. ¶ Adorantibꝰ appollinē dixit
felix. Si vē deus appollo eſt dicat mihi quid
eſt quod in manu nūc clauſuꝫ teneo. Habebat
autē in manu cedulam in qua oratio dñica
erat ſcp̄ta. Quo nihil rn̄dente. gētileſ ꝯuerſi
ſunt. Tandē miſſa celebrata ⁊ ipſo data pace
in pauimentū in orōne ſe ꝓiiciens migrauit
ad dominum.

XX A

¶ De ſancto marcello

MArcellus dictꝰ eſt
quaſi arcenſ malū a ſe. Vel dr̄ mar
cellus q̄ſi maria ꝑcellens. i. mūda
nas aduerſitates ꝑcutiēs ⁊ ꝯculcās. Aſſimi-
latur ei mundꝰ mari. qꝛ ſicut dicit chriſoſto-
mus ſuꝑ matheū. In mari eſt ſonus ꝯfuſuſ
timor ꝯtinuꝰ. imago mortis. vndarū ꝯtentio
infatigabilis. incōſtātia iugis.

MArcellus cū rome ſummꝰ pontifex
eēt ⁊ maximianū impatorē dē nimia
in chriſtianos ſeuicia increparet. et
in quadam domo cuiuſdā matrone in eccliaꝫ
ꝯſecrata miſſaꝫ ageret. iratꝰ impator domū
illam fecit ſtabulū iumētoꝝ. ⁊ eundē marcel
lum ibidē ad ſeruitiuꝫ cū cuſtodia aīaliū de
putauit. In quo ſeruitio poſt multos ānos in
dño requieuit circa annos dñi. cclxxxvii.

XXI A

¶ De ſancto anthonio

ANthonius dr̄ ab
ana quod eſt ſurſum ⁊ tenens. quaſi
ſuꝑna tenēs ⁊ mundana deſpiciēſ
Deſpexit aūt mundū. qꝛ immūdus inquie-
tus trāſitorius deceptiuꝰ ⁊ amaruſ. De his
dicit augꝰ. O munde imunde. quid ꝑſtrepis
quid auertere nos conaris. tenere nos vis fu-
giens. quid faceres ſi maneres. quē nō deciꝑeſ
dulcis ſi amarꝰ dulcia alimēta mentiris. Ei
us vitā anaſtaſius ſcp̄ſit. B

ANthoniꝰ cum. xx. eſſet annoꝝ ⁊ au-
diret legi in ecclia. ſi vis ꝑfectus eſſe
uade ⁊ vende oīa q̄ habes ⁊ da pau
peribꝰ. oīa ſua vendēs pauꝑibꝰ erogauit et
heremiticam vitam duxit. Hic innumerabi
lia demonū temptamēta ſuſtinuit. ¶ Qua
dam vice dū ſpūm fornicationis virtute dei
ſuꝑaſſet diabolus in ſpecie pueri nigri ante
eum ꝓſtratus apparuit. ⁊ ſe ab eo victum cō
feſſus eſt. Nam ⁊ hoc p̄cibus impetrauit. vt
videret fornicationis demonem iuenibꝰ in-
ſidiantem. Quē cum in p̄dicta forma vidiſ-
ſet dixit. Viliſſima mihi apparuiſti ſpecie. te
vltra nō timebo. ¶ Alia vice dum in quadaꝫ

tumulo latitaret mltitudo demonū eū adeo lacerauit ꝙ miniſter eiꝰ q̄i mortuū eū ꝓpriſ humeris aſportaret. Cumq; eū oēs q̄ ꝯuenerāt. q̄ſi mortuū ploraſſent. dolentibꝰ cunctis ſubito anthoniꝰ reuiuiſcit. ⁊ a miniſtro ad p̄dictū tumulū ſe iteꝝ portari fecit. Qui cū ibi ex dolore vulnerū pſtratꝰ iaceret. ex v̓tute aī ad ꝯflictū demones excitabat. Tūc illi in formis varijs ferarū apparuerūt. ⁊ eum iterum dentibꝰ cornibꝰ ⁊ vnguibꝰ crudeliſſime lacerauerūt. Tunc ſubito ſplendor mirabilis ibi apparuit. ⁊ demones cūctos fugauit. Anthonius aūt ꝯtinuo ſanatus eſt. ibiq; chriſtum adeſſe intelligēs ait. Ubi eras bone ieſu vbi eras. quare a p̄ncipio nō fuiſti hic vt me adiuuares ⁊ vulnera mea ſanares. Cui dominus. Anthoni hic erā. ſed expectabā videre certamē tuū. Nūc aūt q2 viriliť dimicaſti. in toto orbe te faciam noīari. ¶ Tanti aūt feruoris erat ꝙ cū maximianꝰ impator chriſtianos occideret. ipſe martires ſequebať vt cū eis martir fieri mereret. ⁊ vehement triſtabatur eo ꝙ ſibi martiriū nō dareť. C ¶ Cum aūt in alterā heremū pgeret. argenteū diſcū repperit. ⁊ intra ſe ſic dicere cepit. Und hic argenteꝰ diſcus. vbi hoīm veſtigia nulla vidētur. Si ei viatori cecidiſſet vtiq; p̄ ſui magnitudine latere nō poſſet. Hoc diabole artificium tuū eſt voluntatē tn̄ meā nunq̄; poteris īmutare. Et hoc dicēs diſcus vt fumus euanuit. Poſtmodū ingentē maſſam veri auri repperit. ſed vt incēdiū aurū fugit. Sicq; ad montē fugiēs. xx. ānis ibi pmāſit. innumeris coruſcans miraculis. ¶ Quadā vice dū in ſpū raptꝰ eſſet. totū mūdū laqueis ſe inuicē ꝯnectentibꝰ plenū vidit. Qui exclamans ait O q̊s iſtos euadet laqueos. Et audiuit. hūilitas. ¶ Aliq̄n dū ab angel' in aere eleuareť aſſunt demones. ⁊ eiꝰ tranſitū ꝓhibent pcta eius ab exordio natiuitatis eiuſ obijcientes. Quibꝰ angeli. Nō debetis illa narrare que xp̄i iam pietate ſt̄ deleta. Si q̄ aūt ſcitis ex q̄ factꝰ eſt monachꝰ illa pferte. Et cū in ꝓbatōne deficerēt. liber anthoniꝰ in ſublime tolliť. ⁊ liber deponiť. B ¶ Narrat anthonius de ſe. d. Uidi aliq̄n diabolū celſū corpe qui ſe dei v̓tutē ⁊ puidentiā auſus ē dicere ⁊ ait. Quid vis vt a me tibi deť anthoni. At ego ſputa in os eiꝰ ꝯgeminās totū me ī eum xp̄i noīe armatꝰ ingeſſi. ⁊ ſtatī euanuit. ¶ Huic diabolꝰ aliq̄n in tāta ꝓceritate apparuit ꝙ celū capite tāgere videreť. Quē cū anthonius q̊s eſſet introgaſſet. ⁊ ipſe ſe ſathanā eſſe dixiſſet. addidit ſathanas. Cur me ſic impugnāt monachi ⁊ maledicūt chriſtiani. Cui anthoniꝰ. Iuſte h̄ faciūt. q2 tuis ſepe inſidijs moleſtanť. Et ille. Ego eos nequaq̄; moleſto. ſed ipſi inuicē ſe ꝯturbāt. Ego ei ad nihilū ſū redactꝰ. q2 iā ī cūctis ptibꝰ regnat xp̄s. ¶ Quidā ſagittariꝰ btm anthoniū gaudētē cū fratribꝰ q̊dā vice ꝯſpexit ⁊ ei diſplicuit. Cui anthoniꝰ Pone ſagittā in arcū ⁊ trahe. Qđ et fecit. Cūq; ſcđo et t̄cio h̄ fieri mandaſſet dixit ſagittariꝰ. Tantū trahere potero ꝙ de eꝰ fractōe dolebo. Cui anthoniꝰ. Sic ē in ope dei q̊niam ſi ſup̄ menſurā tendere vellemꝰ citiꝰ frāgeremur. Expedit ergo rigorē aliq̄n relaxari. Hoc audiēs ille edificatus receſſit. ¶ E Introgauit q̊dā anthoniū dicēs. Quid cuſtodiens placebo deo. Et r̄ndēs dixit. Quocunq; vadis ſp̄ deum p̄ oculis tuis habeas. In his q̄ agis teſtimoniū ſacrarū ſcp̄turaꝝ adhibeas. In q̊cunq; loco ſederis nō inde cito recedas. Hec tria cuſtodi ⁊ ſaluꝰ eris. Abbas q̊dam introgauit anthoniū dicens. Quid faciā. Cui anthoniꝰ. Non ꝯfidas in tua iuſticia. Uentris ⁊ lingue ſit tibi ꝯtinentia. Et ne peniteaſ d̓ re trāſacta. Dixit iteꝝ anthoniꝰ. Sicut piſces ſi ī ſicco tardauerīt moriunť. ita ⁊ monachi extra cellā tardāteſ aut cū viris ſecularibꝰ immorantes. a q̊etis ꝓpoſito reſoluunť Iteꝝ dixit anthoniꝰ Qui ſedet in ſolitudine et quieſcit. a tribus bellis eripiť. ſ. auditus locutioniſ. ⁊ viſus. ⁊ contra vnum tantūmodo pugnā habebit. ſ. cordis F ¶ Quidam fratreſ cum quodam ſene ad abbatem anthoniū viſitandū iuerūt. Dixitq; anthonius fratribus. Bonum comitem habuiſtis ſenem hūc. Deinde dixit ſeni. Bonos fratres inueniſti tecum abba. Cui ille. Bonos q̊dem inueni. ſed habitatio eorum non habet ianuam. Quicūq; enim vult intrat in ſtabulū. ⁊ ſoluit aſinum. Hoc autē dicebat. q̊niam omnia que erant in corde eoꝝ

ſtatim erāt in ore. ¶ Dixit abbas anthoniꝰ Scire cōuenit q̄niam ſunt tres motꝰ corpales. Unus q̄dem nature. aliꝰ ex ciboꝝ plenitudine. tertiꝰ ex demone. ¶ Frater q̄dam renūciauerat ſeculo. ſed nō plene q2 quedā adhuc ſibi retinebat. Cui anthoniꝰ. vade ⁊ eme carnes. Qui vadēs emit carnes. et portans eas dū veniret lacerabāt eū canes. Cui anthonius. Qui renūciant ſeculo ⁊ volūt habere pecunias ita impugnati a demonibꝰ diſcerpunt̄. ¶ Anthoniꝰ dū in heremo tedio afficeret̄ dixit. Dn̄e volo ſaluꝰ fieri. et n̄ pmittūt me cogitationes mee. Et ſurgēs exiuit foras et vidit q̄ndam ſedentē atq3 opantē. ⁊ deinde ſurgentē ⁊ orantē. Erat aūt angelus dn̄i. ⁊ dixit ei. Sic fac ⁊ ſaluꝰ eris. ¶ Cum q̄da3 vice fratres de ſtatu animaꝝ ab anthonio queſiſſent. ſequēti nocte vox vocauit eum dicens. Surge exi ⁊ vide. Et ecce vidit q̄nda3 longū et terribilem caput vſq3 ad nubes tollentem q̄ quoſdā pennatos ad celū volare cupiētes extenſis manibꝰ phibebat. ⁊ alios libere puolātes retinere nō poterat. ⁊ maximū gaudiū mixtū cu3 nimio dolore audiebat. Et intellexit animaꝝ illu3 eſſe aſcenſum ⁊ diabolū phibentem. qui q̄ſdam obnoxias retineret ⁊ de ſanctoꝝ volatu q̄s retinere nō poterat ſic doleret. ¶ Aliq̄n du3 cū fratribꝰ oparet anthonius. ſuſpiciēs in celum cū triſtem viſione3 vidiſſet. puolutꝰ ante deū rogauit vt futurū ſcelus auerteret. Fratribꝰ vō ſup hoc eū inērogantibꝰ cum lacrimis ⁊ ſingultibꝰ dixit q̄ inauditū ſcelus ſeculis imineret. Uidi inq̄t altare dei a multitudine equoꝝ circūdatum qui calcibꝰ omnia diſcerpebāt. Magno enī turbine fides catholica ſubuertet̄. ⁊ homies iumentis ſiles chriſti ſacramēta diripiēt. Factaq3 eſt vox dn̄i. d. Abomiābunt̄ altare meum. Poſt duos aūt ānos erūpentibꝰ arrianis eccl'ie vnitatē ſciderūt. baptiſteriū et eccleſias polluerūt. ⁊ ſup altaria chriſtianos inſtar ouiū mactauerūt. G ¶ Dux q̄dam egipti arrianꝰ noīe ballachiꝰ. cū ita eccl'iam dei infeſtaret. vt vgines ⁊ mōachos nudatos publice vberaret. ſic ei ſcpſit āthoniꝰ. Uideo irā dei ſup te venientē. Ja3 deſine pſeq̄ chriſtianos ne ira dei te occupet. q̄ prim tibi minat̄ interitū. Infelix legit ep'lam et irriſit et in ea3 expuens ad terra3 piecit. ac portitores vberibꝰ multis afficiēs anthonio talia remādauit Quoniā tibi eſt tāta cura de monachis. ad te q3 pueniet noſtri diſciplina rigoris. Poſt q̄nq3 aūt dies equū ſuū māſuetiſſimum inſidēs morſu ipſiꝰ eq̄ ad terra3 piicit̄ ⁊ corroſis atq3 laceratis cruribꝰ infra triduū expirauit. ¶ Cū q̄dā frēs vbū ſalutis ab anthonio q̄ſiuiſſent ait ille. Audiſtis dn̄m dicentē. Si q̄s te pcuſſerit in vnā maxillā pbe ei alterā. Dicūt ei. Hoc implere nō poſſumꝰ. Et ille. Salte3 vō vna patient̄ ferte. Et illi. Nec et h̄ poſſemus. Quibꝰ anthoniꝰ. Saltē ne velitis pcutere magis q̄3 pcuti. Et illi. Nec h̄ poſſemus Tūc anthoniꝰ dixit diſcipulo ſuo. Sucos ppara fratribꝰ iſtis. q2 nimis delicati ſt. Sola oratio neceſſaria eſt vob. Hec in vitaſpatrū legunt̄. Tandē beatꝰ anthoniꝰ. cv. anno vite ſue frēs deoſculās in pace q̄euit ſub ꝯſtantino. q̄ cepit circa annū dn̄i. cccxl.

XXII A

¶ De ſancto fabiano

Fabianꝰ quaſi fabricanꝰ fabricās btitudinē ſupnā. id ē eā ſibi acq̄rens triplici iure. ſc3 iure adoptionis. emptōnis ⁊ debellationis. Fabianꝰ ciuis romanꝰ fuit. ⁊ cū papa defūcto p alio eligēdo ꝑlures cōuenissꝫ. int̄ eos ⁊ ipſe venit. rei exitū ſcire volens. Et ecce colūba cādida deſcēdit ſup caput eiꝰ. Qd̄ cū oēs mirarent̄. ab eis in papā eligit̄. Hic vt ait damaſus papa p oēs regiones ſeptē diacones miſit. ⁊ eiſdē ſepte3 ſubdyacones tradidit. q̄ oīm geſta martirū collegerunt. Hic vt ait haymo impatoꝝ philippo volēti interēſſe paſce vigiliis ⁊ cōmunicare myſteriis reſtitit. nec q̄uſq3 pcta ꝯfiteret̄ ⁊ int̄ penitētes ſtaret. intēſſe pmiſit. Tādē pontificatꝰ ſui āno. xiij. iuſſu decij capitis obtrūcatione martirio coronat̄. Paſſus eſt aute3 circa annū dn̄i. cclij

XXIII A

De ſancto ſebaſtiano

Sebaſtianꝰ dictus

eſt a ſequens, ⁊ beatitudo. ⁊ aſtin. quod eſt ciuitas. ⁊ ana quod eſt ſurſum. quaſi ſequēs beatitudinem ciuitatis ſuperne. hoc eſt eam poſſidēs ⁊ acq̄rens. ⁊ hoc q̄ntuplici denario ſm̄ auguſtinum. Paup̄tate regnū. dolore gaudiū. labore req̄e. ignominia gloriā. morte vitā. Uel dicitur ſebaſtianꝰ a baſto. Nā miles chriſtus. equus eccleſia. baſtum ſiue ſella ſebaſtianus. quo mediante chriſtus in eccleſia militauit. ⁊ de multis martiribꝰ victoriam obtinuit. Uel ſebaſtianus interp̄tatꝰ vallatꝰ vel circuīens. Uallatus q̄ ſagittis tanq̄ ericius fuit circūdatus. circuiens. q̄ oēs martires circuibat ⁊ oēs ꝯfortabat

Sebaſtianus vir chriſtianiſſimꝰ narbonenſis genere. ciuis mediolanēſis. dioclecianoꝝ maximiano imp̄atoribus adeo carus erat vt p̄ncipatū ei p̄me cohortis traderent. ⁊ ſuo aſpectui iuberēt ſpaſtare. Hic militarē clamidē ad hoc tantum ferebat vt chriſtianoꝝ aīas quas in tormentis videbat deficere ꝯfortaret. Dū aūt p̄clariſſimi viri marcellianꝰ et marcꝰ gemini fratres p̄ fide chriſti decollari deberēt. ad eos parentes aduenīūt. vt ipſoꝝ aīmos a ſuo p̄poſito reuocarent. Aduenit ergo mater ⁊ ſoluto capite ſciſſiſq̄ veſtibꝰ vberibuſq̄ oſtēſis aiebat. O p̄dulces filij circūdat me inaudita miſeria. ⁊ intollerabilis luctus. heu me miſeram amitto filios meos ad mortē vltro tendentes. Quos ſi mihi hoſtes auferrent. per media ſequerer bella raptores. Si violentia iudicia ꝯcluderent. carcerē irrūperē moritura. Nouū hoc p̄eundi genꝰ eſt. in q̄ carnifex rogatꝰ vt feriat. vita optatꝰ vt pereat. mors inuitatꝰ vt veniat. Nouꝰ hic luctus. noua miſeria. in qua natoꝝ iuuētus ſpōte amittitꝰ. ⁊ parentū miſeranda cogitꝰ ſenectꝰ vt viuat. Hec dicente matre. patꝰ ſenioꝝ manibꝰ adducitꝰ ſeruuloꝝ. ⁊ capite aſperſo puluere hmōi voces dabat ad celum. Ad mortē vltro ꝓficiſcentibus filijs valedicturꝰ adueni vt que mee ſepulture p̄pauerā in filioꝝ ſepulturis infelix expendā. O filij mei baculū ſenectutis. ⁊ geminū meoꝝ viſcerū lumen. cur ſic mortē diligitis. Uenite huc iuuenes flete ſup̄ iuuenes ſponte p̄euntes. Uenite huc ſenes. ⁊ mecum ſup̄ filios meos plangite. Accedite huc p̄rēs et p̄hibete ne talia patiamini. Deficite plorādo oculi mei ne videā filios meos gladio cedi. Hec dicēte patre adueniūt ꝯiuges aſpectibus eoꝝ p̄prios filios offerētes atq̄ eiulando clamātes. qbꝰ nos dimittitis. q̄ erūt horum infantū dn̄i. Quis vr̄as largas diuidet poſſeſſiones. Heu q̄ ferrea pectora. q̄ parētes deſpicitis. amicos reſpuitis. vxores abijcitis filios abdicatis. ⁊ vos carnificibꝰ ſpōtaneos exhibetis. Int̄ hec aūt ceperunt viroꝝ corda molleſcere.

¶Tūc ſanctus ſebaſtianꝰ qui ibi aderat erumpens in mediū dixit. O fortiſſimi milites chriſti nolite p̄ miſera blandimenta coronā deponere ſempiternā. Sed et parētibus dixit. Nolite timere. nō ſeparabuntꝰ a vobis. ſed vadūt in celū vobis parare ſidereas māſiones. Nā ab initio mundi hͣ vita in ſe ſperantes fefellit. ſe expectantes decepit. de ſe p̄ſumētes irriſit. ⁊ ita nullum omnino certum reddidit vt omnibus probetur eſſe mētita. Uita hec admonet furem vt rapiat. iracundū vt ſeuiat. mendacem vt fallat. Ipſa imperat crimina. iubet facinora. ſuadet iniuſta. Hec autem p̄ſecutio quam hic patimur. hodie excādeſcit ⁊ cras euaneſcit. hodie exardeſcit ⁊ cras refrigeſcit. ſub vna hora inducitur ⁊ ſb̄ vna hora excluditur. Dolor autem eternus renouatur vt ſeuiat. augmētatur vt exurat. inflammatꝰ vt puniat. In amore ergo martirij noſtros iam ſuſcitemꝰ affectus. Ibi enim diabolus ſe vincere extimat qui dum capit captus eſt. dū tenet tentus eſt dum vincit victus eſt. dum torquet torquetꝰ dum iugulat occiſus eſt. ⁊ dum inſultat irriſus eſt. Igitur dū beatus ſebaſtianus hec ex ore ꝓferret. ſubito p̄ vnā fere horā a ſplendore nimio de celo deſcendente illuminatꝰ eſt. et ſub illo ſplendore pallio cādidiſſimo amictus. ⁊ ab angelis ſeptem clariſſimis circūdatus. Iuuenis etiā apparuit iuxta eū dans ei pacem ⁊ dicēs. Tu ſemp̄ mecū eris. Cum autem beatus ſebaſtianꝰ hec et his ſimilia predicaret. zoe vxor nicoſtrati. in cuiꝰ domo ſancti cuſtodiebantur. que loquelam amiſerat. pedibus eius ꝓuoluta nutibus veniam poſtulabat. Tūc ſebaſtianus ait. Si ego chriſti

¶De ſancto Sebaſtiano.

ſeruus ſuũ.et ſi vera ſunt oĩa q̄ ex ore meo hec
mulier audiuit ⁊ credidit.aperiat os eius q̄
aperuit os zacharie ꝓphete ſui. Ad hãc vo:
cẽ mulier exclamauit.Bñdictꝰ ſmo oriſ tui
et bñdicti q̄ omnibꝰ q̄ locutꝰ es credunt. Ui
di eni angelũ librũ tenentẽ ante te.vbi oĩa q̄
tu dixiſti ſcṗta erant. Uir aũt eiꝰ h audiens
procidit ad pedes ſãcti ſebaſtiani ſibi poſtu
lãs indulgeri. Statimq̄ꝫ abſoluẽs martireſ
rogabat vt liberi abirẽt. Qui dixerũt nulla:
tenus ſe deſerturos victoriã quã cepiſſent.
Tantã igiť grãꝫ ⁊ v̓tutẽ v̓bis ſancti ſebaſtia:
ni dñs ꝯtulerat.ꝙ nõ ſolũ marcellianum et
marcũ in martirij ꝯſtantia roborauit.ſꝫ etiã
prẽm eoꝝ noĩe tranquillinũ ⁊ matrẽ cũ mul
tis alijs ad fidẽ ꝯuertit. Quos oẽs policar:
pus preſbiter baptizauit. B ¶Trãquil:
linus aũt morbo grauiſſimo laborans mox
vt baptizatꝰ eſt ſanitatẽ recepit. Prefectꝰ ãt
vrbis rome q̄ ⁊ ipẽ morbo grauiſſimo labo
rabat rogauit tranquillinum vt ad ſe addu
ceret eũ q̄ ſibi ſanitatẽ dederat. Cuꝫ ergo ad
eũ veniſſent policarpꝰ preſbiter et ſebaſtiãꝰ
et ipẽ eos rogaret vt etiaꝫ ſanitatẽ reciperet.
dixit ei ſebaſtianꝰ.vt ṗus idola abnegaret.⁊
ꝯfringendi ea ſibi poteſtatẽ traderet.⁊ ſic ſa:
nitatẽ reciperet. Cui cum cromacius p̄fectꝰ
diceret.ꝙ ſerui ſui h facerent et nõ ipſe.dixit
ſebaſtianꝰ. Timidi deos ſuos ꝯfringere for:
midant.ſꝫ et ſi dyabolꝰ hac occaſione eos le
deret.dicerẽt infideles eos eſſe ob h leſos ꝙ
deos ſuos ꝯfringerent. Sicq̄ꝫ policarpus ⁊
ſebaſtianꝰ accincti pl'uſ q̄ꝫ ducenta idola cõ
fregerũt. Poſt hoc ãt dixerũt cromacio Cũ
nobis idola ꝯfringẽtibꝰ ſanitatẽ recipere de
buiſti nec recepiſti certũ eſt.q̄ꝛ aut infidelita
tẽ nondũ abieciſti.aut aliq̄ idola reſeruaſti.
Tunc indicauit ſe habere thalamũ in q̄ erat
oĩs diſciplina ſtellarũ. pro q̊ pater ſuus plꝰ
q̄ꝫ ducenta pondera auri expenderat.et per
q̄ futura oĩa p̄uidebat. Cui ſebaſtianꝰ Quã
diu h integrũ habueris.teipm integrũ non
habebis. Cũq̄ꝫ ad h ille aſſentiret.tiburciꝰ eꝰ
filꝰ iuuenis egregiꝰ dixit. Non patiar opus
deſtrui tam p̄clarũ. Sed ne paterne ſanita:
ti videar eſſe ꝯtrariꝰ.duo clibani accẽdanť.
vt ſi deſtructo opere pater meus ſanitatem

nõ receperit.ambo viui concremenť. Cui ſe:
baſtianꝰ. Sic fiat vt locutꝰ es. Buꝫ igiť illa
ꝯfringerent angelꝰ p̄fecto apparuit.et ſibi a
dño ieſu ſanitatẽ redditã nũciauit. Statim
q̄ꝫ ſanus effectꝰ.cucurrit poſt eũ vt eius pe:
des oſcularetur. Qui eũ ꝓhibuit ex eo ꝙ ba:
ptiſmũ nondũ receperat. Sicq̄ꝫ ipẽ ⁊ tibur:
cius filius eiꝰ et mille quadringenti de eiꝰ fa
milia baptizati ſũt. Zoe aũt ab infidelibꝰ tẽ:
ta et diu cruciata emiſit ſpũm. Qd̓ cũ audiſ:
ſet tranquillinꝰ ꝓrupit et dixit. Femine nos
ad coronã p̄cedũt.vt q̇d viuimꝰ Ipẽ ãt poſt
paucos dies lapidatꝰ eſt. E ¶Sanctus
aũt tiburcius ſuꝑ prunas allatas iubeť aut
incenſuꝫ dijs imponere.aut ſuꝑ ipãs nudis
plantis incedere. Qui ſibi ſignũ crucis faci:
ens.cõſtanter ſuꝑ ipãs nudis ingreſſus eſt
plantis dicens. Uidetur mihi ꝙ ſuꝑ roſeos
flores incedã in noĩe dñi noſtri ieſu xp̄i. Cui
fabianus p̄fectꝰ dixit. Quis ignorat magi:
cam artẽ xp̄m vos docuiſſe. Cui tiburcius.
Obmuteſce infelix.q̄ꝛ nõ es dignꝰ nomẽ tam
ſanctũ et tam melliflũũ noĩare. Tunc iratꝰ
p̄fectus iuſſit eũ decollari. Marcellianꝰ aũt
et marcꝰ ſtipiti affiguntť. Cũq̄ꝫ fuiſſent affixi
pſallentes dicebant. Ecce q̄ꝫ bonũ et q̄ꝫ iocũ
dũ habitare frẽs in vnũ. Quibꝰ p̄fectꝰ. Infe
lices deponite amentiã et voſipſos liberate.
Cui illi. Nũq̄ꝫ tam bene epulati ſumus. vti:
nam tãdiu ſic nos eſſe ꝑmitteres q̄ꝫdiu cor:
poris tegimur indumẽto. Tũc p̄fectꝰ iuſſit
eos lanceis ꝑ latera trãſuerberari.⁊ ſic mar:
tiriũ ꝯſummauerunt. ¶Poſt h prefectus
dyocleciano imperatori de ſebaſtiano ſuggeſ
ſit. Quẽ ad ſe vocans dixit. Ego te inter pri:
mos in palacio meo ſemꝑ habui.et tu ꝯtra
ſalutẽ meã.et deoꝝ iniuriã actenus latuiſti.
Cui ſebaſtianꝰ. Pro ſalute tua chriſtum ſe
colui.et ꝑ ſtatu romani imperij deũ q̄ in ce:
lis eſt ſemꝑ adoraui. Tũc dyoclecianꝰ iuſſit
eũ in mediũ campũ ligari et a militibꝰ ſagit
tari. Qui ita eũ ſagittis impleuerũt.vt qua:
ſi ericius videreť.et eſtimantes illũ mortuũ
abierunt. Qui intra paucos dies liberatus
ſtans ſuꝑ gradũ palatij.imperatores veniẽ
tes de malis q̄ chriſtianis inferebat dure re
darguit. Dixeruntq̄ꝫ imperatores. Iſte ne eſt

ſebaſtianꝰ quē diu ſagittis interfici iuſſerāꝰ. Cui ſebaſtianꝰ. Ad hoc me dñs reſuſcitare dignatꝰ eſt. vt cõueniā vos. et redarguaꝫ vos de malis q̄ xp̄i famulis irrogatis. Tūc imperatoꝛ tādiu eū fuſtigari iuſſit donec ſpūm exalaret. Fecitqꝫ corpꝰ eiꝰ in cloacā p̄ijci ne a chꝛiſtianis p̄ martire coleret̄. Sanctꝰ aūt ſebaſtianus ſequēti nocte ſācte lucie apparuit et coꝛpꝰ eiꝰ ſibi reuelauit. et vt iuxta veſtigia aplo'ꝝ illud ſepeliret p̄cepit. Qḋ et factū eſt. ¶ Paſſus ē āt ſub dyocleciano ꝛ maximiano impatoꝛibꝰ. q̄ ceperūt circa ānos dñi. cclxxxvij. F ¶ Refert Gregꝰ in p̄mo libꝛo dialogoꝝ. q̄ quedā mulier in tuſcia nup nupta cū ad dedicatiōem eccl'ie ſancti ſebaſtiani ab alijs inuitata eſſet. in ip̄a nocte qua ſequenti die ire debebat. carnis voluptate ſtimulata. a viro ſuo ſe abſtinere non potuit. Facto aūt mane magis erubeſcēs vultū hominū q̄ꝫ di illuc profecta ē. Mox aūt vt oratoriū vbi erant reliquie ſancti ſebaſtiani ingreſſa eſt. dyabolꝰ eā arripuit. et corā oībus vexari cepit. Tūc preſbiter illiꝰ eccl'ie pallā altaris arripiēs inde eā operuit. Sꝫ dyabolꝰ ſtatim ip̄m preſbiterū inuaſit. Duxerūt aūt eā amici ſui ad incātatoꝛes. vt ſuis incantationibꝰ dyabolū effugarēt. Sed mox dū incantarēt iudicio dei legio demonū. id eſt. ſex mille ſexingenti ſexaginta ſex in eam ingreſſi. ip̄am acrius vexare ceperūt. Quidaꝫ āt vir noīe foꝛtunatꝰ ſanctitate cōſpicuꝰ ſuis precibus eā ſanauit. ¶ Legit̄ q̄ꝫ in geſtis longobardoꝝ. q̄ tp̄e gūberti regis italia tota tāta peſte p̄cuſſa ē vt vix vnꝰ alterū ſufficeret ſepelire. Et hec peſtis maxīe rome ac papie graſſabat̄. Tūc viſibiliter bonꝰ angelꝰ multiſ apparuit malo angelo ſequenti ꝛ venabulū ferenti. precipiens vt p̄cuteret ac cedē faceret. Quotiēs aūt aliquā domū p̄cutiebat tot inde moꝛtui efferebant̄. Tūc cuidā diuinitꝰ reuelatū ē. q̄ nequaq̄ꝫ hec peſtis ceſſaret donec ſancto ſebaſtiano altare papie ꝯſtrueretur. Qḋ quidē ꝯſtructū ē in eccl'ia ſancti petri q̄ dicit̄ ad vincula. Quo facto ſtatim ceſſauit illa quaſſatio. Et illuc a roma reliquie ſācti ſebaſtiani ſūt delate. ¶ Ambroſiꝰ in p̄fatōe ſic ait. Beati martiris ſebaſtiani p̄ cōfeſſiōe noīs tui dñe venerabilis ſanguis effuſus ſimul et tua mirabilia manifeſtat q̄ p̄ficis in infirmitate v̄tutē. et noſtris ſtudijs das p̄fectū. et infirmis apud te preſtas auxiliū.

XXIIII A

¶ De ſancta Agnete virgine.

Agnes dicta eſt ab agna. q2 mitis et hūilis tanq̄ꝫ agna fuit. vel a greco quodā agnos. qḋ ē piū. q2 pia et miſericoꝛs extitit. vel agnes ab agnoſcendo. q2 viā veritatis agnouit. Veritas aūt ſm̄ Auguſtinū oppoīt̄ vanitati et falſitati et duplicitati. q̄ tria a ſe remouit per virtutē quā habuit. B

Agnes v̄go prudentiſſima vt teſtat̄ ambroſiꝰ q̄ eiꝰ paſſionē cōſcp̄ſit. tredecimo āno etatis ſue moꝛtē perdidit et vitā inuenit. Infantia quidem cōputabat̄ in annis ſꝫ erat ſenectꝰ mētis īmēſa. Coꝛpoꝛe iuuēcula ſꝫ aīo cana. pulcra facie ſꝫ pulcrioꝛ fide. Que dū a ſcolis reuertit̄ a p̄fecti filio adamat̄. Cui ille gēmas et diuitias innumerabiles p̄miſit ſi ꝯſenſū eiꝰ ꝯiugio nō negaret. Cui agnes reſpondit. Diſcede a me fomes peccati. nutrimentū facinoꝛis. pabulū moꝛtis. q2 iam ab alio amatoꝛe p̄uenta ſum. Cepitqꝫ ip̄m ſuū amatoꝛē et ſponſū a quiqꝫ cōmendare. q̄ ſponſe in ſp̄oſis p̄cipue requirūt. ſ. a nobilitate generis. a decoꝛe pulcritudinis. a diuitiarū abundantia. a foꝛtitudine et potentie efficacia. et ab amoꝛis excellentia ſic dicenſ. Illum amo q̄ longe te nobilioꝛ eſt et genere dignioꝛ. cuiꝰ mater v̄go eſt. cuius pater feminā neſcit. cui angeli ſeruiunt. cuiꝰ pulcritudinē ſol et luna mirant̄. cuius opes nunq̄ꝫ deficiūt. cuius diuitie nūq̄ꝫ decreſcūt cuius odoꝛe reuiuiſcūt moꝛtui. cuius tactu ꝯfoꝛtantur infirmi. cuiꝰ amoꝛ caſtitas eſt. tactus ſanctitaſ. vnio virginitas. Hec āt q̄nqꝫ ponit in quadā auctoꝛitate dicens. Cuiꝰ generoſitas celſioꝛ. poſſibilitas foꝛtioꝛ. aſpectꝰ pulcrioꝛ. amoꝛ ſuauioꝛ. et omni grā elegantioꝛ. C ¶ Deinde ponit q̄nqꝫ bñficia q̄ ſibi ſponſus ꝯtulit et alijs ſponſis ꝯfert. ſcilꝫ q2 eas fidei anulo ſubarrat. multiplici v̄tutū varietate eas veſtit ꝛ oꝛnat. paſſiōis ſue ſan-

¶ De ſancta Agnete uirgine.

guine eas ſignat. vinculo amoris eas ſibi co
pulat. ⁊ theſauris celeſtis glorie eas ditat. ſic
dicēs. Qui anulo ſuo ſubarrauit me. dexte-
rā meā ⁊ collū meū cinxit lapidibus p̄cioſis
induit me ciclade auro texta. ⁊ imēſis mo-
nilibꝰ ornauit me. poſuit ſignū in faciē meā
vt nullū p̄ter eū amatorē aſſumā. ⁊ ſanguis
eiꝰ ornauit genas meas. iam amplexibꝰ eiꝰ
caſtis aſtricta ſū. iam corpꝰ eius corpi meo
ſociatū eſt. oſtendit mihi theſauros incom
parabiles. q̊s mihi ſe daturū ſi in eo pſeuera
uero repromiſit. Audiens hec inſanꝰ iuuenis
lecto pſternit̄. ⁊ ꝙ amore egrotet palta ſuſpi
ria a medicis aperit̄. Cūq; pater iuuenis ea
dē v̓gini replicaret. et illa p̓oris ſpōſi federa
ſe violare nō poſſe aſſereret. cepit p̄fectꝰ inq̄-
rere. q̊s eſſet iſte ſpōſus de cuiꝰ ſe agnes po-
teſtate iactaret. Cum ergo quidā aſſereret. ꝙ
xp̄m ſpōſū ſuū diceret. blandis p̓us ſmoni-
bus. demū terroribꝰ eam pulſat. Cui agnes.
Quicq̊d vis age. q2 q̊d queris non poteris
obtinere. Ip̄m eni terrentē vt blandientez ſi
militer deridebat. Cui p̄fectꝰ. Unum tibi de
duobꝰ elige. Aut cū v̓ginibꝰ dee veſte ſacri-
fica ſi tibi v̓ginitas placet. aut cū meretrici-
bus ſcortaberis. Quia eni nobilis erat. vim
ſibi īferre nō poterat. et iō titulū ſibi chriſtia
nitatis oppoſuit. Cui illa. Nec ſacrificabo di
is tuis. nec ſordibꝰ polluar alienis. Mecuz
enī habeo cuſtodē corpis mei angelum dn̄i
B ¶ Tunc p̄fectꝰ iuſſit eam expoliari. et
nudā ad lupanar duci. Tantā aūt denſitatē
capillis eius dn̄s cōtulit vt melius capillis
q̄z veſtibus tegeret̄. Ingreſſa aūt turpitudi-
nis locū angelū dn̄i p̄paratū inuenit. q̄ locū
claritate nimia circūfulſit. ſibiq; ſtolā candi-
diſſimā p̄parauit. Sicq; lupanar locus fit
orationis adeo vt mūdior exiret q̄z fuiſſz in-
greſſa. q̄ imēſo lumini dabat honorē. Pre
fecti āt filiꝰ cū alijs iuuenibꝰ ad lupanar ve-
nit. et eos p̓us ad ip̄am inuitauit. Qui īgreſ
ſi. ſed ex miraculo territi. cōpūcti redierunt.
Quos ille miſeros appellans. et ad eā furēs
intrans. cū eā vellet ꝯtingere in ip̄m lumen
irruit. Qui cū deo nō dediſſet honorē. prefo
catꝰ a dyabolo expirauit. Qd̄ p̄fectꝰ audiēs
cū ingēti ploratu ad eā venit. et cauſā mortis
eiꝰ diligentiꝰ ſciſcitat̄. Cui agnes. Ille cuius
voluntatē volebat pficere. poteſtatē in eū ac-
cepit et occidit. Nam ſocij eꝰ de viſo miracu
lo territi redierūt illeſi. Cui p̄fectꝰ. In h̄ appa
rebit ꝙ nō magicis artibꝰ h̄ egiſti ſi īpetrare
poteris vt reſuſcitet̄. Orante agnete iuuenis
reſuſcitat̄. et xp̄s ab eo publice p̄dicat̄. Ad h̄
templorū pontifices ſeditiōez excitātes ī p̓plo
exclamauerūt. Tolle magā. tolle maleficam
q̄ mētes mutat ⁊ animos alienat. Prefectꝰ
aūt viſo tanto miraculo eā liberare voluit.
ſꝫ pſcriptionē metuens vicariū dereliq̇t. ⁊ q̇a
eam liberare nō potuit triſtis abſceſſit. Tūc
vicarius aſpaſius noīe iuſſit eā in copioſuz
ignē iactari. Sꝫ in duas ptes flāma diuiſa.
ſeditioſū p̓plm exurebat. ⁊ eā minime ꝯtinge-
bat. Tūc aſpaſiꝰ in gutture eꝰ gladiū īmergi
p̄cepit. Et ſic xp̄s ſpōſus cādidꝰ rubicūdus
ipſam ſibi ſponſam et martyrē conſecrauit.
¶ Paſſa eſt aūt vt credit̄ tp̄e cōſtātini ma-
gni q̇ cepit anno dn̄i. cccix. Cū igit̄ corpus eꝰ
chriſtiani et parentes ip̓iꝰ cū gaudio ſepelirēt.
vix a paganis in eos lapides mittētibꝰ eua-
ſerūt. E ¶ Emerenciana aūt eiꝰ collecta-
nea v̓go ſanctiſſima. licet adhuc cathecumi-
na dū iuxta ſepulcrū eiꝰ ſtaret. ⁊ ꝯſtāter gen
tiles argueret. ab eis lapidata eſt. Statimq;
terremotꝰ coruſcatiōes et fulgura extiterunt
adeo ꝙ ex paganis plurimi perierunt. ita ꝙ
ip̄i de cetero veniētes ad ſepulcruz virginis
nō leſerūt. Corpꝰ aūt emerenciane iuxta cor-
pus ſancte agnetis poſitū ē. ¶ Cūq; paren-
tes eiꝰ octauo die iuxta tumulū vigilarent.
viderūt chorū v̓ginū veſtibꝰ aureis radian
tē. inter q̄s viderūt beatā agnetē ſimili veſte
fulgentez. et a dextris eiꝰ agnū candidiorem
niue ſtantē. Quibꝰ illa. Uidete ne me quaſi
mortuā lugeatis. ſꝫ ꝯgaudete mecū ⁊ cōgra
tulamini. q2 cū hiſ oībꝰ lucidas ſedes accepi
Propter hāc viſionē celebrabat̄ feſtū agne-
tis ſecūdo. ¶ Conſtantia v̓go filia cōſtātini
lepra grauiſſima laborās. cū hāc viſionē au
diſſet. tumulū eiꝰ adijt. et ibi duz in oratione
pſiſteret obdormiuit. Uiditq; btām agnetē
ſibi dicentē. Cōſtanter age cōſtantia ſi ī chri-
ſtū credideris ꝯtinuo liberaberis. Ad hanc
vocē euigilās pfecte ſe ſanatā inuenit. Que

baptiſmū recipiens.ſuper corp⁹ ſctē agnetis
baſilicā fecit.et ibi in v̓ginitate degens mul
tas exemplo ſuo ibidez v̓gines aggregauit.
F Quidaz vir noīe paulin⁹ in eccleſia
ſancte agnetis ſacerdotij fūgens officio.mi
ra cepit carnis temptatione vexari.Sed cū
deū offendere nollet a ſūmo pontifice licen:
tiā petijt cōtrahendi.Cui⁹ bonitatē ꝛ ſimpli
citatē papa ꝯſiderās.anulū ei cū ſmaragdo
dedit.ꝛ iuſſit vt imagini formoſe beate agne
tis q̄ in ſua eccīa depicta erat ex p̄te ſua pre:
ciperet vt ſe ꝑmitteret deſponſari.Cūqz hoc
ſacerdos imagini imparet.illa cōtinuo digi
tū anularē porrigens et anulo ſuſcepto digi
tū retrahens.omnē temptatiōem a ſacerdo
te fugauit.Predictus aūt anul⁹ adhuc dici
tur in ei⁹ digito apparere. Alibi tñ legit̄ ꝙ
cū eccīa beate agnetis rueret.papa cuidā ſa
cerdoti dixit ſe ſibi velle quandā ſponſaz cu:
ſtodiendā et nutriendā ſcȝ eccleſiā ſctē agne:
tis cōmittere.danſqz ei anulū iuſſit vt dictā
imaginē deſponſaret. Quā illa extendēte et
retrahēte digitū deſponſauit. De hac vir
gine dicit ambroſi⁹ in libro de v̓ginib⁹.Hāc
ſenes.hanc iuuenes.hanc pueri cantāt.Ne:
mo eſt laudabilior q̄z q̄ ab omnibus lauda
ri poteſt.Quot hoīes tot p̄cones q̄ martirē
p̄dicant dum loquunt̄.Stupete vniuerſi ꝙ
iam diuinitatis teſtis extiteret.q̄ adhuc arbi
tra ſui ꝑetatem eſſe non poſſet.Fecit deniqz
vt ei de deo crederet̄ cui de hoīe adhuc ñ cre:
deret̄.qꝛ qđ vltra naturā eſt hoc ꝺ autore na
ture ē.Nouū martyrij gen⁹.nondū idonea
pene.et iam matura victorie. Certare diffici
lis habilis coronari.Magiſteriū v̓tutis im
pleuit q̄ nondū indiciū habebat etatis.Nō
ſic ad thalamū nupta ꝑperaret.vt ad ſuppli:
cij locū.leta ſucceſſu.gradu feſtina.v̓go pro:
ceſſit. Itē Ambroſius in prefatione.Bea
ta agnes generoſitatis oblectamenta deſpi:
ciens celeſtem meruit dignitatem.ſocietatis
humane vota contemnens.eterni regis eſt
ſociata conſortio precioſam mortem p chri
ſti confeſſione ſuſcipiens ſimul eſt ei facta cō
formis.

XXV A

De ſancto Vincētio martyre.

Vincentius dicitur
quaſi vicium incendēs.vel vincens
incendia vel victoriam tenens.Ipſe
enī incendit.i.ꝯſumpſit vicia ꝑ carnis morti
ficationē.vicit incendia ſuppliciorꝫ ꝑ ꝯſtātez
penarū perpeſſionē.victoriaz tenuit mundi
ꝑ ipſius deſpectionē.Vicit enī tria que erāt
in mundo.ſ.falſos errores.immūdos amo:
res.mundanos timores.quos vicit ꝑ ſapiē
tiā mundiciā ꝛ ꝯſtantiaz.De quib⁹ dicit au
guſtin⁹ Vt cū oīb⁹ errorib⁹ amorib⁹ ꝛ timo
ribus vincatur hic mund⁹.ſanctorū marty
ria docent et docuerūt.Eius paſſionez qui
dam beatum Auguſtinum dicunt compi
laſſe.quam prudentius verſibus luculenter
exequitur. B

Vincenti⁹ nobilis genere ſed fide ac
religione nobilior.beati valerij epī
dyacon⁹ fuit.Cui eps qꝛ impeditio
ris erat lingue vices ſuas cōmiſerat. et ipſe
orationi et contemplationi vacabat.Iuſſu
igit̄ daciani p̄ſidis valentiaz trahunt̄.et diro
carceri mancipant̄.Cūqz eos fame pene de
feciſſe crederet.eos ſuo aſpectui iuſſit aſtare
Quos cūqz ſanos cerneret et gaudētes.ira
tus in hanc vocez ꝑrupit. Quid dicis tu va
leri.q̄ ſub noīe religionis cōtra decreta p̄nci
pum facis.Cum aūt btūs valeri⁹ lenius re
ſponderet.dixit ei vincentius.Noli pater ve
nerabilis quaſi mente timida ſubmurmura
re.ſȝ libera voce exclama. Si ergo iubes pa
ter ſancte reſponſis iudicem aggredior.Cui
ille.Iam dudū tibi fili chariſſime loquendi
curā cōmiſerā.et nūc ꝓ fide q̄ aſtamus rñſa
cōmitto. Tunc vincenti⁹ ꝯuerſus ad dacia
nū actenus inq̄t a te ſ̄mo de negāda fide po
rauit.ſed nephariū apud chriſtianorꝫ prudē
tiam eſſe cognoſce.deitatis cultum abnegā
do blaſphemare.Tunc iratus dacian⁹ epm
in exiliū mitti p̄cepit.vincentiū vero tāq̄z cō
tumacē et p̄ſumptuoſum iuuenē vt eius ex
emplo alij terrerent̄.in eculeo diſtentuȝ mē
bris omnib⁹ diſſipari.Cūqz corꝑe totus diſ
ſiparet̄ ait dacianus.Dic mihi vincenti vbi
nūc tuū miſerrimū corp⁹ cōſpicis. At ille ſb
ridens ait.Hoc eſt quod ſemper optaui.

De ſancto Vincentio martire.

C Tūc iratꝰ ꝑſes cepit ei oīa genera
tormētoꝝ minari. niſi ei aſſenſū ꝓberet. Cui
vincentiꝰ. O felicē me. q̊ mihi iraſci te ġuiꝰ
putas. eo meliꝰ incipis miſereri. Inſurge er-
go miſer ⁊ toto malignitatis ſpū debacchare
Videbis me dei ỽtute plus poſſe dum tor-
queor q̄ʒ poſſis ipē q̄ torques. Ad hec ꝑſes
cepit clamare et carnifices virgis ⁊ fuſtibus
verberare. Et ait vincētiꝰ. Quid facis dacia
ne. Ecce tu ipē me vindicaſ de tortorib⁹ meiſ
Tūc ꝑſes amens factꝰ dixit carnificibꝰ. Mi
ſerrimi nihil facitis. Cur deficiunt manꝰ ve-
ſtre. Adulteros et patricidas vincere potui
ſtis vt nihil iter illata ſupplicia celare poſſēt.
et nūc ſolus vincentiꝰ vrā poterit ſupare tor
mēta. Tūc carnifices pectines ferreos vſqʒ
ad intima coſtarū fixerūt. ita vt de toto eiꝰ
corꝑe ſanguis efflueret. et ſolutis coſtarū
cōpaginibꝰ. viſcera interna paterent. Et ait
dacianꝰ. B Miſereri tui vincenti. vt
poſſis tam pulcram recuꝑare iuuentutem.
et ea q̄ ſupſunt lucrari tormēta. Et ait vincē-
tius. O venenoſa diaboli lingua. tormenta
tua nō timeo. Sed ħ ſolū valde metuo ꝙ te
mihi fingis velle miſereri. Nam q̊ te magis
iratū video. eo ampliꝰ ⁊ magis exulto. Nolo
vt aliq̄d minuas de ſuppliciis. vt te victuʒ in
omnibꝰ fateariſ. Tūc ex eculeo depoſitꝰ atqʒ
ad ignis craticulā raptꝰ moras carnificum
arguēdo ad penā alacriter ꝓperabat. Crati
culā ergo ſponte ꝯſcēdēs ibidē aſſatur. exuri
tur ⁊ cremaṫ. mēbriſqʒ omibꝰ vncini ferrei ⁊
ardētes lamine infigunṫ. Būqʒ ſanguine flā-
ma reſpergiṫ. vulnera vulneribꝰ imꝑmunṫ.
Sal inſuꝑ in ignē ſpargiṫ. vt in corpꝰ eiꝰ vn-
diqʒ vulneratū reſiliēs ſtridētibꝰ flāmis cru
delius cōburaṫ. Iamqʒ non ad artꝰ ſʒ ad vi-
ſcera tela iaciūṫ. ipaqʒ interna viſcera de eiꝰ
corꝑe extra labūṫ. Inter hec ille manet imo-
bilis. et ſurſū erectis luminibꝰ dñm ꝑcabaṫ.
Cumqʒ miniſtri hec daciano retuliſſent. heu
ait dacianus vincimur. Sʒ iā nūc vt ī pena
diutiꝰ viuat ipm teterrimo carceri includite
et ibi teſtas acutiſſimas ꝯgerite. pedes eius
ligno affigite. ſine omī hūano ſolatio exten-
ſum ſic ſuꝑ teſtas relinq̄te. et cū defecerit nū
ciate. Fauent q̄ntotiꝰ miniſtri crudeles dño
crudeliori. Sʒ ecce rex ꝓ q̊ miles patiṫ penā
cōmutat in gl'iaʒ. Nam tenebre carceris ab
immēſa luce expellūṫ. teſtarū aſperitas ī om
niū florū ſuauitatē mutaṫ. pedes diſſoluunṫ
et āgeloꝝ ſolatio venerādo ꝑfruiṫ. Cūqʒ ſuꝑ
flores cū angelis pſallēs incederet. modula
tio dulcis et mira ſuauitas floꝝ ꝓcul diffun
diṫ. Perterriti cuſtodes. cū ꝑ rimas carce-
ris q̄d intus erat vidiſſent. ad fidē ꝯuerſi ſūt
Hec audiēs dacianꝰ amēs factꝰ ait Et q̄d ei
ampliꝰ faciemꝰ. Ecce enī victi ſumꝰ. Trāſfe
raṫ ad lectulū ⁊ ſtramentis mollioribꝰ repo
naṫ. ne plꝰ eū glorioſū faciamꝰ. ſi forte defece
rit in tormētis. Sʒ potiꝰ recreatꝰ nouis iteꝝ
ſuppliciis puniaṫ. Cū igiṫ ad ſtratū molliorē
deportatꝰ eſſʒ. ⁊ ibidē paululū quieuiſſʒ. ſta
tim ſpūm tradidit. circa ānos dñi. cclxxxvij.
ſub dyocleciano et maximiano. Quo audi-
to dacianꝰ vehemēter ſe ſic victū dolens ait.
Et ſi nō potui eū ſuꝑare viuentē puniaʒ vel
defunctū. et ſic ſatiabor de pena. ⁊ ſic poterit
mihi ꝓuenire victoria. Iuſſu ergo daciani cor
pus eiꝰ in campū auibꝰ et beſtiis deuorādū
exponiṫ. Sʒ ſtatim angelorū cuſtodia ꝓmu
nitur. ⁊ ītactū a beſtiis ꝯſeruaṫ. Deniqʒ cor-
uus ī gluuiei deditꝰ. alias aues ſe maiores
impetu alaꝝ abegit. et lupū accurrentē mor-
ſibus ⁊ clamoribꝰ effugauit. Qui reflexo ca-
pite in aſpectu corꝑis ſacri fixꝰ cerniṫ. vtpote
q̄ ibidē angeloꝝ cuſtodiā mirabaṫ. Q̄d au-
diens dacianꝰ ait. Puto ꝙ nec defunctū po
tero ſuꝑare. Iubet ergo corꝑi eiꝰ ingēteʒ mo
lam alligari et in pelago ꝓiici. vt q̊d in terra
a beſtiis cōſumi nō potuit. ſaltim in pelago
a marinis beluis deuoreṫ. Naute igiṫ corpꝰ
eiꝰ ī pelagꝰ deferētes ſubmergūt. ſʒ ipis nau
tis velociꝰ litora corpꝰ petit. Q̄d a quadam
matrona et quibuſdā aliis ipo reuelāte īue
niṫ. ⁊ ab eis honorifice ſepeliṫ. E De ħ
martyre ſic dicit Augꝰ. Beatꝰ vincentiꝰ vi-
cit ī ỽbis. vicit ī penis. vicit ī ꝯfeſſiōe. vicit in
tribulatōe. vicit exuſtus. vicit ſubmerſus. vi
cit ortus. vicit mortuꝰ. Idem. Torqueṫ vin
centiꝰ vt exerceaṫ. flagellaṫ vt erudiaṫ. tundiṫ
vt ſolidetur. exuriṫ vt purgeṫ. Ambroſiꝰ
in ꝑfatione de ipo ſic ait. Torquetur vincen
tius. tūditur. flagellaṫ. ⁊ exuritur. ſʒ inuictus

pro ſancto noīe animꝰ nō ꝯcutiť. plus ardēs
igne zeli qꝫ ferri. plus nectiť timore dei qꝫ ſcli
plus voluit placere deo qꝫ foro. plus dilexit
mori mūdo qꝫ dño. Item augꝰ. Añ oculos
nrōſ mirādū ſpectaclm̄ ꝯſtitutū ē Judex ini
quus. tortor cruentꝰ. martyr inuictꝰ. crude-
litatis pietatiſqꝫ certamē. ¶ Prudētius q̄z
q̄ claruit tēpe theodoſij ſenioris. q̄ cepit ãno
dñi. ccclxxxvj. ſic ipm̄ daciano reſpōdiſſe ait.
Tormēta. carceres. vngule. ſtridēſqꝫ flāmis
lamīa. atqꝫ ipa penaꝝ vltima mors. chriſtia
nis ludus eſt. Tūc dacianꝰ Vinctū retortis
brachijs ſurſū ac deorſū extendite donec cō-
page oſſiū diuulſa mēbratim crepet. vt pla-
cunas vulnerū iecur detectū palpitet. Ride
bat hic miles dei. manꝰ cruētas increpās ꝙ
fixa nō ꝓfundiꝰ intraret artꝰ vngula. Cū eſſz
in carcere angelꝰ dixit ad eū. Exurge martyr
inclite. exurge ſecurꝰ. exurge et almis cetibꝰ
noſter ſodaliſ addere. O miles inuictiſſime
fortiſſimoꝝ fortior. iam te ipa ſeua et aſpera
tormenta victorē tremūt. Exclamat pruden
tius. Tu ſolꝰ inſignite. ſolus brauij duplicis
palmā tuliſti. tu duas ſimꝉ paraſti laureas.

XXVI A

¶ De ſancto Baſilio epiſcopo.

Baſilius venerabi-
lis epūs et doctor p̄cipuꝰ. cuiꝰ vitā
ſcp̄ſit amphilociꝰ icomei ep̄s. q̄nte
ſanctitatis extiterit cuidā heremite nomine
effrem in viſu monſtratū ē. Cū enim dictus
effrem in extaſi poſitꝰ eſſet vidit columnam
ignis. cuiꝰ caput vſqꝫ ad celum ptingebat. ⁊
vocē deſup audiuit dicentē. Talis ē magnꝰ
baſiliꝰ q̄lis hec colūna ignis qꝫ cernis. Veni
ens igiť ad ciuitatē in die epiphanie. vt tātū
virū videre poſſet. cū vidiſſet eū ſtola candi
da indutū cū clericis venerabiliter ꝓcedētez
ait intra ſe Ut video inuacuū laboraui. Iſte
enī cū in tali honore et ꝯſtipatōe ſit poſitus.
nequaqꝫ talis p̄t eē queadmodū vidi. Nos
enī q̄ portauimꝰ pondus diei et eſtus. nihil
tale ꝯſecuti ſumꝰ. Et hic cū in tali honore et
cōſtipatione poſitꝰ ſit colūna ignis eſt. Mi
ror iſta. Baſiliꝰ igiť in ſpū h videns. fecit eū
ad ſe introduci. Qui cū introductus eſſz, vi
dit linguā igneā p os eiꝰ loquentē. Et ait ef-
frem. Vere magnꝰ baſiliꝰ. vere colūna ignis
baſilius. vere ſpūſſanctus loquiť p os eius.
Dixitqꝫ illi effrem. Obſecro dñe vt mihi im
petres vt grece loquar. Cui baſiliꝰ Rem dif
ficilem poſtulaſti. Pro eo tñ orauit. Et con
tinuo grece loqui cepit. ¶ Quidā aliꝰ here
mita vidēs baſiliū alias in pōtificali habitu
ꝓcedentē. eū deſpexit. iudicās eū ī corde ſuo
ꝙ in tali pompa plurimū delectareť. Et ecce
vox facta ē ad eū dicens. Tu ampliꝰ delecta
ris in palpando catte tue caudā qꝫ delecteť
baſiliꝰ in apparatu ſuo. ¶ Valens impator
fautor arrianoꝝ eccleſiā q̄ndaz a catholicis
abſtulit. et arrianis dedit. Ad quē accedens
baſiliꝰ ait. Impator ſcp̄tum ē. Honor regis
iudiciū diligit. Et iterū. Judiciuz regis iuſti-
cia. Et cur cor tuum imperauit vt catholici
eijcerenť de eccīa. et dareť arrianis. Cui im-
perator. Iterū ad ꝯtumelias reuerteris o ba
ſili nō decet te. Et ille. Decet me pro iuſticia
etiā mori. Tūc demoſthenes p̄fectꝰ epularū
impatoris. fautor arrianoꝝ ⁊ loquēs ꝓ eis
fecit barbariſmuz. Cui ait baſiliꝰ. Tuū eſt de
pulmentarijs regis cogitare non dogmata
diuina decoquere. Qui mox ꝯfuſus tacuit.
Dicit impator baſilio. Vade ⁊ iudica inter
eos ſed nō ſm̄ imoderatū amorē ppli. Abiēs
ergo dixit coraz catholicis et arrianis. vt fo-
res eccleſie clauderenť. ⁊ vtriuſqꝫ ptis ſigillo
munirenť. et ad quoꝝ orōnes aperireť ſua eſſet
Quod cū omibꝰ placuiſſet. orātibꝰ arrianis tri
bus diebꝰ et noctibꝰ ⁊ venientibꝰ ad fores ec
cleſie nō ſūt aperte. Tūc baſiliꝰ ꝓceſſione or-
dinata venit ad eccleſiā ⁊ facta orōe leui ictu
baculo paſtorali fores tetigit dicēs. Tollite
portas p̄ncipes vrās et eleua. por. eterna. ⁊c.
Et ꝯtinuo ſūt aperte ⁊ intrātes deo grās red
diderūt. Et reddita ē eccleſia catholicis. Fec̄
aūt impator ꝓmitti multa baſilio. vt ī hiſto-
ria tripertita legitur. ſi ſibi cōſentiret. Et ille.
Pueris iſta ꝯueniūt. Nā q̄ diuinis ſaginā
tur eloquijs. corrūpere de diuinis dogmati
bus nec vnā ſillabā patiūť. Tūc impator in
dignatꝰ vt ibidē dr. cū de eiꝰ exilio ſententiaz
vellet ſcribere. p̄mꝰ. ſcdus. tertiꝰ calamus fra
ctus eſt. Deinde tremor magnꝰ eiꝰ manum

inuaſit. Unde indignatꝰ cartā fregit. B
Uir q̄dam venerabilis noīe eradiꝰ filiaꝫ
vnicam habebat quā ꝯſecrare dn̄o diſpone
bat. Sed diabolꝰ humani generis inimicus h̄
aduertēs vnū de ſeruis p̄dicti eradij in amo
rē puelle plurimū inflāmauit. Uerū cū im-
poſſible cerneret vt ipe q̄ huꝰ erat ī amplexuſ
tā nobilis puelle accedere poſſꝫ ad vnū d̄ ma
leficis acceſſit. ꝓmittēs ei multā pecunie q̄n
titatē. ſi ad h̄ eū iuuare vellet. Cui dixit male
ficus. Ego h̄ agere nō poſſū. ſed ſi vis mittā
te ad dn̄m meū diabolū. ⁊ ſi feceris q̄ ipe tibi
dixerit tuū deſideriuꝫ obtinebis. Et dixit iu-
uenis. Quecūqꝫ dixerit mihi faciā. Ille ergo
maleficꝰ ep̄lam ad dyabolū fecit. ⁊ eam ꝑ di
ctum iuuenē in hec v̄ba trāſmiſit. Quoniaꝫ
quidē mi dn̄e oportet me feſtināter et ſolici-
te q̊ſqꝫ a xp̄ianoꝝ religione abſtrahere ⁊ tue
adducere volūtati. vt ꝑs tua quotidie multi
plicet̄. miſi tibi hūc iuuenē cupiditate ī taleꝫ
puellā exarſū. ⁊ poſtulo vt ſuū deſideriū aſ-
ſequat̄. vt in iſto glorier ⁊ alioſ tibi de cetero
valeā aggregare. Et dās ei ep̄lam dixit. Ua
de ⁊ tali hora noctis ſta ſupra monumentū
gentilis. et ibidē demones acclama. et hanc
cartā ī aere exalta. ⁊ ſtatim aderūt tibi. Qui
vadens demones inuocabat. et cartā ꝑ aerē
eijciebat. Et ecce adeſt p̄nceps tenebrarum
vallatꝰ multitudine demonioꝝ. Qui cū epi
ſtolā ꝑlegiſſet. ait ad iuuenē. Credis in me vt
tuā cōpleā voluntatē. Qui ait. Credo dn̄e.
Cui dyabolꝰ Et abnegas xp̄m tuū. Qui ait.
Abnego. Dicit dyabolꝰ Perfidi eſtis vos
xp̄iani. qꝛ q̄n quidē me opus habetis ad me
venitis. q̄n aūt deſideriū veſtrū aſſecuti eſtiſ
ſtatim me negatis. ⁊ ad xp̄um veſtrū accedi
tis. Ille aūt qꝛ clementiſſimꝰ eſt ſuſcipit vos
Sed ſi vis vt tuā cōpleā volūtateꝫ. fac mihi
manu tua ſcp̄tum in q̊ ꝯfitearis te abrenū-
ciare xp̄o tuo. ⁊ baptiſmati. et xp̄iane ꝓfeſſio
ni. et meꝰ ſis ſeruus. et mecuꝫ in iudicio con-
demnandꝰ. Qui ſtatim manu ꝓp̄a ſcp̄tum
fecit. qualiter xp̄o abrenūciaret. ⁊ ſe ſeruitu
ti dyaboli mācipparet. Continuo igit̄ dyabo-
lus accerſiuit ſp̄ūs q̄ erāt ſup fornicationeꝫ.
iubēs eis vt ad p̄dictam puellā accederent.
et cor eius in amoreꝫ iuuenis inflāmarent.

Qui accedentes cor eiꝰ adeo accenderūt. vt
puella ſe in terrā ꝓijceret. et ad prēm lamēta-
biliter exclamaret. Miſerere mihi pater mi
ſerere mihi. qꝛ dire torqueor ꝓpter amorē ta
lis pueri noſtri. Miſerere viſceribus tuis. ⁊
paternū amorē mihi oſtende. et puero queꝫ
amo et ꝑ q̄ crucior me cōiūge. Sin aūt poſt
modicū me moriturā videbis ⁊ ꝓ me in die
iudicij rōnem reddes. Pater aūt eiulās di
cebat. Heu me miſerū. Quid cōtigit miſere
filie mee. Quis meū theſauruꝫ furatus eſt.
Quis dulce lumen oculoꝝ meoruꝫ extinxit.
Ego te volebā celeſti ſponſo ꝯiungere. ⁊ per
te ſaluari putabā. et tu ī amorē laſciuie īſani
ſti. Sine filia vt ſicut diſpoſui te dn̄o coniū
gam. ne ducas ſenectutē meā cū dolore ad ī
feros. Illa aūt clamabat dicens. Pater mi.
aut cito deſideriū meuꝫ comple. aut moritu
ram poſt modicū me videbis. Cū igitur illa
amariſſime fleret ⁊ quaſi inſaniret. pater eꝰ
in magna deſolatione poſitꝰ. et amicoꝝ con
ſilijs deceptꝰ. ſuā voluntatē compleuit. ⁊ eā
puero in vxorē dedit. ac vniuerſam ſubſtan
tiam ſibi tribuit dicēs. Uade filia mea vere
miſera. Cū ergo inſimul ꝑmanerent. iuuenis
ille eccleſiaꝫ non introibat. nec ſibi crucis ſi
gnaculū faciebat. nec deo ſe recōmendabat
Unde de h̄ notatꝰ eſt a nōnullis q̄ vxori ſue
dixerūt. Scis quia vir tuus quē tibi elegiſti
chriſtianꝰ non eſt. nec eccl'iam ingredit̄. Qd̄
illa audiens vehemenť extimuit. ⁊ humo ſe
ꝓſternens vngulis ſeipam diſcerpere cepit.
ac pectꝰ ſuū contundere et dicere. Heu mihi
miſere cur nata ſum. et nata ꝯtinuo rapta n̄
ſum. Cū ergo viro ſuo q̄ audierat retuliſſet.
et ille nequaq̄ꝫ rem ſic eē aſſereret. ſed omni
no falſuꝫ q̊d ipa audierat affirmaret. illa ait
Si vis vt credam tibi. ego et tu cras eccl'iam
ingrediamur. Uidēs ille q̄ latere non poſſꝫ.
narrauit ei totū ordinē geſte rei. Qd̄ illa au
diens vehementer ingemuit. ⁊ ad beatuꝫ ba
ſiliū ꝓperauit. eiqꝫ oīa q̄ viro ſuo et ſibi con
tigerant enarrauit. Baſiliꝰ aūt puerum vo
cans et oīa ab eo audiens dixit ei. Uis fili re
uerti ad dn̄m. Qui ait. Utiqꝫ dn̄e. ſed nō va
leo. qꝛ dyabolo ſum ꝓfeſſus. et xp̄m abnega
ui. et abnegatiōis mee ſcp̄tū feci. et dyabolo

ipm dedi. Cui baſiliꝰ. Non ſit tibi cure beni
gnus ē ei dñs. et te penitentē ſuſcipiet. Et cō
tinuo apprehendēs puerū ſignū crucis ī eiꝰ
fronte fecit. ⁊ ꝑ tres dies eū recluſit. Poſtea
eū viſitauit et dixit. Quō habes fili. Qui ait
In magna ſū dñe defectione. nec ſuffero cla
mores eoꝝ ⁊ terrores ſeu dilapidatiōeſ. Te
nentes eni manuſcptū cauſant̄ me dicētes
Tu veniſti ad nos et nos nō ad te. Et dixit
ſanctꝰ. Noli timere fili tantūmodo crede.
Et dans ei modicā eſcā. faciensqꝫ ſignum
crucis. iterū eū recluſit ⁊ ꝓ eo orauit. Poſt
aliquot dies iterū euꝫ viſitauit. et ait. Quō
habes fili. Qui ait. Pater a lōge clamores
eoꝝ ⁊ minas audio. ſed eos non video. Et
dans ei iterū eſcā. et ſignās et claudens ho
ſtiū abijt. et ꝓ eo orauit. ⁊ poſt aliquot dieſ
rediens dixit. Quō habes. Rñdit. Bene ha
beo ſancte dei. vidi eī te ī viſu pugnanteꝫ ꝓ
me. et dyabolū vincentē. Poſt h̄ eum edu
cens. omnē clerū et religioſos et ꝑplum con
vocauit. et omnes ꝓ eo orare admonuit. te
nenſqꝫ manū pueri ducebat eū ad eccleſiaꝫ
Et ecce dyabolꝰ cū multitudine demonuꝫ
ad eū venit. et inuiſibiliter apprehendēs pu
erū conabat̄ eū rapere de manu eꝰ. Et cepit
clamare puer. Sācte dei adiuua me. Et tā
ta eū improbꝰ inſtantia aggeſſus ē. vt etiaꝫ
ſanctū impelleret trahēs puerū. Qui ait ad
eū. Improbiſſime nō ſufficit tibi pditio tua
niſi et dei mei temptes plaſma. Dyabolus
aūt dixit ad eū multis audientibꝰ. Preiudi
cas mihi o baſili. Tūc oēs clamauerī kiry-
heleyſon. Dixitqꝫ ad eū baſiliꝰ. Increpet te
dñs dyabole. Qui ait. Preiudicas mihi o
baſili. Nō abij ego ad eū. ſꝫ ipe venit ad me.
abnegauit xp̄m ſuū. et ꝓfeſſus ē mihi. ecce
ſcptū eiꝰ in manu habeo. Qui ait. Nō ceſſa
bimꝰ orare donec ſcptū reddas. Et orāte ba-
ſilio et tenēte in celū manꝰ. ecce carta ꝑ aerē
delata et ab oībꝰ viſa venit. et impoſita ē in
manꝰ baſilij. Quā ille ſuſcipiēs dixit puero.
Cognoſcis has lrās frater. Et ille. Etiaꝫ dñe
manu mea ſcpte ſūt. Et frangens baſiliꝰ ſcri
ptū ꝑduxit eū ad eccleſiā. ⁊ dignū eū fecit ſā-
cto miniſterio. et bñ inſtruēs. ⁊ regulaꝫ ſibi
dans reddidit mulieri. C ¶ Mulier que
dam pctā multa habens. ⁊ ea in carta cōſcri
bens in fine qͦddā grauiꝰ cōſcpſit. et ſcriptuꝫ
ipm beato baſilio tradidit. rogāſ vt ꝓ ea ora
ret. et ſuis orōnibꝰ peccata ipa deleret. Qui
cū oraſſet. et mulier cartā aperuiſſet. oīa pec
cata p̄ter illud grauius deleta inuenit. Que
ait ad baſiliū. Miſerere mei hōe dei. ⁊ ꝓ hoc
mihi indulgentiā impetra ſicut ꝓ alijſ impe
traſti. Qui ait ad illā. Recede a me mulier.
qꝛ hō peccator ego ſū indigēs indulgētia ſic
et tu. Cum aūt illa inſtaret dixit ei. Vade ad
ſanctū viruꝫ effrem. ⁊ ille q̄ poſtulas tibi po
terit impetrare. Que cū abiſſet ad ſanctū vi
rū effrem. et cur ad eū a ſancto baſilio miſſa
ſit intimaſſet. ille ait. Recede qꝛ hō peccator
ego ſum. Sed redi filia ad baſiliū. ⁊ q̄ tibi ꝓ
ceteris veniā impetrauit. ꝓiſto qͦꝫ impetra
re valebit. feſtina cito vt euꝫ viuū inuenias.
Que cū in ciuitatē veniſſet ecce baſilius ad
tumulū ferebat̄. Illa aūt poſt eū clamare ce
pit ⁊ dicere. Videat deꝰ ⁊ iudicet inter me et
te. qꝛ valens placare deuꝫ pro me ad alium
tranſmiſiſti me. Tunc ꝓiecit cartā ſup fere
trū. Et poſt modicū illā recipiēs et aperiens
illud peccatuꝫ penitꝰ deletū inuenit. Sicqꝫ
ipa et oēs q̄ aderant deo īmenſas grās red
diderūt. B ¶ Anteq̄ꝫ aūt vir dei migra
ret a corpe. poſitꝰ in infirmitate q̄ ⁊ mortuꝰ ē
quendā iudeuꝫ noīe ioſeph medicinali arte
valde peritū quē vir dei multū diligebat eo
ꝙ ſe illū ad fidē ꝯuerſurū ꝑuidebat. ad ſe q̄ſi
eiꝰ opera indigeret vocauit. Ille vō eiꝰ pul-
ſum tangenſ. ⁊ ex tactu mortem in ianuis eē
cognoſcenſ. dixit familie. Que ad ſepulturā
neceſſaria ſunt perparate. qꝛ ꝯtinuo moriet̄
Quod baſiliꝰ audiens dixit ei. Neſcis quid
dicis. Cui ioſeph. Crede dñe. qa ſol cuꝫ ſole
occidet hodie. id eſt. tu cū ſole occides hodie
Cui dixit baſiliꝰ. Quid dicis ſi non moriar
hodie. Cui ioſeph. Non eſt poſſibile dñe. Et
baſiliꝰ. Et ſi in craſtinū vſqꝫ ad horā ſextam
ſupuixero. quid facies. Et ioſeph ait. Si vſ-
qꝫ ad illā ſupuixeris horā vtiqꝫ ego moriar
Et baſiliꝰ. Etiam moriaris peccato. viuas
aūt xp̄o. Et ille. Scio qd̄ dicis. et ſi vſqꝫ ad il
lam horā ſupuixeris faciā qͦd hortaris. Tūc
beatꝰ baſiliꝰ licet ſm naturam ilico mortu-

rus eſſet. a dño tñ mortis īducias īpetrauit
et vſqꝫ in craſtinū in horā nonam vixit. Qđ
ioſeph videns et ſtupens in xp̄um credidit.
Baſiliꝰ aūt v̓tute animi imbecillitatē corpo
ris ſuperās. de cubiculo ſuo ſurrexit et eccle
ſiam ingrediēs eū ſuis pp̄ijs manibꝰ bapti
zauit. Poſtea v̓o ad lectulū ſuum rediȷt. Et
ſtatim ſpūm deo feliciter reddidit. Floruit
circa annos dñi. ccclxx.

XXVII A

De ſancto Johanne elemoſinario.

Johannes elemo-
ſinariꝰ patriarcha alexandrinus. q̄-
dam nocte in orōne ꝑſiſtens. vidit
q̄ndam puellā pulcerrimā ſibi aſſiſtentem.
et coronā oliuarū in capite baiulantē. Quā
ille videns. nimiū ſtupefactꝰ q̄ eſſet inq̄ſiuit.
Et illa. Ego ſū miſcdia. q̄ dei filiū de celo ad-
duxi. Me ſponſā accipe. et bñ tibi erit. Intel
ligens ergo ꝑ oliuam miſcdiam deſignari.
ab illa die factꝰ eſt ſic miſericors vt eleymoꝛ.
id eſt. elemoſinariꝰ vocaret̄. Pauperes aūt
ſemꝑ ſuos dños appellabat. Et inde hoſpi-
talarij habent etiā vt paupes dños ſuos vo
cent. Omēs igit̄ ſuos famulos ꝯuocauit. eiſ
qꝫ dixit. Euntes ꝑ totā ciuitatē ꝯſcribite mi-
hi vſqꝫ ad vnū oēs dños meos. Illis v̓o nō
intelligentibꝰ dixit. Quos vos egenos ⁊ mē
dicos vocatis. iſtos ego dños ⁊ auxiliatores
ꝑdico. Iſti enī nobis vere auxiliari et celeſte
regnū donare poterūt. Volens homīes ad
elemoſynā inuitare. narrare ꝯſueuit ꝙ pau
peribꝰ ſemel ſe ad ſolē calefacientibꝰ. ceperūt
inuicē de elemoſynatoribꝰ cōferre ⁊ bonos
collaudare. et malos vituperare. Erat autē
quidam telonariꝰ nomine petrus. diues val
de et ꝑpotens. ſed nimis paupibꝰ immiſeri-
cors. quia ad domū ſuam accedentes cuꝫ in
dignatione nimia repellebat. Cum ergo nul
lus illoꝝ inuentꝰ fuiſſet qui in domo ſua ele
moſinā recepiſſet. vnꝰ illorū dixit. Quid vul
tis mihi dare ſi ego hodie ab eo elemoſynaꝫ
accipiam. Et facientibꝰ cum eo pactum ad
domū eiꝰ venit. et elemoſynam poſtulauit.
At ille domū reuertens. et pauperē pre fori-
bus videns. cum mancipiū eiꝰ panes ſiligi-
nis in domū deferret. ille lapidē non inueni
ens. panem ſiliginis arripuit. et cū furore in
de eū ꝑcuſſit. Quem ꝓtinꝰ arripiēs pauper
ad ſocios rediȷt. ⁊ ꝙ de manu eiꝰ elemoſynaꝫ
acceperit indicauit. Poſt duos dies infir-
matꝰ ad morteꝫ. vidit ſe ante iudicium ſtare.
et mauros quoſdaꝫ ſuꝑ ſtaterā eiꝰ mala ap
pendere. Ex altera aūt ꝑte ſtatere quidaꝫ de-
albati triſtes ſtabāt eo ꝙ nihil qđ ibi appone
rent inuenire valebant. Tunc vnꝰ eorū dixit
Vere nihil habemꝰ niſi vnū panē ſiliginis.
quem ante duos dies chriſto dedit coactus
Quē dū ſuꝑ ſtaterā poneret equalitas vt ſi
bi videbat̄ facta eſt. Dixeruntqꝫ ei. Adauge
ad ſiliginē hanc. alioq̄n te mauri apprehēdēt
Euigilans aūt et liberatus dicebat. Pape.
Si vna ſiligo quā ꝑ furorem iactaui ita ꝓ
fuit. quanto magis omnia ſua indigentibꝰ
elargiri. Quadam igit̄ die cum optimis
veſtibꝰ indutꝰ ꝑ viam ꝑgeret. quidam nau
fragꝰ ab eo veſtimentuꝫ aliq̄d poſtulabat.
Continuo ille ꝑcioſo veſtimento ſe expolia
uit. ⁊ illi dedit. Quod ille accipiens ſtatim
vendidit. Cū aūt telonariꝰ rediret ⁊ veſtimē
tū ſuſpenſuꝫ videret. ꝯtriſtatꝰ eſt valde. adō
vt nec cibū ſumere vellet dicens. Quoniaꝫ
non fui dignꝰ vt mei memoriā haberet ege
nus. Et ecce dum dormiret vidit quendam
ſuꝑ ſolem fulgentē. ⁊ ſuꝑ caput crucē feren
tē. ⁊ habentē indutū veſtimentū qđ dederat
egeno. ⁊ dicentem ſibi. Quid ploras petre.
Qui cū cauſam ſue triſticie ſibi dixiſſet. ille
ait. Cognoſcis h̄. Et ille. Etiā dñe. Et dñs ad
eum. Illo ego veſtior ex quo mihi dediſti. et
grās ago bone voluntati tue. quoniaꝫ frigo
re affligebar et cooperuiſti me. In ſe ergo
reuerſus. cepit egenos beatificare ac dicere.
Viuit dñs. non moriar donec fiā vnꝰ ex eis
Dans ergo paupibꝰ q̄ habebat. ⁊ accerſito
notario ſuo dixit ei. Secretū volo tibi com
mittere. qđ ſi propalaueris aut ſi me non au
dieris barbaris vendā te. Danſqꝫ ei decem
libras auri dixit ei. Vade in ſanctā ciuitateꝫ
et merces tibi eme. ⁊ me alicui chriſtiano vē
de. ⁊ pauperibus precium tribue. Illoauteꝫ
recuſante dixit ei. Si me non audieris ego
barbaris vēdā te. Ducēs ergo eū vt dixerat

cuidā argentario veſtibꝰ ſordidiſ indutū tāq̄ʒ ſuū ſeruū vēdidit. et triginta nūmiſmata inde accipiēſ paupibꝰ erogauit. Petrꝰ ergo oīa officia vilia faciebat. ita ꝙ ab oībꝰ ꝯtēnebat. et ab alijs ſeruis freq̄nter ꝑcutiebat. et etiam amens appellabat. Dn̄s āt freq̄nter ſibi apparebat. ⁊ veſtimēta ⁊ nūmiſmata oſ̄dēs ipm̄ ꝯſolabat. Verū imperatore ⁊ vniuerſis de amiſſione tanti viri dolētibꝰ, q̄daʒ vicini eiꝰ cōſtantinopolim ad viſitandūʒ loca ſctā venerūt. ⁊ a dn̄o ipiꝰ inuitati. cū pranderent ſibi ad inuicē in aure dixerūt. Quā ſimilis ē puer iſte dn̄o petro telonario. Et curioſe reſpicientibꝰ vnꝰ dixit. Vere dn̄s petrꝰ ē. Surgā et tenebo eū. Qd ille aduertēs latēt fugit Erat aūt hoſtiariꝰ ſurdꝰ ⁊ mutus. q̄ ꝑ ſignū hoſtiū aperiebat. Cui petrꝰ vt ſibi aperiret n̄ ſignis ſed verbis imperauit. Et ille cōtinuo audiens. et loquelā recipiens. ſibiq̄ʒ reſpondens ei aperuit. et domū ingrediēs cunctis de eiꝰ loquela mirantibꝰ dixit. Ille q̄ coquinaʒ faciebat exijt et fugit. ſed videte ne dei ſit ſeruus. Cum enim mihi dixit. tibi dico aperi mox ex ore eiꝰ flām̄a exijt. que linguaʒ et aures meas tetigit. et continuo auditū ⁊ loquelam recepi. Et exilientes vniuerſi et ꝯcurrentes poſt eū. ipm̄ ampliꝰ inuenire nō potuert Tunc omēſ de domo illa penitentiā egerūt eo ꝙ talem virum ſic viliter tractauerunt.

¶ B ¶ Monachus quidam vitalis noīe volens ſanctū iohannē temptare. ſi poſſet ſibi verbis perſuaderi. et ad ſcandalum facile inclinari. Ingrediens ergo ciuitatē. omnes publicas meretrices conſcripſit. Intrabat ergo ad illas per ordinē dicēs cuilibet. Dona mihi noctem iſtam et noli fornicari Ipſe autem domū eius intrans in angulo flexis genibꝰ tota nocte in oratione ſtabat. et pro illa orabat. ⁊ poſtea mane exibat precipiens cuilibet ne alicui reuelaret. Vna autē vitaʒ eius manifeſtauit. Que ſtatim orante ſene a demone vexari cepit. Cui omnes dicebant Reddidit tibi deus quod merebaris. quoniam mentita es. Vt fornicetur enī ingreditur peſſimus iſte. et non propter aliud. Veſpere autem facto dicebat predictus vitalis cunctis audientibus. Volo ire. quia talis domina expectat me. Multis vero illuʒ criminantibus. reſpondebat. Nunquid ego non habeo corpus vt omnes. aut monachiſ ſolum iratus eſt deus. vere et ipſi homines ſunt vt ceteri. Dicebant autē quidam. Accipe tibi mulierem vnam abba. ⁊ muta habitum. vt non ſcandalizes alios. Ille autēʒ fingens ſe iratum dicebat. Vere non audiam vos. ite a me. Qui vult ſcandalizari ſcandalizetur. et collidet frontem in parietē. Nunquid iudices conſtituti eſtis ſuper me a do. Ite et de vobis curam habete. vos pro me n̄ reddetis rationem. Hec autem cum clamore dicebat. Cunq̄ʒ ad beatum iohanneʒ querimonia deferretur. cor eius deuſ indurauit ne his fidem adhiberet. Deprecabatur aūt deū vt poſt mortem ſuam opus ſuuʒ alicui reuelaret. vt non imputaretur in peccatum his qui de eo ſcandalizabātur. Multas igitur de predictis mulieribus ad conuerſionē perduxit. et in monaſterio plurimaſ collocauit. Quodaʒ mane dum ab vna illarū egrederetur obuiauit ei quidam ingrediens ad fornicandum cum ea danſq̄ʒ ei alapaʒ dixit Vſq̄ʒquo peſſime non emendas te ab his tuis immundicijs. Et ille. Crede mihi. accipies a me talem alapam vt tota alexandria congregetur. Et ecce poſtmodum dyabolꝰ in ſpecie mauri ſibi alapā dedit dicens. Hec eſt alapa quam mittit tibi abbas vitalis. Et ſtatim a demone vexatur. ita ꝙ ad voces eiꝰ omnes currebant. Sed tamen penitēs per eius orationē liberatus eſt. Vir aūt dei morti appropinquans hanc ſcripturam reliquit Nolite ante tempꝰ iudicare. Mulieribus autem confitentibus que faciebat. omnes glorificabant deum. et precipue beatꝰ iohannes dicens. Quoniam alapam quam ille accepit accepiſſem et ego. ¶ Quidam pauper in habitu peregrini ad iohannem venit. et ab eo elemoſynam poſtulauit. At ille vocato diſpenſatore dixit. Da ei ſex nūmiſmata. Que ille accipiens et abiens. habitū mutauit. et iterum ad patriarchā rediens ab eo elemoſynam poſtulauit. Ille autē diſpenſatore vocato dixit. Da ei ſex aureos. Quos cū ſibi dediſſʒ ⁊ ille abiſſet. dixit ei diſpēſator.

¶ De ſancto Johanne elemoſinario.

Per orationes tuas pater. iſte idem hodie
mutato habitu his accepit. Bt̃us aũt iohes
q̃ſi h ſeneſcire diſſimulauit. Iteruʒ ille tertio
habitũ mutãs ad beatũ iohannẽ venit. ⁊ ele
moſinã poſtulauit. tũc diſpẽſator beatuʒ io
hannẽ tetigit innuẽs q ille eſſet. Cui btũs io
hannes rñdit. Vade ⁊ da ei. xij. nũmiſmata
ne forte ſit dñs me⁹ ieſus xp̃s q̃ tẽtare me ve
lit vtrum poteriũ h plus accipe q̃ʒ ego dare.
¶ Quadã die cũ patrici⁹ q̃ndã pecuniaʒ ec
cleſie in mercationib⁹ ponere vellet. ⁊ patri
archa nullaten⁹ ꝯſentiret. ſʒ paupib⁹ eam di
ſpenſare vellet. ambo plurimũ ꝯtẽdẽtes ira
ti ab inuicẽ receſſerũt. Adueniẽte hora. xj. mã
dat patriarcha p archip̃ſbyterũ patricio di
cẽs. Dñe ſol ad occaſũ ẽ. Q̃d ille audiẽs. la
chrymis infuſus ad eũ veit ⁊ veniã poſtula
uit. B ¶ Cũ q̃dã ſuus nepos a q̃dam ta
bernario graue iniuriã audiuiſſet. ⁊ ex h pa
triarche lamentabiliter ꝯquerẽs nullatenꝯ
ꝯſolari poſſet. patriarcha rñdit. Et q̃uo eſt
auſus tibi aliq̃s ꝯtradicere ⁊ os ſuũ cõtra te
aperire. Crede fili mee puitati. q̃niã faciã in
eo hodie talẽ rem. vt tota alexãdria miretur.
Q̃d audiẽs ille ꝯſolatõem recepit. putãs q̃
eũ faceret grauiter verberari. Vidẽs iohes
q ꝯſolatõem recepiſſet. pect⁹ ei⁹ oſculatus ẽ
dicẽſ. Fili ſi vere nepos mee hũilitatis extitis
prepara te ⁊ flagellari ⁊ cõuicia pati ab oib⁹
Vera ei cognatio nõ ex carne et ſanguie ſed
ex v̄tute mẽtis agnoſcit̃. Cõfeſtim igit̃ p illo
hoie miſit. et ab oĩ penſione et tributo liberꝫ
eũ fecit. Et omẽs audiẽtes mirati ſũt. Et in
tellexerũt h ẽẽ q̃d dixerat. faciã in eo talẽ rem
vt tota alexandria miret̃. ¶ Audiens patri
archa ꝯſuetudinẽ eſſe q mox vt impator co
ronat⁹ eſt. ꝯfeſtim monumẽtoꝝ edificatoreſ
ſumũt quattuor vł q̃nqʒ minutias marmo
rũ puſillas diuerſi coloris. et ingrediẽtes ad
imperatorẽ dicũt. De q̃li marmore vel me
tallo iubet imperiũ tuũ ſibi fieri monumen
tũ. Imitatus hoc. monumentũ ſibi fieri p̃ce
pit. ſʒ tñ vſqʒ ad obitum ſuũ illud impfectuʒ
manere fecit. Ordinauitqʒ aliq̃s q̃ ad euʒ cũ
in celebri feſtiuitate cũ clero conſiſteret acce
derent ſibiqʒ dicerent. Dñe monumẽtũ tuũ
impfectũ eſt. precipe vt cõſũmet̃. eo q neſcis
qua hora fur veniat. E ¶ Diues quidaʒ
cũ vidiſſet beatũ iohannẽ in ſtratu ſuo viles
pannos habere eo q ceteros paupibus ero
gaſſet. quoddã valde p̃cioſum coopimentũ
emit ⁊ beato iohanni tradidit. Qui cũ iſtud
nocte ſup ſe haberet. tota nocte dormire nõ
potuit. cogitans q trecenti dñi ſui de tanto
p̃cio cooperiri poſſent. Tota inſup nocte la
mentabat̃ et dicebat. Quanti incenati. q̃nti
in foro pluuijs madefacti. quãti p̃ frigore dẽ
tibus ſtridentes hodie dormierũt. Tu vero
grandes piſces deuorans. et in thalamo re
quieſcens cum omnib⁹ malis tuis. inſup te
coopertorio. xxxvj. nũmiſmatum calefacis.
Humilis iohannes alia vice hoc nõ veſtiet̃
Statimqʒ facto mane illud vendi fecit. ⁊ p̃
ciũ pauperib⁹ erogauit. Quod audiẽs ille
diues ipm cooptoriũ ſecundo emit et beato
iohanni tradidit. rogans vt ipm d̃ cetero nõ
venderet. ſed ſup ſeipm teneret. At ille iſtud
accipiens iuſſit iterũ vendi. et dominis ſuis
precium erogari. Quod ille diues audiens.
iterum abijt et ipm redemit ac beato iohan
ni detulit. eiqʒ gratulabundus dixit. Vide
bimus q̃s deficiet. aut tu vendendo aut ego
redimendo. Et ſic ſuauiter q̃ſi diuitem vin
demiabat dicens q poſſit aliq̃s intentõe dã
di pauperibus diuites taliter expoliare. nec
peccat. Duo enĩ lucratur talis. Vnuʒ quia
animas illoꝝ ſaluat. Alterum quoniaʒ ipſe
ex hoc mercedem non modicam accipiet.
¶ Volens beatuſ iohannes homiẽs ad ele
moſinã p̄uocare. narrare cõſueuit de ſancto
ſerapione. q cum amictum ſuũ pauperi tri
buiſſet. et alteri obuians q̃ frigus patiebat̃
tunicam ſimiliter tribuiſſet. et euangelium
tenens nudus ſederet. interrogauit eũ q̃daʒ
dicens. Abba quis te expoliauit. Et demon
ſtrans euangelium dixit. Iſte me expoliauit
Alias autem alium pauperẽ videns euan
gelium ipm vendidit. et pauperi p̃ciũ dedit
Qui cũ interrogaret̃ vbi ipm euangeliũ ha
beret. reſpondit. Euangeliuʒ p̃cipit dicens.
Vade ⁊ vende omĩa q̃ habes ⁊ da paupib⁹.
Seipm ergo habebam et ſeipm vendidi et
tradidi vt mandabat. F ¶ Cũ cuidã ele
moſynã petẽti dari p̃cepiſſet beat⁹ iohãnes

qnq3 nūmos indignatꝰ ille ꝙ maiorem ſibi elemoſinā nō feciſſ3. ꝯtinuo ad cōtumelias ipiꝰ prurupit. ac ī eiꝰ faciē cōuiciari cepit. Qđ eiꝰ famuli audiētes ī eū voluerūt irruere ac ipum ḡuit̄ cedere. Qđ btūs iohēs oīno ꝓhibuit dicens. Sinite frēs. ſinite vt mihi male dicat Ecce eī habeo ſexaginta ānos blaſphemās ꝑ opa mea xp̄m ⁊ vnū cōuiciū nō portabo ab iſto. Juſſitq3 ſacculū afferri. ⁊ corā3 ipo apponi vt inde tolleret qntū vellet ¶ Cū ꝑl'is lecto euāgelio eccliā3 exiret. ⁊ foris ocioſis v̄bis vacaret. quadā vice poſt euāgeliu3 patriarcha cū eis exit ⁊ in medio eoꝝ ſedere cepit. Omnibꝰ v̄o de h̄mirātibꝰ dixit ad eoſ Filij vbi oues ibi paſtor. Aut igit̄ intrate et ego vobiſcū intrabo. aut manete h̄ ⁊ ego pariter manebo. Semel igit̄ et bis h̄ fecit. et ſic ꝑp̄l'm ſtare ī eccīa erudiuit. ¶ Cū qdā3 iuuenis ſanctimonialē quandā rapuiſſ3. ⁊ clerici talē iuuenē corā btō iohē exprobrarent et ipm excōicandū eē dicerent. vt puta q̄ duas aīas ꝑdiderat. ſ. ſuā ⁊ illiꝰ. cōpeſcuit eos beatus iohēs dicēs. Nō ſic filij nō ſic. Oſtendo voƀ q2 ⁊ vos duo pctā cōmittitis. Prio q2 ꝯ pceptū dn̄i facitis q̄ ait. Nolite iudicare vt nō iudicemini. Scđo q2 neſcitis ꝓ certo ſi vſq3 hodie peccēt et ſe nō peniteāt. ¶ Frequēter āt exiſtente btō iohē ī orōe ⁊ in extaſi mentis poſito. talibꝰ v̄bis cū deo diſputare auditꝰ ē. Sic ſic bone ieſu ego diſpergēdo ꝛ tu miniſtrādo videamus q̄s vincat. ¶ Cu3 febre correptuſ ſe morti appropinq̄re cerneret dixit. Grās tibi ago deꝰ. q2 miā exaudiſti miſeriā meā rogantē bonitatē tuā3 ne inueniret̄ morienti mihi niſi vnu3 tremiſſe. Hoc igit̄ pauperibꝰ dari iubeo. ¶ Poſitū eſt igit̄ venerabile corpꝰ eiꝰ in ſepulchro vbi corpa duoꝝ epoꝝ fuerant tumulata. Et corpora illa mirabiliter ſctō iohāni ceſſerunt. ⁊ locū mediū vacuū dimiſerūt. ¶ Ante autē paucos dies q3 moreret̄. cū q̄dā mulier qdā flagicioſiſſimū pctūm cōmiſiſſet. ⁊ nulli vnq3 ꝯfiteri auderet. dixit ei ſctūs iohannes vt ſaltē illud ſcriberet eo ꝙ ſcribere ſciebat. ⁊ ſigillatū ei offerret. et ipe ꝓ ea oraret. Cui illa aſſenſit. et peccatū ſcribēs diligent̄ ſigillauit et btō iohāni tradidit. S3 poſt paucos dieſ beatꝰ iohēs infirmatꝰ ī dn̄o requieuit. Jlla vt audiuit illū defūctū. ſe vituperatā ⁊ cōfuſa3 putauit. credēs ꝙ ſcptu3 alicui cōmiſiſſet. et ad manꝰ alteriꝰ deueniſſet. Ad tumulū igit̄ ſancti iohis acceſſit. et ibi vberrime flēs clamabat dicēs. Heu heu putās ꝯfuſionē vitare. confuſio omnibꝰ facta ſum. Cūq3 amariſſime fleret. et beatū iohanne3 rogaret vt ſibi oſtenderet vbi nam ſcptum ſuū dimiſiſſ3. ecce btūs iohēs in habitu pontificali de tumulo proceſſit. duobꝰ epis q̄ ſecum quieſcebāt. hinc et inde vallatꝰ. dixitq3 mulieri. Cur noſ tantū infeſtas. et me et ſctōs iſtos q̄ mecum ſūt quieſcere non ꝑmittis. Ecce ſtole noſtre lachrymis tuis omnes madefacte ſūt. Porrexitq3 ſibi ſcptum ſuū ſigillatum vt ꝑus fuerat dicens ei. Vide ſigillū hoc. et aperi ſcriptum tuum et lege. Quod illa aperiens peccatum ſuū omnino deletum inuenit. Et ibi taliter ſcptum reperit. Propter iohanne3 ſeruū meū deletum eſt peccatum tuū. Sicq3 illa imenſas deo grās retulit. Et beatꝰ iohannes cū alijs duobus epis in monumentū redijt. Claruit circa annū dn̄i ſexingenteſimūquintū tp̄e foce impatoris.

XXVIII A

¶ De conuerſione ſancti pauli apoſtoli.

Conuerſio ſancti pauli apoſtoli facta eſt eode3 anno q̄ chriſtꝰ paſſus eſt. ⁊ ſtephāꝰ lapidatus. anno nō naturali ſed emergenti Nam chriſtꝰ. viij. kalen. aprilis paſſus eſt. Stephanꝰ eodem anno. iij. die auguſti lapidatus eſt. Paulus vero. viij. kal'. februarij conuerſus eſt. ¶ Quare aūt eiꝰ ꝯuerſio potiuſ q3 alioꝝ ſanctoꝝ celebrat̄ triplex rō ſolet aſſignari. Primo ꝓpter exemplū. vt nullus qntūcūq3 peccator deſperet de venia qn̄ tātum in culpa talem poſtmodū cōſpicit fuiſſe in gratia. Scđo ꝓpter gaudium. Sicut enī eccleſia magnā triſticiā habuit in eiuſ ꝑſecutione. ita maximā leticiam habuit in eiꝰ conuerſione. Tertio ꝓpter miraculū qđ ſcil3 dominus in eo oſtendit. dum de ſeuiſſimo perſecutore fecit fideliſſimum predicatore3.

¶ Eius ei cõuerſio fuit miraculoſa rõne ef-
ficiētis. diſponētis ⁊ patiētis. ¶ Ratione ef-
ficiētis. i. xp̄i q̄ eū ꝯuertit. Ibi ei p̄mo oſtēdit
ſuā mirabilē potentiā in h̄ ꝙ ei dixit. Durū
ē tibi ꝯ̄ ſtimulū calcitrare. Et in h̄ ꝙ ip̄ſum tā
ſubito īmutauit. Vn̄ ꝯtinuo īmutat⁹ r̄n̄dit.
Dn̄e q̄d me vis facere. Aug⁹ ſup h̄ verbo.
Occiſus agn⁹ a lupis. fecit agnos de lupis.
Iam parat ſe ad obediendū q̄ ꝑ̇us ſeuiebat
ad ꝑſequendū. Sc̄d̄o ibi oñdit e⁹ mirabileꝫ
ſapiētiā. Mirabiliſ ei ſapiētia fuit in h̄ quia
ip̄m a tumore ſup̄bie deiecit. offerēdo īfima
hūilitatis nō ſublimia maieſtatis. Ego inq̄t
ſū ieſus nazarē⁹ quē tu ꝑſe. ꝛc. gloſa. Nō deū
vel dei filiū ſe vocat. ſꝫ hūilitatis inq̄t mee ſu
ſcipe infima. et ſup̄bie tue ſquamas depone
Tertio ibi oñdit ſuā mirabilē clementiā. q̄d
notat̄ in h̄ ꝙ ip̄m exiſtentē in actu ⁊ volūtate
ꝑſequēdi ꝯuertit. Licet enī haberet deformē
affectū. q̄ꝛ ſpirans minarū et cedis. ꝑuerſum
conatū q̄ꝛ acceſſit ad ꝑ̇ncipes. ꝛc. q̄ ſe igerēs
ꝑnicioſum actū q̄ꝛ ibat vt vinctos ꝑduceret
in hieruſalem. ⁊ ideo ei⁹ iter peſſimum erat.
ip̄m tñ miſcōdia diuina ꝯuertit. ¶ Sc̄d̄o fuit
miraculoſa rōne diſponētis. i. lucis q̄ ipſuꝫ
ad ꝯuerſionem diſpoſuit. Ip̄a ei lux d̄r fuiſſe
ſubita īmēſa et celica. Et ſubito inq̄t circum-
fulſit eū lux de celo. Paulus ei tria vicia in
ſe habebat. Primū erat audacia. q̄d notat̄ ī
hoc ꝙ d̄r. acceſſit ad ꝑ̇ncipes ſacerdotū. glo-
ſa. nō vocat⁹ ſed ſponte zelo concitante eum
Secundū erat ſup̄bia. q̄d notat̄ in h̄ ꝙ dicit̄
ſpirans minarū. ꝛc. Tertiū erat carnalis itel-
ligentia. quā ſcꝫ in lege habebat. Vnde glo-
ſa ſup illud. Ego ſum ieſus. ꝛc. Ego deus ce-
leſtis loquor. quem mortuū putas ſenſu iu-
daico. Ip̄a igit̄ lux diuīa fuit ſubita vt auda-
cem terreret. fuit īmenſa vt ſublimē ⁊ ſuper
bum in ima humilitatis ꝓſterneret. fuit celi-
ca vt carnalē ei⁹ intelligentiā in celeſteꝫ mu-
taret. Vel poteſt dici ꝙ illud diſponens fuit
in tribus. ſ. in voce acclamante. in luce fulgē
te. in virtute potente. ¶ Tertio fuit miracu-
loſa rationre patiētis. i. ip̄i⁹ pauli in q̄ facta
eſt ꝯuerſio ip̄a. In eo enī hec tria miracl'oſe
exterius facta ſunt. ſ. proſtratio. obcecatio. et
triduana ieiunatio. Eſt enī ꝓſtrat⁹ vt erigat̄
q̄ntum ad depreſſum affectū. Aug⁹. Pro-
ſtratus eſt paulus vt cecaret̄. cecat⁹ ē vt mu-
taret̄. mutat⁹ eſt vt mitteret̄. miſſuſ eſt vt pro
veritate pateret̄. Item aug⁹. Eliſus eſt ſeui-
ens et fact⁹ eſt credens. eliſus eſt lupus et fa-
ctus eſt agnus. eliſus eſt ꝑſecutor et factus
eſt p̄dicator. eliſus eſt filius ꝑditionis et fa-
ctus eſt vas electionis. Eſt obcecat⁹ vt illu-
ſtraret̄ q̄ntum ad tenebroſum intellectum.
Vnde et in illo triduo q̄ manſit cecat⁹ dicit̄
ꝙ doctus fuerit euangeliū. Non enī accepit
illud ab hoīe neqꝫ ꝑ hoīem vt ipſe teſtat̄. ſed
ꝑ reuelatōem ieſu xp̄i. Auguſtinus. Pau-
lum dico veruꝫ athletā chriſti. doctū ab illo
vnctum de illo. crucifixum cum illo. ⁊ glorio
ſum in illo. Eſt in carne maceratus. vt ipſa
caro diſponatur ad bone operatōis effectū.
optime enī deinceps corpus ei⁹ ad oē opus
bonum diſpoſitum eſt. Nam eſurire ⁊ abū
dare ſciebat. ⁊ vbiqꝫ in omnibus inſtitutus
erat. et omnia aduerſa libenter ſufferebat.
Chryſoſtomus. Tyrānos ac populos ſpirā
tes furorem velut quoſdam eſſe culices eſti
mabat. Mortem vero atqꝫ cruciatus ⁊ mil
le ſupplicia quaſi ludum putabat eſſe puero
rum. Hec amplectebat̄ libenter ⁊ magis de-
corabat̄ catene vict⁹ q̄ꝫ dyademata corona-
tus. ac libentius recipiebat vulnera q̄ꝫ alij
munera. Vel iſta tria dicunt̄ fuiſſe in eo cō-
tra tria que fuerūt in primo parente. In ip̄o
enī fuit contra deum erectio et econtra ī pau
lo ad terram proſtratio. In ipſo oculorum
apertio et econtra in paulo oculorum obce
catio. In ipſo fuit manducatio cibi vetiti et
econtra in paulo abſtinentia cibi liciti.

XXXIX A

¶ De ſancta Paula

Paula fuit nobiliſ-
ſima matrona romanorꝫ. cui⁹ vitā
beatus hieronimus cōpoſuit ī hec
verba. Si cūcta corꝑis mei mēbra verterēt̄
in linguas ⁊ oēs art⁹ hūana voce reſonarēt
nihil dignū ſc̄tē ac venerabiliſ paule v̄tutib⁹
dicerem. Nobilis genere ſed m̄lto nobilior
ſanctitate. potēs q̄ndā diuitijs. ſꝫ nūc chriſti

pauptate inſignioꝛ. Teſtoꝛ et ieſū ⁊ ſctōs an
gelos eiꝰ ipmqꝫ ꝓpꝛiuꝫ angelū q̄ cuſtos fuit
et comes admirabilis femīe. me nihil ī grāꝫ.
nil dicere moꝛe laudantiū. ſꝫ q̄đ dicturꝰ ſū ꝓ
teſtimonio minus eꝰ eē meritis. Uult lectoꝛ
breuiter eiꝰ ſcire v̄tutes. oēs ſuos pauperes
paupioꝛ ipa dimiſit. Et ſicͣ īter mltas gēmaſ
p̄cioſiſſima gēma micat. ⁊ ſicͣ iubar ſolꝭ puoſ
igniculos ſtellaꝝ obꝛuit ⁊ obſcurat. ita cūcto
rū v̄tuteſ ſua hūilitate ſupauit. Minimaqꝫ
fuit īter oēs vt oīm maioꝛ eſſꝫ. Et q̄nto plꝰ ſe
deijciebat tāto magis a xp̄o ſbleuabaꝰ. Late
bat ⁊ nō latebat. Fugiēdo vanā glāꝫ. gloriaꝫ
merebaꝰ. q̄ v̄tutē q̄i vmbꝛa ſeq̄ꝰ. ⁊ appetitoꝛeſ
ſuos deſerēs. appetit ꝯtēptoꝛes. Hec cū q̄nqꝫ
liberos edidiſſꝫ. bleſillā ſup cuiꝰ moꝛtē eaꝫ ro
me ꝯſolatꝰ ſū. Paulinā q̄ ſanctū et admira-
bilē virū pāmachiū ⁊ ꝓpoſiti ⁊ rerū ſuaꝝ re-
liq̄t heredē. ad quē ſup eiꝰ obitu puū libellū
edidimꝰ Euſtochiū q̄ nūc in ſctis locis ⁊ vir
ginitatis ⁊ eccīe monile p̄cioſiſſimū ē. Rufi-
nā q̄ īmaturo funere piū matris animū con
ſternauit. ⁊ toxociū pꝰ quē pere deſijt. vt ītel
ligeres eā nō diu ſeruire voluiſſe officio ꝯiu
gali. ſꝫ mariti deſiderio. q̄ mares optabat li-
beros edidiſſe. Poſtq̄ꝫ vir eiꝰ moꝛtuus eſt.
ita eū planxit. vt ꝓpe ipa moꝛereꝰ. ita etiā ſe cō
uertit ad dei ſeruitutē vt moꝛtē eiꝰ q̄i videreꝰ
optaſſe. B Quid ergo referā ample ⁊
nobilis domus ⁊ quondam opulentiſſime
omēs pene diuitias in pauperes erogatas.
Hec paulini ep̄i anthioceni et epiphanij q̄
romā venerant accenſa virtutibꝰ. ꝑ momē-
ta patriā deſerere cogitabat. Quid vltra diſ
fero. Deſcēdit ad portū. fratre. cognatis. affi
nibus. et q̄đ his maius eſt liberiſ ꝓſequētibꝰ
et clementiſſimā matrē vincere cupientibꝰ.
iam carbaſa tendebanꝰ. et remoꝝ ductu na-
uis in altuꝫ ꝑtrahebaꝰ. paruꝰ toxociꝰ ſuppli
ces manus tendebat in litoꝛe. Rufina iā nu
bilis vt ſuas expectaret nuptias. tacens fleti
bus obſecrabat. ⁊ tn̄ illa ſiccos oculos tende
bat ad celū. pietatē ī filios. pietate in deū ſu-
perans. Neſciebat ſe matrē vt xp̄i ſe ꝓbaret
ancillā. Toꝛquebāꝰ viſcera ⁊ q̄ſi a ſuis mem-
bꝛis diſtraherenꝰ. cū doloꝛe pugnabat. Hoc
ꝯtra iura nature plena fides patiebaꝰ. imo

gaudens animꝰ appetebat. ⁊ amoꝛem filioꝝ
maioꝛe in deū amoꝛe cōtemnens. in ſola eu
ſtochio que et propoſiti et nauigatōnis eiꝰ
comes erat acquieſcebat. Sulcabat iterim
nauis mare et cunctis qui cum eo vehebā
tur litoꝛa reſpicientibus. illa verſos tenebat
oculos ne videret quod ſine toꝛmēto videre
non poterat. Cūqꝫ ad loca terre ſancte veniſ
ſet ⁊ procōſul paleſtine q̄ familiā eiꝰ optime
nouerat. p̄miſſis apparitoꝛibꝰ iuſſiſſꝫ ei para
ri p̄toꝛiū. elegit humilē cellulā. q̄ cūcta loca
chꝛiſti veſtigioꝝ tanto ardoꝛe ac ſtudio cir-
cuibat. vt niſi ad reliqua feſtinaret a pꝛimis
nō poſſꝫ abduci. Pꝛoſtrataqꝫ añ crucē q̄ſi
pendentē dn̄m cerneret. adoꝛabat. Ingreſſa
qꝫ ſepulcrū reſurrectōis. oſculabaꝰ lapidem
quē ab hoſtio monumēti amouerat āgelꝰ.
⁊ ipm coꝛpis locū in q̄ dn̄s iacuerat q̄ſi ſitiēs
d̄ſideratas aquas fidei oꝛe lambebat. Quid
ibi lachꝛymarū q̄ntū gemituū q̄đ doloꝛis ef
fuderit. teſtis eſt cūcta hieroſolima. teſtis ē
ipe dn̄s quē rogabat. Deinde ꝑrexit bethle-
em. atqꝫ in ſpecum ſaluatoꝛis ingrediens. vi
dit ſacrū virginis diuerſoꝛiū. et me audiente
iurabat ſe cernere fidei oculis infantem pan
nis inuolutū. vagientem in pꝛeſepio. domi-
num magos adoꝛantes. ſtellam fulgentem
deſup. matrem virginē. nutriciū ſeduluꝫ. pa
ſtoꝛes nocte venientes vt viderent verbum
q̄đ factū erat. quaſi etiā tunc euangeliſte io-
hannis p̄ncipium dedicarent. In p̄ncipio
erat verbū. et verbum erat apud deū. et ver-
bum caro factū eſt. Paruulos interfectos
herodem ſeuientem. ioſeph et mariā fugien-
tes in egiptū. mixtiſqꝫ gaudio lacrimis loq̄-
batur. Salue bethleem domus panis ī qua
natus eſt ille panis q̄ de celo deſcendit. Sal
ue effrata regio vberrima. cuius fertilitas
deus eſt. Dauid loquitur cōfidenter intro-
ibimus in tabernaculum eiuſ. adoꝛabimus
in loco vbi ſteterunt pedes eius. Et ego mi
ſera et peccatrix digna ſum iudicata deoſcu
lari pꝛeſepe. in quo dominus paruulus va
gijt. oꝛare in ſpelunca in qua virgo puerpe
ra deum fudit infantem. Hec requies mea.
quia domini mei patria eſt. hic habitabo
quoniā ſaluatoꝛ elegit eam. C Tanta ſe

humilitate deiecit vt q̄ eã vidiſſꝫ. ⁊ ꝓ celebri-
tate noĩs videre geſtiſſet ipaꝫ eē nõ crederet.
ſꝫ ancillarꝝ vltimã. Et cũ freq̄ntibꝰ chorꝭ vir-
ginũ cingeret̃ ⁊ veſte ⁊ voce ac habitu et inceſ-
ſu minima oĩm erat. Nũq̄ꝫ pꝰ viri mortē vſ-
qꝫ ad diē dormitõnis ſue cũ vllo comedit vi-
ro. q̄ꝫuis eũ ſãctũ ⁊ ĩ põtificali culmĩe poſitũ
ſciret. Balneas niſi piclitãs ñ adijt. Mollia
etiaꝫ niſi ĩ ḡuiſſima febre lectuli ſtrata nõ ha-
buit. ſꝫ ſup duriſſimã humũ ſtratis ciliciolis
q̄ſcebat. ſi tñ illa quies dicēda ē q̄ iugibꝰ pe-
ne oratõibꝰ dies noctesq̄ꝫ iũgebat. Ita leuia
pctã plangebat vt illã grauiſſimorꝝ criminũ
crederes eē reã. Cũq̄ꝫ a nob̄ crebriꝰ moneret̃
vt pceret oculis ⁊ eos ſuaret euãgelice lecti-
oni aiebat. Turpãda ē facies quã ɔ̄ dei pcē-
ptũ purpuriſſo ⁊ ceruſa et ſtibio ſepe depixi.
affligendũ ē corpus q̄d multis vacauit deli-
cijs. Longꝰ riſus ꝑpetuo cõpenſandꝰ ē fletu
Mollia linteamina et ſerica precioſiſſima.
aſperitate cilicij cõmutanda ſũt. Que viro
et ſeculo placui. nunc xp̄o placere deſidero.
Si inter tales tantaſq̄ꝫ v̄tutes caſtitatē ĩ illa
voluero p̄dicare. ſupfluus videar. in q̄ etiaꝫ
cũ ſecularis eſſet omniũ rome matronaruꝫ
exemplũꝫ fuit. q̄ ſe ita geſſit vt nũq̄ꝫ de illa et
maledicorꝝ quiſq̄ꝫ auderet famã cõfringere.
¶ Fateor errorē meũ. cur in largiēdo eſſꝫ ꝓ-
fuſior arguebã. illud ꝓferens de aplõ. Non
vt alijs refrigeriũ ſit. vobis ãt tribulatio. ſed
ex equalitate in h̄ tēpe vt vrã abũdãtia ſit ad
illorꝝ inopiã. ⁊ illorꝝ abũdantia ſit ad veſtraꝫ
inopiã. Et ꝓuidendũ eē ne q̊d libēter faceret
ſp facere nõ poſſet multaq̄ꝫ hmõi. ¶ Que illa
mira verecũdia et ſermone pciſſimo peritiſ-
ſimoq̄ꝫ diſſoluebat. teſteꝫ inuocãs dñm ſe ꝓ
illiꝰ noĩe cũcta facere ⁊ h̄ habere voti. vt mē-
dicãs ipa moreret̃ vt vnũ nũmũ filie non di-
mitteret. et in funere ſuo aliena ſindone ĩuol-
ueret̃. Ad extremũ inferebat. Ego ſi petiero
multos inueniã q̄ mihi tribuãt. Iſte mendi-
cãs ſi a me nõ accepit q̄ ei poſſũ et de alieno
tribuero ſi mortuꝰ fuerit a q̄ eiꝰ aĩa requiret̃
Nolebat ĩ his lapidibꝰ effũdere pecuniã. q̄
cũ t̃ra ⁊ ſeculo trãſituri ſũt. ſꝫ in viuis lapidi-
bus q̄ voluũt̃ ſup terrã. de q̄bꝰ in apocalipſi
iohannis. ciuitas magni regis extruit̃. ¶ Ex-
ceptis feſtiſ diebꝰ vix oleũ in cibo accipiebat
vt ex hoc vno extimaret̃ q̄d de vino et de liq̄-
mine et piſcibꝰ ⁊ lacte et melle et ouis et reli-
quiſ que guſtui ſuauia ſũt iudicarit. In qui-
bus ſumendis quidã ſe abſtinētiſſimos pu-
tant. et ſi his ventrē ingurgitauerint tutam
pudiciciã ſuſpicant̃. Noui ſuſurronē quen-
dam q̊d genus hominũ vile eſt. q̄ſi beniuo-
lum nunciaſſe q꜀ p̄ nimio feruore virtutum
quibuſdã videt̃ inſana et cerebrũ illiꝰ dicerꝫ
cõfouendum. Cui illa reſpondit. Theatruꝫ
facti ſumus mũdo et angelis et hominibus
Nos ſtulti ꝓpter xp̄m. ſed ſtultũ dei ſapien-
tius eſt hominibꝰ ¶ Poſt virorꝝ monaſte-
riũ q̊d viris tradiderat gubernandũ. plureſ
virgines quas ex diuerſis ꝓuincijs congre-
gauerat tam nobilis q̄ꝫ mediocris et infimi
generis in tres turmas et monaſteria diui-
ſit. ita dũtaxat vt opere et cibo ſeparate. pſal-
mis et orõne iungerent̃. Iurgantes inter ſe
ſermone leniſſimo federabat. laſciuientem
adoleſcentularũ carnē crebris et duplicatis
frangebat ieiunijs malens eaſ ſtomachum
dolere q̄ꝫ mentē. dicens mundiciã corporis
atq̄ꝫ veſtiũ. anĩe eē immundiciã. Et q̊d inter
ſeculi hoĩes vel leue putat̃ vel nihil. h̄ in mo-
naſterijs ḡuiſſimũ eē delictũ dicebat Cumq̄ꝫ
alijs languentibꝰ large p̄beret oĩa et eſuꝫ q̄ꝫ
exhiberet carniuꝫ. ſi q̄ñ ipa egrotaret ſibi nõ
indulgebat. et in eo inequalis videbat̃. q꜀ in
alijs clementiam in ſe duriciaꝫ cõmutabat.
¶ Referam q̊d expertus ſum. Mēſe iulio
feruentiſſimis eſtibꝰ incidit in ardorē febris
et poſt deſperatõem cũ dei miſcdia reſpiraſ-
ſet. et medici ſuaderēt ob refectiõeꝫ corporis
vino eē opus tenui et ꝓuo ne aquaꝫ bibens
in hydropiſim verteret̃. Et ego clam beatuꝫ
ep̄um epiphaniũ rogarem vt eam moneret
imo cõpelleret vinũ bibere. vt erat prudens
⁊ ſolertis ingenij. ſtatim ſenſit inſidias ⁊ ſub-
ridens meum eſſe quod ille diceret. intima-
uit. Quid plura. Cũ beatꝰ põtifex pꝰ multa
hortamenta exiſſet foras. querēti mihi quid
egiſſet reſpõdit. Tantũ ꝓfeci vt ipa mihi ſeni
homini pene ꝑſuaſerit vt vinũ non bibam.
¶ In luctu mitis erat ⁊ ſuorꝝ mortibꝰ frãge-
batur maxĩe liberorũ. Nam et viri et filiorũ

doꝛmitõe ſepe periclitata eſt. Et cum os ſto
machũqꝫ ſignaret et matricis doloꝛẽ crucis
niteret̃ impreſſione lenire ſupabat̃ affectu ⁊
credulã mẽtẽ parẽtiſ viſcera ꝯſternabãt. ani
moqꝫ vincẽs fragilitate coꝛpis vincebatur.
Sc̃ptura s ſanctas tenebat memoꝛiť ⁊ cum
amaret hiſtoꝛiã et illa veritatis diceret fũda
mentũ magis ſequebat̃ intelligẽtiã ſpũalẽ ⁊
hoc culmĩe edificationẽ aĩe ptegebat. Lo
quar ⁊ aliud q̊d foꝛſitan emulis videt̃ incre
dulũ. Hebꝛeã linguã. quã ego ab adoleſcen
tia multo laboꝛe ⁊ ſudoꝛe ex pͭe didici. ⁊ infa
tigabili meditatõe nõ deſero, ne ipe ab ea de
ſerar. diſcere voluit ⁊ cõſecuta eſt. ita vt pſal
mos hebꝛaice caneret. ⁊ ſermonẽ abſqꝫ vlla
latine lingue ꝓpͤetate pſonaret. Q̃d quidẽ
vſqꝫ hodie ĩ ſctã filia eiꝰ euſtochio cernimꝰ.
Huculqꝫ nauigauimꝰ pſperis vẽtis ⁊ cri
ſpantia mariſ equoꝛa labẽs carina ſulcauit
nũc ĩ ſcopulos incurrit oꝛõ. Quis eni poſſꝫ
ſiccis oculis paulã narrare moꝛiẽtẽ. Incidit
ĩ grauiſſimã valitudinẽ. imo q̊d optabat in
uenit. vt nos deſereret ⁊ dño pleniꝰ iungeret̃
Quid diu differo et doloꝛẽ meũ in aliis im
moꝛãdo facio longioꝛẽ. Sẽtiebat prudẽtiſſi
ma feminarũ adeſſe moꝛtẽ. et frigeſcẽte iam
pͭe coꝛpis atqꝫ mẽbꝛoꝝ. ſolũ aĩe tepoꝛẽ in ſa
cro et ſctõ pectoꝛe palpitare. et nihilominꝰ q̃ſi
ad ſuos pgeret. alienoſqꝫ deſpiceret. illoſ ver
ſiculos ſuſurrabat. Dñe dilexi decoꝛem do
mus tue ⁊ locũ habitatõis glie tue. ⁊ q̃ꝫ dile
cta tabernacl'a tua dñe. Elegi abiectꝰ eẽ ĩ do
mo dĩ mei. Cũqꝫ a me interrogaret̃ cur tace
ret. cur nollet rñdere inclamanti. an doleret
aliq̃d. greco ſermone rñdit. Nihil ſe habere
moleſtie ſꝫ oĩa quieta et tranquilla pſpicere
Poſt hoc obmutuit ⁊ clauſis oculis. q̃ſi hũa
na deſpiceret vſqꝫ ad expiratõem aĩe eoſdẽ
repetebat verſiculoſ vix vt aure appoſita q̊d
dicebat audire poſſemꝰ. Tota ad funus eiꝰ
paleſtinaꝝ vꝛbiũ turba ꝯuenit. Que ei mo
nachoꝝ latentiũ ĩ heremo cellula ſua tenuit
Quã vͥginũ cubiculoꝝ tenuerũt ſecreta Sa
crilegiũ putabat q̃ nõ tali femĩe vltimũ red
didiſſet officiũ. donec ſubter eccliã et iuxta
ſpecũ dñi cõderet̃. Venerabilis filia eiꝰ vͥgo
euſtochiũ q̃ſi ablactata ſup matrẽ ſuam ab
ſtrahi a parente nõ poterat. deoſculari ocu
los. herere vultui. totũqꝫ coꝛpꝰ ãplexari. et ſe
cum matre velle ſepeliri. Teſtis ẽ ieſus nec
vnũ q̊dẽ nũmũ ab ea filie derelictũ. ſꝫ magiſ
tribuens egenis. et q̊d his difficiliꝰ ẽ fratrũ ⁊
ſoꝛoꝝ ĩmenſã multitudinẽ quã ⁊ ſuſtẽtare
arduũ ẽ. ⁊ abiicere impiũ ẽ. Vale o paula et
cultoꝛis tui vltimã ſenectutẽ oꝛõibꝰ iuua.

XXX

De ſancto Juliano.

IVlianus quaſi iu
bilus et ana q̊d ẽ ſurſũ. Inde iuliãꝰ
q̃ſi iubilianꝰ. q꜡ cũ iubilo ſupna pe
tiit. Vel a iuliꝰ q̊d eſt incipiẽs et anus. Nã ĩ
dei ſeruitio fuit ſenex lõganimitate. ſꝫ incipi
ens ſui reputatione. A

IVlianus cenomanenſis epũs fuit
Hic ſimon ille leproſꝰ dꝛ fuiſſe quẽ
dñs a lepra ſanauit. et q̃ dñm ad cõ
uiuiũ inuitauit. Qui poſt aſcenſionem dñi
ab aplis cenomanẽſis epũs oꝛdinatꝰ ẽ. Hic
multis vͥtutibꝰ clarus tres et moꝛtuos ſuſci
tauit. ⁊ poſtmodũ ĩ pace q̃euit. Iſte dꝛ eẽ ille
iulianꝰ q̃ ab itinerãtibus ꝓ inueniẽdo bono
hoſpitio ĩuocat̃. eo q꜡ in domo eiꝰ dñs fuerit
hoſpitatꝰ. Sed veriꝰ videt̃ eẽ aliꝰ iulianus q̃
ſcꝫ vtrũqꝫ parentẽ ignoꝛãter occidit cuiꝰ hiſto
ria infra ponet̃. B Fuit et aliꝰ iulianꝰ
de aluernia genere nobilis ſꝫ fide nobilioꝛ. q̃
deſiderio martirii ſe vltro pſecutoꝛibꝰ offere
bat. Tandẽ criſpinꝰ ꝯſularis miſit miniſtrũ
et eũ occidi mãdauit. Q̃d ſentiẽs iulianus
ſponte foꝛas proſiliit ⁊ querenti intrepidꝰ ſe
oppōnẽs protinus ictũ feriẽtis excepit. Cuiꝰ
caput leuãtes ad ſanctũ ferreolũ ſociũ iulia
ni detulerũt. et eidẽ moꝛtẽ ſimilẽ minãt̃. niſi
protinꝰ immolaret. Quibꝰ cũ aſſentire nol
let. eũ occiderũt. et caput ſancti iuliani cũ coꝛ
poꝛe ſancti ferreoli in vno tũmulo poſuerũt
Et poſt multos annos ſanctus mamertus
viennenſ. epũs inuenit caput ſancti iuliani ĩ
ter manus ſancti ferreoli ita illeſũ ⁊ integrũ
ac ſi eadẽ die fuiſſet ſepultũ. Inter cetera
huius ſancti miracula ſolet referri q꜡ cũ qui
dã dyaconꝰ oues ecclie ſc̃ti iuliani raperet
et paſtoꝛes eidẽ ex pͭe ſc̃ti iuliani ꝓhiberent.

ille rn̄dit. Julianꝰ nō comedit arietē. Et ecce poſt modicū febre vehemētiſſima purget. et inualeſcēte febre ꝙ a martyre incendiū ſētiret. Fecitqꝫ ſup ſe iactari aquā vt refrigaret. Sꝫ ſtatim tantꝰ fumꝰ ⁊ fetor de corpe eiꝰ exijt. vt cūcti q̄ aderāt fugerēt. ⁊ ipe poſt modicū expiraret. ¶ Cum qdam ruſticꝰ vt ait Gregoriꝰ turoñ. in die dñica arare vellet. ꝓtinꝰ contractis digitis manubriū ſecuris cū q̄ vomerem mūdare volebat eiꝰ dextre adheſit. Sꝫ poſt duos annos in eccīa ſancti iuliani ad eiꝰ pces curatꝰ eſt.

C ¶ Fuit inſup aliꝰ iulianꝰ frater beati iulij. Hi duo frēs ad theodoſiū impatorē xp̄ianiſſimū venerūt. petentes vt templa ydoloꝝ vbicūqꝫ inuenirēt deſtruerent. ⁊ xp̄i eccleſias edificarent. Qđ imperator libent̄ faciēs. ſcp̄ſit vt oēs eis debeāt obedire. ⁊ eos i omnibꝰ ſub pena capitis adiuuare. ¶ Cū igit beati iulianꝰ ⁊ iuliꝰ i loco q̄ dr̄ gaudianū eccīaꝫ fabricarēt. ⁊ cūcti tranſeūtes eos in ope ob impatoris imperiuꝫ adiuuarēt. cōtigit vt qdam cū curru inde tranſitu facerēt. q̄ dixerūt ad inuicē. Quā excuſationē ꝑtendere poterimꝰ vt liberi trāſeamꝰ et in opere iſto nō occupemur. Dixeruntqꝫ Proijciamꝰ vnū ex nobis in plauſtruꝫ ſupinū. et euꝫ pannis cooperiamꝰ. dicemuſqꝫ ꝙ hoīem mortuū in vehiculo habemꝰ. et ſic liberi tranſire poterimꝰ. Arripiēteſqꝫ hoīeꝫ vnū in plauſtrū ꝓiecerūt. eiqꝫ dixerūt. Tu ſile et oculos claude. et quſqꝫ tranſierimus q̄ mortuꝰ iace. Cūqꝫ hoīem tanq̄ꝫ mortuū cooperuiſſent. ⁊ vſqꝫ ad famulos dei iulianū ⁊ iuliū veniſſent. dixerūt ei ſerui dei. Filioli parūper ſubſiſtite. ⁊ nos in hoc ope modicuꝫ adiuuate. Qui rn̄derūt. Non poſſumꝰ hic ſtare quoniā hoīeꝫ mortuū in plauſtro habemus. Quibꝰ ſanctꝰ iulianꝰ dixit. Ut qđ ita mentimini filij. Et illi. Non mentimur dñe. ſed ſic eſt vt loquimur. Et ſanctꝰ iulianꝰ dixit. Secundū veritatē dicti veſtri ita vobis ꝯtingat. Et illi boues pūgētes ꝑtrāſierūt. Cūqꝫ ꝓcul ꝑtranſiſſent. accedētes ad currū ceperūt collegam ſuū vocare ex noīe dicētes. Surge amodo ⁊ ſtimula boues vt celeriꝰ trāſeamꝰ. Cū aūt nullatenꝰ ſe moueret. eū pulſare ceperunt dicētes. Ut qđ deliras. ſurge ⁊ ſtimula boues. Sed cū nullatenꝰ ille rn̄deret. accedētes diſcooperuerūt eū. et mortuū inuenerūt Tātuſqꝫ timor ipos ⁊ ceteros inuaſit. vt nullus de cetero famulo dei mentiri auderet.

B ¶ Fuit etiā aliꝰ iulianus q̄ vtrūqꝫ parentū neſciens occidit. Cūqꝫ ei iulianus ꝑdictus iuuenis ac nobilis quadā die venatiōi inſiſteret. et quendā ceruū repertū inſequeret. ſubito ceruus verſus euꝫ diuino nutu ſe vtit eiqꝫ dixit. Tu me īſequeris q̄ p̄ris ⁊ matris tue occiſor eris. Qđ ille audiēs. vehemēter extimuit. et ne ſibi forte ꝯtingeret qđ a ceruo audierat. relictis omnibꝰ clam diſceſſit. ⁊ ad regionē valde remotā ꝑueit. Ibiqꝫ cuidam p̄ncipi adheſit. ⁊ tam ſtrenue vbiqꝫ ⁊ in bello ⁊ i palacio ſe habuit. ꝙ p̄nceps eū militē fecit. ⁊ q̄ndā caſtellanā viduā i ꝯiugem ei tradidit. ⁊ caſtellū ꝓ dote accepit Interea parētes iuliani ꝓ amiſſione filij nimiū dolētes vagabūdi vbiqꝫ ꝑgebant. ⁊ filiū ſuū ſolicite reqrebāt. Tandē ad caſtrū cui iulianꝰ ꝑerat deuenerūt. Tūc aūt iulianꝰ a caſtro caſu receſſerat. Quos cū vxor iuliani vidiſſet. ⁊ quinam eſſent inq̄ſiſſet. et illi oīa q̄ filio ſuo acciderāt enarraſſent. intellexit ꝙ viri ſui parētes erāt. vtpote q̄ hoc a viro ſuo forte freq̄nter audierat. Ipos igit benigne ſuſcepit. ⁊ ꝓ amore viri ſui lectū ſuū eis dimiſit. ⁊ ipa ſibi alibi lectulū collocauit. Facto aūt mane caſtellana ad eccīaꝫ ꝑrexit Et ecce iulianꝰ mane veniēs in thalamū q̄ſi vxorē ſuā excitaturꝰ intrauit. Et inueniēs duos pit̄ dormiētes. vxorē cū adultero eē ſuſpicatus. ſilenter extracto gladio ambos pariter interemit. Exiēs aūt domū. vidit vxorē eiꝰ ab eccīa reuertentē. et admirās iterrogauit q̄ nā eēt illi q̄ i ſuo lecto dormirēt. At illa ait. Parētes veſtri ſunt q̄ vos diutiſſime queſierūt. ⁊ eos in vr̄o thalamo collocaui. Quod ille audiēs. pene exanimis effectꝰ amariſſime flere cepit ac dicere. Heu miſer qđ faciam q̄ dulciſſimos meos parentes occidi. Ecce impletū eſt verbū cerui. qđ dū vitare volui miſerrimꝰ adimpleui Jam nūc vale ſoror dulciſſima. q̄a de cetero nō quieſcā. donec ſciā ꝙ deꝰ penitentiā meā acceperit. Cui illa. Abſit dulciſſime frater vt te deſerā ⁊ ſine me abeas. ſꝫ q̄ fui tecū particeps

gaudij ero particeps et doloris. Tūc ſimul
recedētes iuxta quoddaꝫ magnū flumē vbi
multi piclitabāt̃ quoddā hoſpitale magnuꝫ
ſtatuerūt. vt ibi penitentiā facerēt ⁊ omēs q̄
vellēt tranſire fluuiū inceſſanter trāſueherēt
et hoſpicio vniuerſos pauperes reciperent.
¶Poſt multū vͦ tp̄is media nocte dū iuliāꝰ
feſſus quieſceret. et gelu graue eſſet. audiuit
vocē ſe miſerabiliter lamentantē. ac iulianū
vt ſe trāſferret voce lugubri inuocantē. Qḋ
ille audiēs cōcitus ſurrexit. ⁊ iam gelu ip̄m
deficientē inueniēs. in domū ſuā portauit. ⁊
ignē accendēs ip̄m calefacere ſtuduit. Sed
cū calefieri nō poſſet. et ne ibi deficeret ip̄m
in lectulū ſuū portauit. ⁊ diligent̄ cooperuit
¶Poſt paululū ille qui ſic infirmus ⁊ q̄ſi le-
proſus apparuerat. ſplēdidus ſcādit ad ethe
ra. et hoſpiti ſuo dixit. Juliane dn̄s miſit me
ad te mādās tibi ꝙ tuā penitentiā accepta
uit. et ambo poſt modicū in dn̄o quieſcetis
Sicqꝫ ille diſparuit. et iulianꝰ cū vxore ſua
poſt modicū plenꝰ bonis operibꝰ ⁊ elemoſi
nis in dn̄o requieuit. E ¶ Fuit et alius
iulianꝰ nō quidē ſanctꝰ ſed ſceleratiſſimꝰ. ſcꝫ
iulianꝰ apoſtata. Hic iulianꝰ prius fuit mo
nachꝰ et magne religionis ſimulator. Que-
dam aūt mulier vt refert magiſter iohānes
beleth in ſūma de officio eccie. habens tres
ollas plenas auri. aurū illud in orificijs ol-
larū cinere ne appareret operuit. et p̄dictas
ollas iuliano quē ſanctiſſimū hominē eſti
mabat corā quibuſdā monachis ſeruādas
tradidit. Qꝫ aūt aurū ibidē eſſet nulli alij in
dicauit. Julianꝰ igit̃ p̄dictas ollas accipiēs.
⁊ tā copioſū aurū ibidē inueniēs. totū illud
aurum furatꝰ eſt. et ollas impleuit cinere.
¶Poſt aliq̄d tempꝰ cū mulier depoſitū ſuū
requireret. ille ollas cuꝫ cinere ſibi reddidit.
Cū vͦ aurū requireret ꝯuincere illū nō po
tuit. q2 de auro teſtes nō habuerat. quoniā
monachi corā quibꝰ h' ſibi tradiderat. nil in
eis niſi cinerē viderāt. Et ſic aurū obtinuit.
cū q̄ romaꝫ fugit. Et p illud aurū ſequēti tē
pore rome obtinuit cōſulatū. deinde i impe
rium ſublimatus eſt. Qui cū inſtructꝰ eſſet
a puericia in arte magica. et multuꝫ ſibi pla
ceret. magiſtros inde plures ſecum habe
bat. Die aūt quadā ſicut in hiſtoria triperti
ta habet̃ cū puer adhuc eſſet. ⁊ recedēte ma
giſtro ſuo ſolꝰ remāſiſſet. et adiuratōnes de
monū legere incepiſſet. ante eū maxia mul
titudo demonū inſtar ethiopū nigrorūꝫ ad
uenit. Tunc iulianꝰ h' vidēs ⁊ metuēs. ſignū
crucis ꝓtinꝰ fecit. et omīs illa multitudo de
monū euanuit. Qui cū magiſtro reuerten
ti q̄d ſibi acciderit retuliſſet. dixit ei magiſter
ſuus. Hoc ſignū crucis maxime demones
odiūt et timent. Sublimatꝰ igit̃ in imꝑium
huiꝰ rei memorās cū ꝑ artē magicaꝫ opari
vellet apoſtatauit. et ſignū crucis vbiqꝫ de
ſtruxit. ac xp̄ianos in q̄ntū potuit ꝑſecutus
eſt. putāſ ꝙ aliter demones ſibi minime obe
dirēt. ¶ Deſcendens iulianꝰ in ꝑſidaꝫ ſicut
legit̃ in vitaſpatrū. miſit demonē in occidē
tem. vt ſibi inde deportaret reſponſū. Cum
aūt demon ad quendā locū veniſſet ꝑ decē
dies ibidē imobilis ſtetit. q2 q̄dā monachuſ
ibideꝫ die ac nocte orabat. et ei ſine effectu re
greſſo dixit iulianus. Quare tantū tardaſti.
Qui reſpondit. Suſtinui ꝑ decē dies publi
cū monachū. ſi forte ab orōe ceſſaret et trāſi
re poſſem. Cūqꝫ nō ceſſaret. ꝓhibitꝰ ſum trā
ſire et redij nihil agens. Tunc indignatꝰ iu
lianuſ dixit ꝙ cū illuc veniret vindictā d' illo
monacho faceret. Cū ergo de perſis victori
am ſibi demones ꝓmitterent. ſophiſta ſuus
dixit cuidā xp̄iano. Quid putas nunc facit
fabri filius. Et ille. Sepulcrū parat iuliano
Dum igit̃ vt in hiſtoria ſancti baſilij legitur
et vt fulbertus carnotenſ. ep̄s teſtat̃. ceſareā
capadocie deueniſſet. ſanctꝰ baſilius eidem
occurrit. et quattuor panes ordeaceos ei ꝓ
munere miſit. At iulianꝰ indignatꝰ eos reci
pere ꝯtempſit. et ꝓ panibꝰ ſibi fenū miſit di
cens. Pabulū nobis irrationabiliū aīaliū
obtuliſti. recipe q̄d miſiſti. Reſpondit baſi
lius. Nos quidē q̄d comedimꝰ tibi miſimꝰ
tu vͦ dediſti nob' vnde beſtias tuas nutris
Ad h' iratus iulianus r̄ndit. Cum ꝑſas ſub
egero. hanc vrbem deſtruaꝫ et arabo. vt far
rifera magis qꝫ homifera nominet̃. Seq̄nē
ti aūt nocte vidit baſiliꝰ i eccia ſancte marie
in viſu multitudinē angelorꝫ. et in medio eo
rū q̄ndam feminā in throno ſtantē. et aſtan

tibus dicentē. Vocate mihi cito mercuriū q̄ iulianū apoſtatā occidat. q̄ me ⁊ filiū meū ſupbe blaſphemat. Erat aūt mercurius miles quidā. q̄ ab ipo iuliano p fide xp̄i fuerat interfect⁹. ⁊ in eadē eccīa erat ſepultus. Statimq; ſanct⁹ mercuri⁹ cū armis ſuis que ibi ſeruabanṫ affuit. ⁊ iuſſus ab ea in p̄liū ſe preparauit. Expgefact⁹ itaq; baſili⁹ ad locum vbi mercuri⁹ cū armis ſuis quieſcebat iuit. et monumentū ſuū aperiens nec corp⁹ ibidem reperit. nec arma inuenit. Tūc cuſtodē q̄s arma aſportauerit inquiſiuit. Jlle vō cū iuramento affirmabat eadē arma veſpere ibidē fuiſſe. vbi ppetuo ſeruabanṫ. Jnde igiṫ baſili⁹ recedens. ⁊ mane illuc rediens inuenit ibidē corp⁹ ei⁹ ⁊ arma. et lanceā ſanguīe cruentatā. Et ecce q̄dam de exercitu rediēs dixit. Cum iulian⁹ impator in exercitu morareṫ. ecce q̄dam miles ignot⁹ cū armis ſuis ⁊ lancea veniens et calcarib⁹ vrgens equū. audaci mente iulianū imperatorē impetijt et lanceā fortiter vibrans ipm̄ valide p mediū pforauit. ⁊ ſubito abſcedēs nuſq; cōparuit. Jpe vero iulian⁹ dum adhuc ſpiraret. ſangūe ſuo ſicut d̄r in hiſtoria tripertita manū ſuā impleuit. ⁊ in aera proiecit dicēs Viciſti galilee viciſti. Sicq; in his vocibus miſerabiliter expirauit. Ab omnib⁹ aūt ſuis inſepult⁹ relinquiṫ. et a perſis excoriatur. et de corio ſuo regi perſarum ſubſtratoriū efficiṫ

De feſtiuitatibus que eueniunt infra tempus deuiationis

Dicto de feſtiuitatibus q̄ occurrūt infra temp⁹ q̄d partim ptineṫ ſub tēpe reconciliationis. partim ſub tpe pegrinatōis. q̄d temp⁹ repñtat ecclia a natiuitate xp̄i vſq; ad ſeptuageſimā. ſequiṫ videre de feſtiuitatibus q̄ eueniūt infra temp⁹ deuiatōis. q̄d īcepit ab adam et durauit vſq; ad moyſen. quod tempus repreſentat ecclia a ſeptuageſima vſq; ad paſcha.

De ſeptuageſima.

Septuageſima ſignat temp⁹ deuiatōnis. ſexageſima temp⁹ viduatōis. q̄nquageſima temp⁹ remiſſionis. q̄drageſima tempus pnīe ſpūalis. Jncboaṫ āt ſeptuageſima a dn̄ica in q̄ cantaṫ. circūdederūt me. et termiaṫ in ſabbato poſt paſca. Jnſtituta eſt autē ſeptuageſima pꝑter tres ratōnes. ſic̄ innuiṫ in ſūma de officio magiſtri iohannis beleth ſcʒ pꝑter redemptiōem. q̄uiā ſancti pr̄es ſtatuerūt vt pꝑter veneratōem diei aſcenſiōis. in q̄ natura noſtra celos aſcendit. ⁊ ſup choros angeloꝝ ſublimata ē. ſp ipa q̄nta dies ſolēnis ⁊ celebris haberet. ⁊ i ea ieiuniū nō obſeruareṫ. q̄ ī p̄mitiua eccīa eque ſolēnis erat ſicut p̄ma feria. vnde ⁊ tūc ſolēnis pceſſio fiebat ad repñtandū pceſſionē diſcipuloꝝ vl' ipoꝝ angeloꝝ. Ideo ī vulgare puerbiū vſuʒ eſt. vt diei dn̄ice dicaṫ pgnata dies iouis. q̄a antiquit⁹ fuit eque ſolēnis. Sed feſta ſctōꝝ ſupuenerūt. et celebrare tot feſta erat quaſi oneroſum. iō ſolēnitas illa ceſſauit. Jn redēptionē ergo illoꝝ dierū ſancti pr̄es vnam ſeptimanā q̄drageſime in abſtinētia addiderūt et ſeptuageſimā vocauerūt. B Alia eſt pꝑter ſignificatōem. quoniā p h̄ temp⁹ ſignificaṫ deuiatio exiliū et tribulatio toti⁹ humani generis ab adā vſq; ad finē mūdi. q̄d quidem exiliū ſub reuolutiōe ſeptē dierū pagiṫ et ſub reuolutōe ſeptē miliū annoꝝ includiṫ Per ſeptuaginta enī dies. ſeptuaginta centenas annoꝝ intelligim⁹. Ab initio āt mūdi vſq; ad aſcenſionē ſex milia annoꝝ computamus. et tūc vō quicquid tpis ſequitur vſq; ad finē mūdi ſub ſeptimo millenario cōphendim⁹. cui⁹ terminū ſol⁹ de⁹ nouit. Nos igiṫ chriſt⁹ in ſexta etate mūdi ab hoc exilio in ſpe eterne retributionis. reddita innocentie ſtola p baptiſmū eripuit. Sʒ cōſūmato tpe noſtri exilij vtraq; ſtola nos perfecte decorabit. Hinc ē q in h̄ tpe deuiatōis ⁊ exilij cātica leticie deponim⁹. ſʒ tn̄ ī ſabbato paſche vnū alleluia decantam⁹. tāq; in ſpe eterne patrie gratulātes. ⁊ ſtolā innocentie

in ſexta mũdi etate p xp̄m recupãtes. Cui
etiã tract⁹ ſubijcit̃. p quẽ ſignificat̃ labor quem
adhuc ad impletiõem mãdatoꝝ dei habere
debem⁹. In ſabbato poſt paſcha in q̊ vt di
ctũ ẽ termĩat̃ ſeptuageſima. duo alleluia cã
tam⁹. qꝛ cõpleto hui⁹ mũdi termino dupli
cẽ ſtolã glorie ꝯſequemur. C ¶ Alia ẽ rõ
ꝓpter repſentatiõem. quoniã ſeptuageſima
repſentat ſeptuaginta annos quib⁹ filij iſrl'
ſub captiuitate babilonica fuerunt. Et quẽ
admodũ illi depoſuert̃ organa ſua dicẽtes.
quõ cãtabim⁹ cãticũ dñi. ꝛc. ſic ꝛ nos cãtica
laudis deponim⁹. Poſtea võ data illis licẽ
tia redeũdi a ciro ſexageſimo ãno ceperunt
letari. ꝛ nos q̊ꝫ in ſabbato paſche tãq̃ꝫ ĩ ſexa
geſimo ãno alla cantam⁹ eoꝝ repſentando
leticiã. Sꝫ tñ illi in apparatu redit⁹ ꝛ in colli
gẽdo ſarcinulas multũ laborauerũt. et nos
poſt alla tractũ ſtatim ſubiũgim⁹ q̇ laborẽ
ſignificat. Sabbato aũt q̊ ſeptuageſima ter
minat̃ duo alleluia cantam⁹. eoꝝ plenam le
ticiã p quã pueneruñt in patriã figurantes.
Hoc etiã tp̄s captiuitatis ꝛ exilij filioꝝ iſra
hel repſentat tp̄s nr̃e pegrinatõis. qꝛ ſic̃ ipſi
in ſexageſimo ãno ſũt liberati. ſic nos ĩ ſexta
mũdi etate Et ſicut adhuc in colligẽdo ſarci
nulas laborauert̃. ſic ꝛ nos et liberati ĩ com
pletiõe mãdatoꝝ laborã⁹. Sꝫ cũ ad patriã
pueñtũ fuerit. labor oĩs ceſſabit. ꝛ glĩa pfecta
erit. et duplex alla ĩ corpe et aĩa cãtabimus.
¶ In h̃ igit̃ tp̄e exilij eccĩa multis tribulatio
nib⁹ pſſa. et fere in baratro deſperatõis poſi
ta. ab alto trahẽs ſuſpiria clamat ĩ officio et
dicit. circũdederunt me gemit⁹ mortis. ꝛc. et
oſtendit multiplicẽ ſui tribulatõez quã hꝫ ꝛ
p miſeria ꝯtracta ꝛ p duplici pena inflicta ꝛ
p culpa q̃ ad aliq̊s cõmiſſa. Sꝫ tñ ne deſpe
ret ꝓponit̃ ei ĩ euãgelio et in ep̄la triplex ſa
lubre remediũ. ꝛ triplex p̄miũ. Remediũ eſt
vt ſi ab illis vult pfecte liberari. ĩ vinea aĩe
ſue laboret abſcidẽdo vicia ꝛ pctã. poſtea in
ſtadio pñtis vite ſue currat p pn̄ie opa. dein
de viriliter in agone pugnet ꝯ oĩa dyaboli
tẽptamenta. Et ſi h̃ fecerit triplex p̄miũ ha
bebit. qꝛ laborãti dabit̃ denari⁹. currenti bra
uiũ. pugnãti corona. ¶ Quia et. lxx. ſignificat
tp̄us nr̃e captiuitatis. ꝓponit̃ nob̃ remediũ

p q̊d a captiuitate poſſum⁹ liberari. ſcꝫ per
curſum fugiendo. p pugnã p̄liando. p dena
riũ redimendo.

XXXII A

¶ De ſexageſima.

Sexageſima incho

atur in dñica in q̃ cãtat̃. exurge q̃re
obdormis dñe. et terminat̃ in q̃rta
feria poſt paſcha. ¶ Inſtituta ẽ aũt ꝓpt re
demptõez. ꝓpter ſignificatõez. et ꝓpter rep
ſentatõem. Propter redemptõem. quoniã
melchiades papa ꝛ btũs ſilueſter ſtatuerũt
vt bis in oĩ ſabbato comederet̃ ne ꝓpter ab
ſtinentiã quã hoĩes ſuſtinuert̃ in ſexta feria
in q̃ oĩ tẽpe ieiunandũ ẽ. natura debilitaret̃.
In redemptõez ergo ſabbatoꝝ illi⁹ tp̄is vnã
ſeptimanã q̃drageſime addiderũt. ꝛ ſexage
ſimã vocauerunt. ¶ Alia rõ ẽ ꝓpter ſignifi
catiõnẽ. quoniaꝫ ſexageſima ſignificat temp⁹
viduitatis eccĩe ꝛ merorẽ illi⁹ p abſentia ſpõ
ſi. quoniã fruct⁹ ſexageſimus debet̃ viduis.
In ꝯſolationẽ ãt illi⁹ p abſentia ſponſi q̇ ad
celos rapt⁹ ẽ dant̃ eccĩe due ale. ſcꝫ ſex operũ
miſcdie exercitatio. ꝛ decalogi impletio. Vñ
ſexageſima ſonat ſexies decẽ. vt p ſex intelli
gantur ſex opa miſcdie. p decẽ intelligat̃ de
calogus. ¶ Tertia rõ ẽ ꝓpter repſentatõez
Nam ſexageſima nõ ſolũ ſignificat temp⁹ vi
duitatis. ſꝫ et miſteriũ nr̃e redemptiõis rep
ſentat. Nã p decẽ intelligitur hõ q̇ ẽ decima
dracma. eo ꝙ fact⁹ ſit vt ruinã nouẽ ordinũ
repararet. vel intelligitur per decẽ eo ꝙ con
ſtat ex q̃ttuor humorib⁹ q̃ntũ ad corp⁹. et hꝫ
tres potẽtias in aĩa. ſcꝫ memoriã. intelligen
tiã. et voluntatẽ. q̃ facte ſũt vt ſeruiãt beatiſ
ſime trinitati. vt in ipaꝫ fideliter credamus
ipam feruenter diligã⁹. et ſp in memoria te
neam⁹. Per ſex intelligũtur ſex miſteria p
q̃ hõ decim⁹ eſt redempt⁹. que ſunt incarna
tio. natiuitas. paſſio. deſcenſio ad inferos. re
ſurrectio. et in celũ aſcenſio. Et ꝓtendit̃ ſexa
geſima vſqꝫ ad quartã feriã poſt paſcha. in
qua cantat̃. venite bñdicti p̄ris mei. q̊a illi q̇
in operib⁹ miſcdie ſe exercent. audient iſtud
venite benedicti. vt ipe chriſtus teſtatur. vbi
tũc ſponſe ianua aperietur. ꝛ amplexu ſpõſi

fruetur. In epiſtola admonet̃ vt inſtar pau
li tribulatõem de abſentia ſpõſi patienter to
leret. In euangelio vt ſeminatõi bonoꝝ ope
rū ſpͤ inſiſtat. Et q̄ q̄i deſperans clamauerat
circūdederūt me gemit⁹ mortis. nunc q̄z ad
ſe rediens petit in officio in tribulatõib⁹ ad=
iuuari. et ab ipſis eripi dicēs. Exurge dn̄e. ⁊c.
Et ponit ibi triplex exurge. Quidã ei ſūt in
eccleſia q̄ aduerſis ꝓmunt̃. ſ3 nõ deijciuntur
Quidā q̄ ꝓmunt̃ et deijciūt̃. Quidā q̄ nec ꝓ=
munt̃ nec deijciūt̃. tñ q2 aduerſa nõ tolerant
ꝑiculū eſt ne ꝓſpera ipos frangant. Clamat
ergo eccl̄ia vt exurgat quātū ad ꝑmos ipos
ꝯfortando. cū dormire videat̃ ipos non eri=
piēdo. Clamat vt exurgat q̄ntū ad ſecūdos
ipos ꝯuertendo a quib⁹ videt̃ faciē auertiſſe
ipos quodāmodo repellendo. Clamat vt ex
urgat q̄ntū ad tertios ipos in ꝓſperis adiu
uando et liberando.

XXXIII A

De quinquageſima.

Quinquageſima durat a dn̄ica in q̄ cantat̃. eſto mi
bi in deū ꝓtectorē. ⁊c. et terminat̃ i
ipo die paſche. Inſtituta ē aūt ꝓpt̃ ſupple=
tionē. et ꝓpter ſignificatõez. ⁊ ꝓpter repſenta
tionē. Propter ſuppletionē quoniā cū debe
amus. xl. dieb⁹ ieiunare ad ſimilitudinē xp̄i.
et nõ ſūt ibi niſi. xxxvj. dies ieiunabiles. q2 in
dn̄icis nõ ieiunat̃. tū ꝓpter leticiā ⁊ reueren=
tiā reſurrectõis. tū exēplo xp̄i q̄ ipa die reſur
rectõis bis comedit. ſc3 q̄n intrauit ad diſci
pulos ianuis clauſis. et illi obtulert̃ ei partē
piſcis aſſi et fauū mellis. et iterū cū diſcipul̄
euntib⁹ in emaus ſm̄ q̄ſdā. ideo ꝓ ſuppletõe
dn̄icarū additi ſūt q̄ttuor dies Et iteꝝ clerici
vidētes ꝙ ſicut ꝑcedebāt ꝑpl̄m ordine. ita pre
cedere deberēt ſanctitate. ꝓ duos iteru3 dies
ante illos q̄ttuor abſtinere ⁊ ieiunare incipi
unt. Et ſic vna ſeptimana addita ē q̄ ⁊ quin=
quageſima noiat̃. et h̄ papa thelesphor⁹ or=
dinauit. vt ait ambro. Alia rõ ē ꝓpt̃ ſigñi=
cationē. quoniā q̄nquageſima ſignificat tē=
pus remiſſionis. i. tempus penitētie in qua
oia remittūt̃. q̄nquageſim⁹ ei annus erat iu
bileus. q̄ erat annus remiſſionis. q2 tunc de
bita dimittebant̃. ſerui liberabant̃. et oēs ad
ſuas poſſeſſiones reuertebāt̃. Per q̄d ſigni
ficabat̃ ꝙ ꝑ penitētiā dimittūtur debita pec
catoꝝ. liberant̃ oēs a ſeruitute demonū. ⁊ re
uertūtur ad poſſeſſiones celeſtiū manſionū
Tertia rõ eſt ꝓpter repſentationē. Nam
q̄nquageſima nõ ſolū temp⁹ remiſſionis ſi=
gnificat. ſ3 etiā ſtatū beatitudinis repſentat.
Nam in q̄nquageſimo anno ſerui efficiebā
tur liberi. in q̄nquageſimo die a die agni im
molati lex data ē. in q̄nquageſimo die a pa
ſcha dat⁹ eſt ſpūſſanctus. Et ideo hic nume
rus beatitudine3 repſentat. vbi erit adeptio
libertatis. cognitio veritatis. et perfectio ca
ritatis. Tria aūt ſūt neceſſaria q̄ ꝓponūt̃
nobis in ep̄la et in euangelio ad h̄ ꝙ opa pe
nitentie ſint ꝑfecta. ſc3 caritas q̄ ꝓponitur in
epiſtola. memoria dn̄ice paſſionis et fides.
q̄ intelligit̃ ꝑ illuminatõem ceci. ⁊ h̄ ponunt̃
in euangelio. Nam fides ipa opa facit acce
ptabilia. q2 ſine fide impoſſibile ē placere do
Memoria dn̄ice paſſionis facit eſſe facilia.
Vn̄ greḡ. Si paſſio xp̄i ad memoriā reduci
tur. nihil ē q̄d nõ equo aio toleret̃. Caritas
facit eē ꝯtinua. q2 ſic̄ dicit greḡ. Amor di nõ
poteſt eē ocioſus. opatur ei magna ſi ē. ſi aūt
operari negligit amor nõ ē. Et ſicut in ꝑnci
pio eccl̄ia q̄i deſperās clamauerat. circūdede
rūt me. ⁊c. et poſtmodu3 ad ſe rediēs adiuua
ri petebat. ita hic iam cōcepta fiducia et ſpe
venie ꝓpter penitentiā orat et dicit. Eſto mi
hi in deū ꝓtectorē. ⁊c. vbi quattuor petit. ſcil3
protectionē. firmamentū. refugiū. et ducatū
Omēs eni filij ſui aut ſūt in gratia. aut ſunt
in culpa. aut i aduerſis. aut in ꝓſperis. Illis
q̄ ſūt in grā petit firmamētu3. vt ſc3 i ipa grā
ꝯfirmetur. Illis q̄ ſunt in culpa petit vt deuſ
ſit eoꝝ refugiū. Illis q̄ ſūt in aduerſis petit
ꝓtectionē. vt in ipis tribulatõib⁹ protegant̃.
Illis qui ſunt in proſperis petit ducatu3. vt
ſc3 in ipis a deo innocenter ducātur. Termi
natur aūt q̄nquageſima vt dictū ē in die pa
ſche. q2 pn̄ia ad nouitatē vite facit reſurgē.
In hoc tempe pſalmus quinquageſimus
ſcilicet miſerere mei deus. qui eſt pſalmus
penitentie et remiſſionis plurimum frequē
tatur.

XXXIIII A

¶De quadrageſima.

Quadrageſima incipit a dñica qua cantat̃ inuocauit me. Ubi eccĩa q̃ tot tribulatõibus preſſa clamauerat. circumdederũt me. ꝛc. Et poſtmodũ reſpirauerat inuocãdo adiutoriũ dicens. exurge. ꝛc. et Eſto mihi in deum ꝓtectorẽ. ꝛc. nũc oſtendit ſe exauditã dicens. Inuocauit me. ꝛc. Notandũ aũt ꝙ quadrageſima ↄtinet. xlij. dies cõputatis dñicis diebus. ex quibꝰ dum. vj. dies dñicales ſubtrahũtur remanẽt. xxxvj. dies in abſtinẽtia qui ſũt decima totiꝰ anni. Annꝰ enĩ hꝫ trecentos ſexaginta q̃nq; dies q̃r triginta ſex ſunt decima. Sed q̃tuor dies ꝓcedẽtes addunt̃. vt ſacer numerus quadraginta dierum impleatur. quem ſaluator ſuo ieiunio conſecrauit.

¶Quare aũt in h numero q̃dragenario ieiuniũ obſeruamꝰ. triplex rõ aſſignari pt. Prima ẽ auguſtini. quoniã mathęꝰ. xl. generationes xpi poſuit. Ad h igitur dñs ſuo quadragenario numero ad nos deſcẽdit. vt nos ad eũ noſtro q̃dragenario aſcendamꝰ. Aliã aſſignat idẽ dicẽs. ad h vt habeamꝰ q̃nquagenariũ q̃dragenario addendꝰ eſt denariꝰ. q̃r ad h vt veniamꝰ ad btãm requiẽ. oportet nos toto p̃ñtis vite tp̃e laborare. Vñ ꝛ dñs xl. diebꝰ cũ diſcipulis manſit. et poſt decima die ſpũmſanctũ paclitũ miſit. Tertiam aſſignat magiſter ꝓpoſitinꝰ in ſũma de officio dicẽs. Mũdus in q̃ttuor ptes. et annus in q̃ttuor tẽpa diuidit̃. et hõ ex q̃ttuor elemẽtis et q̃ttuor cõplexionibꝰ ↄſtituit̃. ꝛ nouã legẽ q̃ in q̃ttuor euãgelijs ↄſiſtit. ꝛ veterẽ q̃ in decẽ mandatis trãſgreſſi ſumꝰ. Oportet ergo vt denariꝰ ꝑ q̃ternariũ mltiplicet̃. vt ſic quadragenariũ faciamꝰ. i. mãdata veteris ꝛ noue legis toto tp̃e vite huiꝰ impleamꝰ. Conſiſtit q̃dem corpꝰ noſtrũ ſicut dixímꝰ ex q̃ttuor elementis. q̃ etiã q̃i q̃ttuor ſedes in nobis habẽt. Nam ignis in oculis. aer in lingua ꝛ auribꝰ. aqua in genitalibꝰ. terra in maibꝰ ꝛ alijs membris dñat̃. In oculis igit̃ curioſitas. in lingua ꝛ auribꝰ ſcurrilitas. in genitalibus voluptas. in manibꝰ ꝛ in alijs mẽbris eſt crudelitas. Hec quattuor ↄfitet̃ publicanus. Quia enĩ a longe ſtat ↄfitet̃ luxuriam q̃ eſt fetida q̃i dicat. non audeo appropiquare dñe. ne in naribus tuis feteam. ꝙ non audet oculos ad celũ leuare. ↄfitetur curioſitatem. ꝙ manu ꝑcutit pectus. ↄfitetur crudelitatem. ꝙ dicit ꝓpicius eſto mihi peccatori confitetur ſcurrilitatẽ. Nam ſcurre ↄſueuerunt vocari pctõres. vel potius leccatores. Hec ꝓpoſitinꝰ

B ¶Gregoriꝰ q̃ȝ in omelijs tres poit rõnes dicẽs. Cur in abſtinentia quadragenariꝰ numerꝰ cuſtodit̃. niſi q̃r virꝰ decalogi ꝑ libros q̃ttuor ſancti euãgelij ĩpletur. In h et mortali corpe ex q̃ttuor elementis ſubſiſtimꝰ. ꝛ ꝑ voluptates eiuſdẽ corpis p̃ceptis dñicis ↄtrariamur. Quia ergo per carnis deſideria decalogi mãdata ↄtempſimus dignũ ẽ vt eandẽ carnẽ q̃ter decies affligamꝰ. A p̃ñti q̃ȝ die vſq; ad paſcha ſex hebdomade. i. q̃draginta duo dies veniunt ex quibus dum ſex dies dñici de abſtinẽtia abſtrahunt̃ triginta ſex in abſtinẽtia remanẽt. Dũ vo ꝑ trecentos ſexaginta q̃nq; dies annꝰ ducit̃ q̃i anni noſtri decimas deo damus. Hec greg̃.

¶Quare aũt nõ obſeruamꝰ noſtrũ ieiuniũ eodẽ tp̃e q̃ xp̃s ieiunauit. q̃ ſtatim pꝰ baptiſmũ iſtud inchoauit. ſed cũ paſcha potius iſtud ↄtinuamꝰ. quadruplex rõ aſſignatur. in ſũma de officio magiſtri iohis beleth

¶Prima ẽ vt ſi volumꝰ cũ xp̃o reſurgere q̃r ꝑ nobis ip̃e ẽ paſſus. ꝛ nos cũ eo pati debemus. ¶Scd̃a cã ẽ vt filios iſrahel imitemur q̃ p̃mo eo tp̃e exierũt de egipto. poſtea eo tp̃e de babilonia. q̃d inde ꝓbat̃. quoniam tam iſti q̃ȝ illi ſtatim q̃ñ egreſſi ſunt celebrauerũt paſca. Sic et nos imitãtes eos h tp̃e ieiunamꝰ. vt de egipto et babilonia. i. h mũdo in terrã eterne hereditatiſ ingredi mereamur. ¶Tertia cã ẽ quoniã feruor libidinis in tp̃e veris magis ſolet nos accẽdere. vt ergo refrenemꝰ corpis eſtũ in h tp̃e maxime ieiunamꝰ. ¶Quarta ẽ. q̃r ſtatim pꝰ ieiuniũ debemus corpꝰ dñi accipe. Sicut ergo filij iſrl̃ p̃uſq; comederẽt agnũ affligebãt ſe ꝛ comedebãt agreſtes lactucas ꝛ amaras ita ꝛ nos debemꝰ ꝑ pniãȝ p̃us affligi. vt digni valeamꝰ comedere agnũ vite.

De ieiunio quattuoꝛ tempoꝛum.

XXXV A

Ieiunia quattuoꝛ tēpoꝝ a calixto papa instituta ſūt Fiūt āt hec ieiunia quater ī anno ſm̄ q̄ttuoꝛ tpa ipiꝰ anni. et hꝰ ē multiplex rō ¶ Prima est quoniā ver ē calidū ⁊ humidum. estas calida et ſicca. autūnꝰ frigidꝰ et ſiccus. hiems frigida ⁊ humida. Ieiunamꝰ igit̄ in vere vt noxiū humoꝛē. i. luxuriā ī nobis temperemꝰ. in estate vt noxiū caloꝛē. id est. auariciā in nobis castigemꝰ. in autūno vt castigemꝰ ariditatē ſupbie. in hieme vt castigemꝰ frigus infidelitatis ⁊ malicie ¶ Secūda rō est quare ſcʒ quater in anno ieiunamus. quoniā pma hmōi ieiunia fiūt ī marcio. ſcʒ in pma ſeptimana q̄dꝛageſime. vt in nobis marceſcant vicia. nō enī oīno poſſūt extingui. Uel potiꝰ vt in nob̄ virtutū germina oriant̄. In estate fiūt ſecūda. vt ī ſeptimana penthecostes. q2 tūc venit ſpūſſanctus. ⁊ nos debemus eſſe feruentes ī ſpūſancto. In ſeptēbꝛi fiūt ante festū ſancti michaelis tertia ieiunia. quoniā fructꝰ tūc colligūt̄. ⁊ nos debemꝰ deo reddere fructꝰ bonoꝝ operum. In decēbꝛi fiūt quarta. quoniaʒ tūc moꝛiūt̄ herbe et nos debemus moꝛtificari mundo. ¶ Tertia ratio ē. vt iudeos imitemur. Iudi q̄dem quater in anno ieiunabant. ſcʒ aū paſcha. ante penthecostes. aū ſcenophegiam. id ē. ante infixionē tabernaculi ī ſeptembꝛi. ⁊ ante encenia. i. ante dedicatōneʒ in decēbꝛi. ¶ Quarta rō ē. quoniā hō ꝯstat ex q̄ttuoꝛ elemētis q̄ntuʒ ad coꝛpꝰ. et tribꝰ potētijs. ſcʒ rōnali. cōcupiſcibili. et iraſcibili. q̄ntum ad aīaʒ. Ut ergo hec moderent̄ in nobis. q̄ter ī anno ꝑ tres dies ieiunamꝰ. vt quaternariꝰ referat̄ ad coꝛpꝰ. ternariꝰ vō ad aīaʒ. Et he rōnes ſunt magistri iohīs beleth. ¶ Quita rō est quoniā vt dicit iohēs damaſcenus in vere augmentat̄ ſanguis. in estate colera. in autūno melancolia. in hieme flegma. Ieiunamus igit̄ in vere vt in nobis debilitet̄ ſanguis ꝯcupiſcentie ⁊ inepte leticie. Sanguineus enī est libidinoſus et letus ¶ In estate vt debilitet̄ colera iracundie et fallacie. Colericus enī est naturaliter iracūdꝰ ⁊ verſutꝰ. In autūno vt debilitet̄ melācolia cupiditatis ⁊ tristicie. Melācolicꝰ enī est naturaliter cupidꝰ ⁊ tristis. in hieme vt debilitet̄ flegma hebetudīs ⁊ pigricie. Nā flegmaticꝰ naturaliter est hebes et piger. ¶ Sexta rō ē. q̄niaʒ ver compat̄ aeri. estas igni. autumnus terre hiems aque. Ieiunamꝰ igit̄ in vere. vt ī nob̄ edomet̄ aer elatōis ⁊ ſupbie. In estate vt ī nobis edomet̄ ignis cupiditatis ⁊ auaricie. In autūno vt edomet̄ terra frigiditatis ſpūal' et tenebroſe ignoꝛantie. In hieme vt edomet̄ ī nob̄ aqua leuitatis ⁊ incōstātie ¶ Septima rō ē. q̄niā ver refert̄ ad puericiā. estas ad adoleſcentiā. autūnꝰ ad maturitateʒ ſiue virilē etatē. hiems ad ſenectutē. Ieiunamus igit̄ in vere vt ſimꝰ pueri ꝑ innocentiā. ī estate vt efficiamur iuuenes ꝑ ꝯstantiā ⁊ foꝛtes vitando incōtinētiam. in autūno vt efficiamur maturi ꝑ modestiā. in hieme vt efficiamur ſenes ꝑ prudentiā ⁊ honestā vitā. vl' potius ī hieme vt ſatiſfaciāꝰ quicq̄d ꝑ illas q̄ttuoꝛ etates offendimꝰ. ¶ Octaua rō ē magistri guill'. altiſiodoꝛenſis. Ideo ei ī q̄ttuoꝛ anni tēpibꝰ ieiunamꝰ. vt emēdemꝰ q̄ in illis q̄ttuoꝛ anni tpibꝰ deliq̄mꝰ. Et fiūt ꝑ tres dies. vt ſatiſfaciamꝰ in die q̄d deliquimꝰ ī mēſe. Et fiūt in feria q̄rta. q2 tūc dn̄s a iuda traditus fuit. in ſexta feria. q2 in ea crucifixꝰ fuit in ſabbato. quia ī ſepulcro iacuit. ⁊ q2 tristes erāt apostoli de nece ſui dn̄i.

XXXVI A

De ſancto Ignacio.

Ignacius dicitur quaſi ignem patiens. id est ignem patiens diuini amoꝛis.

Ignaciꝰ fuit diſcipulꝰ beati iohīs ⁊ eps anthiocenꝰ. Hic eplām ad beatā virginē direxiſſe legitur in h' vba Christifere marie ſuus ignacius. Me neophicum iohanniſq3 tui diſcipulum cōfoꝛtare ⁊ conſolari debueras. De ieſu eī tuo ꝑcepi mira dictu. et stupefactus ſum ex auditu. A te aūt q̄ ſemp fuisti ei familiarī cōiuncta

et ſecretoꝝ eiꝰ ꝯſcia. deſidero ex aīo fieri cer:
tior ex auditis. Ualeas ⁊ neophici q̄ mecum
ſūt ex te ⁊ ꝑ te ⁊ in te ꝯfortent̄. Btā āt vĩgo di
genitrix maria in h̄ vĩba ſibi rñdit. Ignacio
dilecto ꝯdiſciplo. hūilis ancilla xp̄i ieſu. De
ieſu q̄ a iohāne audiſti ⁊ didiciſti vera ſt̄ illa
credas. illis inhereas. ⁊ xp̄ianitatis votū fir
miter teneas. ⁊ mores ⁊ vitā voto cōformes.
Ueniā aūt vna cū iohe te ⁊ q̄ tecū ſūt viſere
Sta et viriliter age in fide nec te cōmoueat
ꝑſecutōis auſteritas. ſʒ valeat et exultet ſpi
tuꝰ in deo ſalutari tuo amē. ¶ Tante āt au
toritatis btūs ignaciꝰ extitit. ꝙ et dyonisius
pauli apoſtoli diſcipulꝰ. q̄ fuit in ph̄ia tā ſū:
mus. et in diuina ſciētia tā ꝑfectꝰ. vĩbū beati
ignacij ad ꝯfirmatiōeʒ dictoꝝ ſuoꝝ tanq̄ʒ ꝓ
autoritate adduxerit. Cū ei vt ip̄e in libro de
diuinis noībꝰ atteſtat̄. q̄dam nomē amoris
in diuinis rep̄henderēt dicentes in diuinis
nō tam eē nomen amoris q̄ʒ dilectōnis. vo:
lens oſtendere h̄ noīe amoris poīa ī diuinis
eē vtendū ait. Scribit ei diuinus ignacius
amor meus crucifixꝰ eſt. Legit̄ in hiſtoria tri
pertita ꝙ ignaciꝰ audiuit angelos cantātes
antiphonas ſuꝑ montē quendā. ⁊ exīde ſta
tuit antiphonas cantari in ecclia ⁊ pſalmos
ſc̄m antiphonas intonari. B ¶ Cū ergo
btūs ignaciꝰ diu ꝓ pace ecclie dn̄m exoraſſet
nō ſuū ſʒ infirmoꝝ ꝑiculuʒ metuēs trayano
imperatori q̄ cepit anno dn̄i. c. de victoria re
deūti. et xp̄ianis omnibꝰ mortē minanti oc:
currit. et libere ſe xp̄ianū eē aſſeruit. Quem
trayanꝰ ferro victū decē militibꝰ tradidit. et
romā adduci p̄cepit. minās eidē ꝙ traderet̄
ibidē beſtijs deuorandꝰ. Cū ergo romā du:
ceret̄ ad oēs ecclias ep̄las deſtinabat. et eas
in fide xp̄i ꝯfirmabat. Inter quas vnā ſcꝑſit
ad romanā ecclam. ſicut legit̄ in hiſtorijs ec
cleſiaſticis. rogans ne ſuū martyriū ip̄ediat
vbi ſic dicit. A ſiria vſq̄ʒ romā cū beſtijs t̄ra
mariq̄ʒ depugno. die ac nocte cōnexꝰ ⁊ colli
gatus decē leopardis militibꝰ ducor ad cu:
ſtodiā datis. q̄ ex bn̄ficijs noſtris ſeuiores fi
unt. ſed ego eoꝝ nequicijs magis erudior.
O ſalutares beſtie q̄ preparant̄ mihi. qn̄ ve:
nient. qn̄ emittent̄. quando eis licebit carni:
bus meis frui. Inuitabo eas ad deuoratōeʒ
meā. et dep̄cabor ne forte vt in nōnullis fece
rūt. timeant ꝯtingere corpus meū. q̇nimo et
ſi cūctabūtur. ego vim faciā. ego me ingeraʒ
Date queſo veniā. ego noui q̄d mihi expedi
at. Ignes. cruces. beſtie. diſperſiones oſſiuʒ.
diſcerptōnes omniū mēbroꝝ. et totiꝰ corpo
ris. et oīa pene in me vnū ſupplicia dyaboli
arte queſita ꝯflētur dūmodo ih̄m xp̄m me:
rear adipiſci. C ¶ Cum ergo romā veniſ
ſet et ad trayanū ductꝰ fuiſſet. dixit ei trayāꝰ
Ignaci cur antiochiā rebellare facis. et gen:
tem meā ad xp̄ianitatē ꝯuertis. Cui ignaciꝰ
Utinā et te poſſem ꝯuertere. vt ſp̄ obtineres
fortiſſimū p̄ncipatū. Cui trayanꝰ. Sacrifi:
ca dijs meis. et ſacerdotū omniuʒ p̄nceps
eris. Cui ignaciꝰ. Nec dijs tuis ſacrificabo.
nec tuā affecto dignitatē De me quicq̄d vis
facere poteris. ſed nullatenus me mutabis.
Trayanus dixit. Plūbatis ſcapulas eiꝰ cō
tundite. et vngulis latera laniate. et duris la
pidibus eius vulnera cōfricate. Cūq̄ʒ h̄ oīa
in eum feciſſent. et ip̄e immobilis ꝑmaneret
dixit trayanꝰ Carbones viuos afferte. ⁊ ip̄m
nudis plantis deſuꝑ ambulare facite. Cui
ignacius. Nec ignis ardēs. nec aqua bulli:
ens poterit in me xp̄i ieſu caritatē extingue:
re. Cui trayanus. Maleficia ſūt hec ꝙ tāta
patiens nō ꝯſentis Cui ignacius. Nos xp̄ia
ni malefici nō ſumus. ſed in lege noſtra ma:
leficos viuere ꝓhibemꝰ. Sed vos malefici
eſtis q̄ ydola adoratis. Trayanꝰ dixit. Dor
ſum eius vngulis laniate. et plagas ſale per
fundite. Cui ignaciꝰ. Nō ſūt ꝯdigne paſſio:
nes huiꝰ tp̄is ad futurā gl̄iaʒ. Trayanꝰ dixit.
Iam nūc eū tollite. vinculis ferreis alligate
in cippo ī imo carceris cuſtodite. ſine cibo ⁊
potu eū eē ꝑmittite. et poſt triduū deuoran:
dum beſtijs date. Tertia igitur die impera
tor et ſenatus oīſq̄ʒ ꝑplus ꝯuenerīt vt viderēt
ep̄m anthiocenū q̄ erat cū beſtijs pugnatu:
rus. Dixitq̄ʒ trayanus. Quoniaʒ ignacius
ſuperbus et cōtumax eſt ip̄m alligate. et du:
os leones ad ip̄m laxate. vt nec vllas reliqui
as ex eo relinquant. Tūc ſctūs ignaciꝰ dixit
ad populū q̄ aſtabat. Uiri romani qui hoc
certamen aſpicitis. non ſine mercede labora
ui. qꝛ non ꝓpter prauitatē. ſed ꝓpter pietatē

hec patior. Deinde cepit dicere ſic legit̄ in hiſtoria eccleſiaſtica. Frumentū xp̄i ſū. beſtiarū dētibꝰ molar vt panis mūdꝰ efficiar. Hoc audiēs impator dixit. Grādis ē tolerantia xp̄ianoꝝ. Quis grecoꝝ tāta toleraret ꝓ deo ſuo. Rn̄dit ignatiꝰ. Non hec mea v̄tute. ſed xp̄i adiutorio toleraui. Tūc ſanctꝰ ignaciꝰ cepit leones ꝓuocare. vt ad ſe deuorandū accurrerēt. Accurrētes igit̄ duo ſeui leones ipm̄ tantūmodo ꝑſocauerūt. carnē tn̄ eius nullatenꝰ tetigerūt. Trayanꝰ aūt ħ vidēs cū nimia admiratōe diſceſſit. ꝑcipiens vt non ꝓhiberet̄ ſi q̄s vellet tollere corpꝰ eius. Quapꝓpter xp̄iani corpꝰ eiꝰ tulerūt. ⁊ ipm̄ honorifice ſepelierūt. Cū aūt trayanꝰ quaſdā lr̄as recepiſſet. in quibꝰ pliniꝰ ſecūdus xp̄ianos q̄s impator occidi iuſſerat plurimū cōmendabat doluit de his q̄ ignacio intulerat. ⁊ ꝑcepit vt nullꝰ xp̄ianꝰ inquireret̄. ſi q̄s tn̄ incideret puniret̄. B ❡ Legit̄ aūt ꝙ beatus ignaciꝰ inter tot tormentoꝝ genera nūq̄ ab inuocatōe noīs ieſu xp̄i ceſſabat. Que cū tortores requirerēt. cur ħ nomē totiēs replicaret ait. Hoc nomē cordi meo inſcp̄tū habeo. ⁊ ideo ab eiꝰ inuocatōe ceſſare n̄ valeo. Pꝰ mortē igit̄ eiꝰ illi q̄ audierāt volētes curioſiꝰ experiri. cor eiꝰ ab eiꝰ corpe auellunt. et illud ſcindētes ꝑ mediū. totū cor eiꝰ inſcp̄tū ħ noīe ieſus xp̄s lr̄is aureis inueniūt. Vn̄ ex ħ plurimi crediderūt. De ħ ſancto ſic dicit bern̄. ſup pſalmū. qui habitat. Magnus ille ignacius auditor diſcipuli quē diligebat ieſus. martyr ⁊ ipe. cuiꝰ ꝑcioſis reliquijs noſtra eſt ditata pauꝑtas. Mariā quidem in pluribꝰ quas ad eā ſcp̄ſit ep̄lis chriſtiferā cōſalutat. Egregiꝰ plane titulꝰ dignitatis. et cōmendatio honoris immēſi.

De purificatōe beate marie virginis.

XXXVII A

P**urificatio beate** virgīs marie quadrageſimo die poſt natiuitatē dn̄i facta eſt. Conſueuit aūt illud feſtū tribꝰ nominibꝰ appellari. ſcilꝫ purificatio. ypapanti. et candelaria. ❡ Purificatio aūt dr̄ ex eo ꝙ q̄drageſima die a natiuitate dn̄i btā v̄go maria ad tēplū venit. vt ſcḋm legis ꝯſuetudinē mūdaret̄. cū tn̄ ſub illa lege nō teneret̄. Preceperat aūt lex Leuitici. xij. ꝙ mulier q̄ ſuſcepto ſemine filiū peperiſſet īmunda eēt ſeptē diebꝰ. īmunda ſcꝫ a ꝯſortio hoīm ⁊ ab ingreſſu tēpli. Sꝫ cōpletis ſeptē diebꝰ mūda quidē efficiebatur q̄ ad ꝯſortiū hoīm. ſed adhuc vſq̄ ad. xxxiij. diē q̄ ad ingreſſum templi īmunda erat. Tādem cōpletis quadraginta diebꝰ. quadrageſima die templū intrabat. et puerū cū muneribꝰ offerebat. Si vero feminā peperiſſet duplicabant̄ dies. ⁊ q̄ ad ꝯſortium hominū et q̄ ad ingreſſum templi. ❡ Quare āt dn̄s ꝑceperit vt quadrageſima die puer in tēplo offerret̄ triplex poteſt eē ratio. Vna vt ꝑ ħ intelligat̄ ꝙ ſicut puer quadrageſima die in materiale templū inducit̄. ſic et quadrageſima die a cōceptōe vt ſepiꝰ anima in corpꝰ tanq̄ in ſuū templū infundit̄. ſicut dr̄ in ſcolaſtica hiſtoria. licet phiſici dicāt. ꝙ quadragintaſex diebus corpus ꝑficiat̄. ❡ Secūda vt ſicut anima quadrageſima die corpori īfuſa ab ipo corpe maclat̄. ſic quadrageſima die templū ingrediens ꝑ hoſtias ab ipa macula amplius expiet̄. ❡ Tertia vt ꝑ ħ detur intelligi ꝙ in templum celeſte merent̄ ingredi. qui decem precepta cum fide quattuor euangelioꝝ voluerint obſeruare. In pariēte vero feminā duplicant̄ dies quo ad tēpli ingreſſionē. ſicut et duplicant̄ quo ad corporis formatōnem. Nam ſic in q̄draginta diebus corpus maſculi organizat̄ ⁊ ꝑficit̄. et in q̄drageſima die aīa infunditur vt ſepius. ſic corpꝰ femine in. lxxx. ꝑficitur. ⁊ octuageſima die aīa vt ſepiꝰ inſpiratur. ❡ Quare āt duplo corpꝰ feīe tardiꝰ ꝑficit̄ in vtero q̄ corpus viri ⁊ ei aīa infunditur. obmiſſis rationibꝰ naturalibꝰ triplex rō aſſignari pōt. ❡ Prima quoniā xp̄s aſſūpturus erat carnem in ſexu virili. ideo vt ipm̄ ſexū honoraret. ⁊ ampliorē ſibi grāꝫ faceret voluit vt puer citius formaret̄ et mater citiꝰ mundaret̄. ❡ Secūda vt quoniā mulier plus peccauit q̄ vir. et ſic erūne eiꝰ ab erumnis viri duplicate ſunt

exterius in mūdo.ſic ⁊ duplicari debuerunt
interiꝰ in vtero. ¶ Tertia vt ꝑ h̄ intelligi det
ꝙ mulier quodāmodo plus fatigauit deuꝫ
qꝫ vir.ex eo ꝙ ampliꝰ deliq̄t. Deꝰ ei q̄dāmō
in nr̄is prauis operibꝰ fatigat̄ Unde ipe dic̄
Yſaie.xliij. Seruire me feciſti in pc̄tis tuis.
Et iteꝝ dicit hieremie.vj. Laboraui ſuſtinēs
¶ Beata igit̄ v̓go huic legi purificatōis nō
tenebat̄.qꝛ nō peperit ſuſcepto ſemīe ſed mi
ſtico ſpiramīe. Uñ moiſes addidit ſuſcepto
ſemine.cū tñ neceſſe non erat q̄ntū ad alias
mulieres q̄ oēs ſuſcepto ſemine pariūt.ſꝫ idō
addidit vt dicit berñ.qꝛ timuit in matrē do-
mini blaſphemiā irrogare. ¶ Voluit tñ i h̄
ſe ſubdere legi ꝓpter q̄ttuor rōnes. Prima
ratio eſt.vt exemplū hūilitatis daret. Unde
dicit berñ. Uere btā v̓go nō habeſ cauſā nec
tibi opus eſt purificatiōe. Sed nūquid filio
tuo opus erat circūciſione. Eſto inter mulie
res tanq̄ꝫ vna illaꝝ. Nam ⁊ filiꝰ tuus ſic eſt
in medio pueroꝝ. Hec aūt humilitas nō ſo
lum fuit ex parte matris.ſed etiā ex pte filij q̄
ſimiliter voluit ſe in h̄ ſubdere legi. Nam in
natiuitate ſe habuit vt pauꝑ homo.in circū-
ciſione vt pauper ⁊ peccator homo.ſꝫ hodie
vt pauꝑ et peccator ⁊ ſeruus homo. Ut pau
per in eo ꝙ oblatōem pauperū elegit.vt pec
cator in eo ꝙ ipē cū matre voluit expiari. vt
ſeruus in eo ꝙ voluit redimi. Sic etiā volu-
it poſtmodū baptizari . non ꝓpter culpam
purgandā ſed ꝓpter eiꝰ humilitatē maximā
oſtendendā. Nam omnia remedia ꝯtra ori
ginale peccatuꝫ inſtituta xp̄s in ſe aſſumere
voluit.non qꝛ aliquatenꝰ indigeret.ſꝫ vt hu-
militatem ſuā maximā nobis oſtenderet.et
vt illa remedia ꝓ tempꝫe ſuo bona fuiſſe mō-
ſtraret. B ¶ Quinqꝫ enī remedia cōtra
ipm̄ originale peccatum per proceſſum tem
poris inſtituta ſunt. quorū tria ſm̄ q̄d dicit
hugo de ſancto victore in lege veteri inſtitu-
ta ſunt.ſcꝫ oblatōnes.decimationes.et ſacri-
ficiorū immolationes.ꝑ que maxime opus
noſtre redemptōis exꝑmebat̄. Nam modꝰ
redimendi exꝑmebat̄ ꝑ oblatōem.ipm̄ pciū
ꝑ ſacrificiū in q̄ erat ſanḡnis effuſio.ipm̄ re-
demptū ꝑ decimatōem.qꝛ hō ſignificat̄ ꝑ de
cimā dracmaꝫ. Primū ergo remedium fuit
oblatō. Uñ chayn obtulit dō munera d̓ fru
gibꝰ.⁊ abel de gregibꝰ. Scd̄um fuit decima
tio. Uñ et abraā melchiſedech ſacerdoti de-
cimas obtulit Nam ſm̄ aug̃.decimabat̄ qd̓
curabat̄. Tertiū fuit ſacrificioꝝ immolatio.
Ipa ei ſacrificia ſm̄ qd̓ dicit Greg̃.erāt ꝯtra
originale peccatum. Quia tñ exigebat̄ vt ad
minus alter parentū fidelis eſſꝫ.⁊ aliq̄ñ vtri
qꝫ infideles eē poterāt . ideo aduenit q̄rtum
remediū ſcꝫ circūciſio.q̄ ſiue parētes fideles
eſſent ſiue infideles valebat. Sed qꝛ illud re-
mediū nō poterat ꝯuenire niſi ſolis maribꝰ
nec ianuā paradiſi poterat aperire.idō ſuc-
ceſſit ei q̄ntum remediū ſcꝫ baptiſmꝰ qui eſt
cōmunis omnibꝰ.⁊ ianuā celi aperit. Pri-
mū igit̄ remediū xp̄us quodāmō aſſūpſiſſe
videt̄ qñ in templo a parentibꝰ eſt oblatus.
Secundū remedium quodāmō aſſumpſit
qñ quadraginta diebꝰ ⁊ noctibꝰ ieiunauit.
qꝛ enī nō habebat vnde ſolueret decimas re
rū.ſaltē deo obtulit decimas dieꝝ. Tertium
aſſūpſit qñ mater eiꝰ par turturū aut duos
pullos colūbarū ꝓ eo obtulit vt inde ſacrifi-
ciū fieret.vel qñ in cruce ſe ſacrificiū obtulit
Quartū qñ ſe circūcidi ꝑmiſit. Quintū qñ
a iohē baptiſma ſuſcepit. ¶ Scd̄a rō ē.vt le
gē impleret. Non eñ venerat dñs legē ſolue
re.ſꝫ adimplere. Nam ſi in h̄ legē ſoluiſſꝫ po-
tuiſſent ſe iudei excuſare ⁊ dicere. Quoniaꝫ
doctrinā tuā nō recipimꝰ ex eo ꝙ diſſimilis
es patribꝰ. nec legis traditiones obſeruas.
Triplici aūt legi hodie ſe xp̄s et v̓go ſbiecit.
Primo legi purificatōis in ſignificatōnem
v̓tutis vt poſtq̄ꝫ oīa bñ fecerimꝰ dicamuſ ꝙ
ſerui inutiles ſumꝰ. Scd̄o legi redemptōis
ad exemplū humilitatis. Tertio legis obla
tionis ad exemplū pauꝑtatis. ¶ Tertia rō
eſt vt legē purificatōis terminaret. Sic enī
adueniente luce ceſſant tenebre.⁊ adueniēte
ſole recedit vmbra.ſic ⁊ adueniēte purifica-
tione vera.ceſſauit purificatio tipica. Ibi eī
aduenit vera purificatio noſtra.i.xp̄us qui
actiue dꝛ purificatio.ex eo ꝙ nos ꝑ fideꝫ pu
rificat.ſm̄ quod dꝛ.fide purificans corda eo
rum. Hinc enī ē ꝙ nec de cetero prēs tenent̄
ad ſolutōem.nec matres ad purificatōꝫ. vel
templi ingreſſionē.nec filij ad illā redēptōeꝫ

Quarta ratio eſt vt nos purificādos in
ſtrueret. Quinq3 āt modis fit purgatio ab
infamia ſm iura licet tres inhibeāt. ſm q̄s 7
nos purgari debem⁹. ſc3 iuramento qđ ſigni
ficat peccati abrenūciationē. aqua q̄ ſignifi
cat baptiſmalē ablutōnem. igne q̄ deſignat
ſpūalis grē infuſionē. teſtib⁹ q̄ deſignāt bo
nor operū multitudinē. bello qđ ſignificat
temptatiōe3. Veniēs āt btā v̄go ad tem
plū filiū ſuū obtulit. 7 eū q̄nq3 ſiclis redemit
Notandū eni q̄ quedā p̄mogenita redime
bant. ſic p̄mogenita vndecim tribuū. q̄ redi
mebant q̄nq3 ſiclis. Quedā nō redimebāt.
ſic p̄mogenita leuitarū. q̄ nūq3 redimebant
ſ3 cū in adultā etatē perueniebāt ſēp i templo
dño ſeruiebāt. 7 ſic p̄mogenita mundorum
aīalium. q̄ iterū nō redimebāt ſ3 dño offerebā
tur. Quedā cōmutabant. vt p̄mogenitum
aſini. qđ cōmutabat in ouē. Quedā occide
bant. vt p̄mogenitū canis. Cū igit xp̄us fue
rit de tribu iuda q̄ fuit vna vndecim tribuū
patet q̄ debuit redimi. Obtulerūt etiā p
eo dño par turturū aut duos pullos colū
barū. Hec eni erat oblatio pauperū. ſ3 agn⁹
oblatio diuitū. Non aūt dixit pullos turtu
rū ſic dixit pullos colūbarum. q2 pulli colū
barū ſemp inueniūt. pulli aūt turturū nō ſp
inueniunt. turtures aūt ſemp inueniuntur.
Nec dixit par colūbar ſicut dixit par turtu
rū. q2 colūba eſt auis libidinoſa. 7 ideo in ſa
crificio ſuo de⁹ noluit eam offerri. turtur au
tem eſt auis pudica. Sed nōne btā v̄go ma
ria paulo ante a magis multa pōdera auri
receperat. videt ergo q̄ bñ potuerit agnum
vnū emere. Sed dicendū q̄ ſine dubio ſm
berñ. magi magna pondera auri obtulerūt
q2 nō eſt veriſimile q̄ tales reges tali puero
vilia munera obtuliſſent. S3 tñ btā v̄go vt
aliquib⁹ placet illud ſibi nō retinuit. ſed ſta
tim paupib⁹ erogauit. Vel forte pegrinatōi
in egiptū p ſeptennū iminēti puide reſerua
uit. Vel forte nō in magna q̄ntitate talia ob
tulerūt. cū hec in ſignificatōem miſticā offer
rent. Ponit āt expoſitor tres oblatōnes
de dño factas. Prima facta ē de ipo a parē
tib⁹. Scđa p ipo de auib⁹. Tertiā fecit ipe i
cruce p hominib⁹. Prima oñdit ei⁹ hūilita
tem. q2 dñs legis ſe legi ſubiecit. Scđa pau
pertatē. q2 pauperū oblatōem elegit. Tertia
caritatē. q2 ſe p pctōrib⁹ tradidit. Propeta
tes turturis habent his verſib⁹. Alta petit
turtur. cantādo gemit. veniēs per Nunciat
et caſte viuit. ſoluſq3 moratur. Pullos nocte
fouet. morticinūq3 fugit. Propetates vero
colūbe his verſib⁹ notant. Grana legit. vo
litat ſociata. cadauera vitat. Felle caret. plan
git ſociūq3 poſcula tangit. Petra dat huic
nidū. fugit hoſtē in flumine viſū. Roſtro nō
ledit. geminos pullos bñ nutrit. Dicitur
ſcđo hec feſtiuitas ypapanti. qđ idē eſt q̄ p
ſentatio. ex eo q̄ xp̄s eſt in templo p̄ſentat⁹
Vel ypapanti qđ idē eſt qđ obuiatio. quia
ſymeon et anna obuiauerūt dño cū offerre
tur in templu3. et dr ab ypa q̄d eſt ire et anti
quod eſt contra. Tūc aūt accepit eū ſymeon i
vlnas ſuas. Et notandū q̄ triplex obumbra
tio ſiue exinanitio hic de ſaluatore nrō facta
eſt. Prima eſt exinanitio veritatis. Ille eni
q̄ eſt veritas. q̄ omnē hoiem p ſeipm qui eſt
via. in ſeipſum q̄ eſt vita ducit. hodie ab alijs
ſe duci permiſit. Cum inducerent inq̄t pue
rum ieſum. 7c. Secūda eſt exinanitio boni
tatis. quoniā ille qui ſolus ſanct⁹ et bon⁹ eſt
tanq̄3 immund⁹ voluit cum matre expiari.
Tertia eſt exinanitio maieſtatis. quoniam
ille qui eſt portans omnia verbo v̄tutis ſue
hodie i vlnis ſenis ſe recipi et portari permi
ſit. qui tamen portabat portantē ſe. ſm illud
Senex puerū portabat. puer autē ſenem re
gebat. Tunc autē ſymeon benedixit eum di
cens. Nunc dimittis ſeruū tuum dñe. 7c. Et
appellat eum ſymeon trib⁹ nominib⁹. ſc3 ſa
lutare. lumen. et gl'ia3 plebis iſrahel. Ratio
aūt huius triplicis noīs pōt quadrupliciter
ſumi. Primo penes noſtrā iuſtificatiōem.
vt dicat ſalutare remittendo culpā. q2 ieſus
interptatur ſaluator. ex eo q̄ ſaluū facit po
pulu3 ſuū a peccatis eo2. Lumen dādo gra
tiam. Gloria plebis dando gloriā. Secūdo
penes noſtrā regeneratiōe3. Nam p̄mo puer
exorciſatur et baptizat. et ſic a peccato mun
datur q̄ ad p̄mu3. Scđo candela accenſa ei
datur q̄ ad ſecundū. Tertio ad altare offert
q̄ ad tertiū. Tertio penes hodiernā pceſſiōe3